

Avrupada harb havası esiyor

Almanya Çek hududlarına asker yığıyor, harb ordusu kumandanı Nürnberg'e gitti, Henlayn hücum kıt'aları emre âmade.. Fransız donanması Manş denizine çıktı, İngiliz donanması Şimal denizinde

Göring diyor ki

"Önüne geçilmesine imkân olmayan hâdiseler bekliyoruz. Almanya'nın şerefini, emniyetini iade etmek için lâzım geldiyse yaptık."

Göring o kadar gevezelik yapıyor ki, bizzat kendi eski Yahudi dünya sında sulhü tesis ederse daha iyi etmiş olur."

Hitler diyor ki:

"Her ne olursa olsun Almanya bir olacaktır. Bizim neslimiz büyük işlerin başarıldığını gördü. Daha büyük işler başarılacaktır. Başarmamız lâzım gelen işler ölçüsüdür."

"Bugünkü Almanya hayat ve ölüm birliğini bulmuştur."

Beneş diyor ki

"Memleket halkına bugün hitab edişim istikbalden korktuğumdan dolayı değildir."

Devletimize, onun kuvvetine, canlılığına sıhhatine, mukavemetine, muhteşem ordusuna imanım vardır. Şu halde hepimiz bugünkü müşkülâtı iktidam edeceğimiz hususundaki imanımızda sabit kadem olalım."

Beneş

Hatayın Atatürke minnet ve şükranı

Hatay meb'uslarından bir Heyet Türkiye'ye geliyor

Devlet Reisi Tayfur Sökmen mühim bir nutuk söyledi, haksızlıklara meydan verilmiyeceğini bildirdi

Hatay meb'usları Antakyada meclise gelirken

Antakya 10 — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor: Hatay devlet reisi Tayfur Sökmen bu-

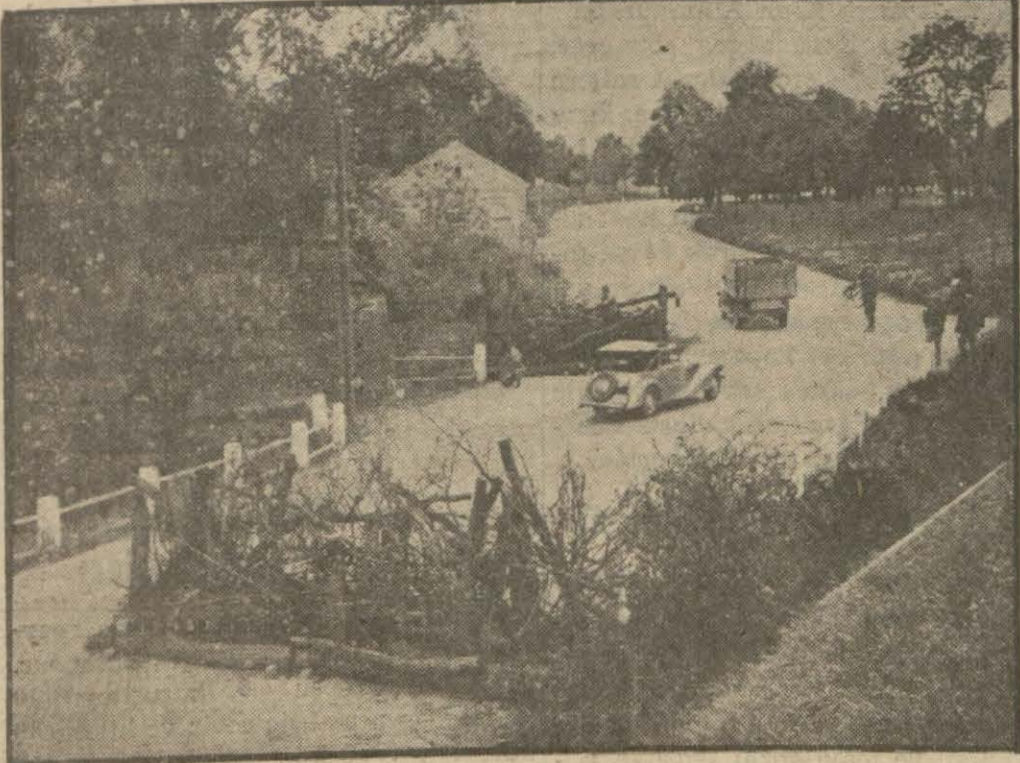
gün meclis ve hükümet âzasına bir öğle yemeği vermiştir. Yemekte Hatay millî Heyet Reisi Tayfur Sökmen bu-

(Devamı 3 üncü sayfada)

VAZİYET VAHİM

İngiltere kat'î kararını Almanya'ya bildirmiş

Çekoslovakya'da bir plebisit yapılması etrafındaki Cereyan Londrada günden güne kuvvet buluyor

Almanların mühim mâkeyasta tahşidat yaptıkları Çek - Alman hududundan bir görünüş

Londra 10 (Hususî) — Başvekil Çem - hafta tatilini Londrada geçirmeğe karar berlayn ve hariciye nazırı Lord Halifaks, vermişlerdir. (Devamı 11 inci sayfada)

"Şehir meclisi âzası olsanız ne yaparsınız?,"

Nizameddin Nazif Osman Cemal

Selâmi Sedes Mahmud Yesari
(Yazısı 11 inci sayfada)

Atatürk

Dahiliye Vekilini ve Peşte elçisini kabul ettiler

İstanbul 10 (A.A.) — Reiscumhur Atatürk bugün Ankaradan gelen Dahiliye Vekili Şükrü Kaya ile Budapeşteden gelen elçimiz Behiç Erkini Dolmabahçe sarayında kabul buyurmuş ve bir müddet görüşmüşlerdir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Kahraman ordunun manevraları

Anteb 10 — Gaziantep bölgesinde 8 Eylül gecesinden itibaren manevralar başlamıştır. Bu manevralarda kutaatın taar-

(Devamı 3 ncü sayfada)

Sinema fiatlarında tenzilât yapıldı

Sinemalardan alınan Darülaceze, belediye, tayyare vesair rüsum miktarı, yüzde otuzdan yüzde ona indirilmiştir. Be-

(Devamı 3 üncü sayfada)

Suriyede imal edilen yeni ve garib herzeler

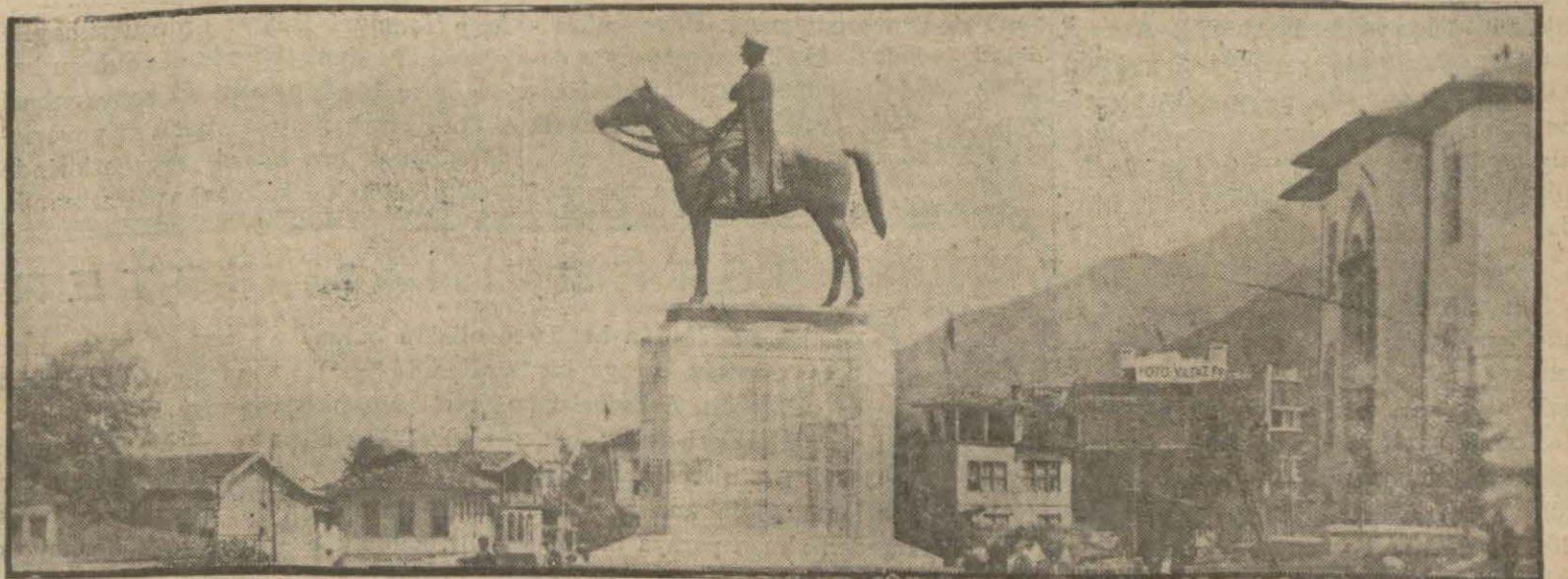
Hataya 100,000 Romanya muhaciri Türk, 100,000 de Yahudi yerleştirmeye karar vermişiz!

Şam 6 Eylül - (Hususî muhabirimiz yazıyor:) — Vekâletül Arabiyye ajansının Londradan alıp neşrettiği bir habere göre Ankara hükümeti Hataya iki yüz bin yeni nüfus yerleştirecektir. Bundan

(Devamı 3 üncü sayfada)

Yeşil Bursa 16 yıl önce bugün düşman elinden kurtulmuştu

Bursa mıntakasındaki harekâtın kumandanları, şehre ilk giren kahramanlar, millî orduya hizmet eden Bursahlılar 11 Eylülü anlatıyorlar

Bursada Atatürk âbidesi. (Yazısı 9 uncu sayfada)

Hergün

Hayat pahalılığı ve
Teşkilatlanma lüzumu

Yazan: Muhittin Birgen

Dikkat ediyorum, İstanbulda pahalılığı izah için son zamanlarda başlıca sebep olmak üzere şu âmil gösterilmeğe başlandı: Ayak satıcıları azaldı, rekabet ortadan kalktı, halde mahsul çürüyüp denize döküldüğü halde şehir sokaklarında bunlar ateş pahasına satılıyor. Bu bir izahıdır; doğru mudur, değil midir? Karar vermek için çok esası bir tedkike ihtiyaç vardır. Esasa aid bir münakaşaya girişmemekle beraber, ben, şahsan, bu fikirde değilim. Bence ayak satıcıları, bizdeki şekillerle, piyasada bir anarşi unsurüdür. Fakat, mümkündür ki ben aldanayım, yani ayak satıcılarının ifa ettikleri vazifeyi ifa eden başka bir organ bulunmadığı için, belki bu fikirde bulunanlar haklıdır. Fakat, şunu kat'iyetle söyleyebilirim ki eğer İstanbulda fiat ucuzluğu ayak satıcılarının himmetlerine kalmış bir şeye yay halimize! Bu, bizim medeniyet yolundaki geriliğimizin en acıklı ve en dehşet verici bir delili olur! Eğer bu iddia doğru ise, o zaman ayak satıcılığı ile mücadele etmek te bize büsbütün farzulmuş demektir.

★

Bugünkü Avrupa medeniyetinin bütün ruhu, bütün varlığı hayatın baştan başa, bir takım muayyen teşkilât kâhpları içine girmiş bulunmasıdır.

İstanbul büyük bir şehirdir; bir büyük şehrin iktisadi hayatı Avrupada guurla çalışan bir teşkilât şebekesi tarafından idare edilirken biz hayatı ayak satıcıları vasıtasıyla ucuzlatmayı düşünmeğe mecbur kalmışsak halimize hattâ ağlamak bile lâzımdır.

Size küçük bir misal söyleyeyim: Ağustosun son günleri ile eylülün ilk günleri arasında İzmirde Londradan dört İngilizden mürekkep bir heyet gelir. Bu heyet, İngilterenin istihlak kooperatifleri itti-hadının Toptancı teşkilâtının murahhaslarıdır. İzmirde bir kaç gün kahrılar, piyasa şartlarını tedkik ederler ve ondan sonra pek çok ton üzüm ve incir siparişleri verip, aynı maksadla başka memleketlere ve başka şehirlere giderler. Bu heyet 928 senesine kadar İzmirin büyük tüccarları ile alış veriş ederlerdi. O tarihten sonra, Aydın müstahsillerinin incirlerini satan Aydın kooperatifini İngiliz müstahsillerinin incir ve üzüm ihtiyaçlarını temin eden İngiliz kooperatifleri itti-hadi ile münasebete koydum ve onlar da iki senelik bir tecrübe ve tedkikten sonra bütün siparişlerini bizim kooperatife vermeğe başladılar. İki kardeş müessesesi arasındaki münasebet o kadar samimi oldu ki onlar fiat sormadan bize mal sipariş ederler ve biz de fiat istemeden onlara mal gönderirdik.

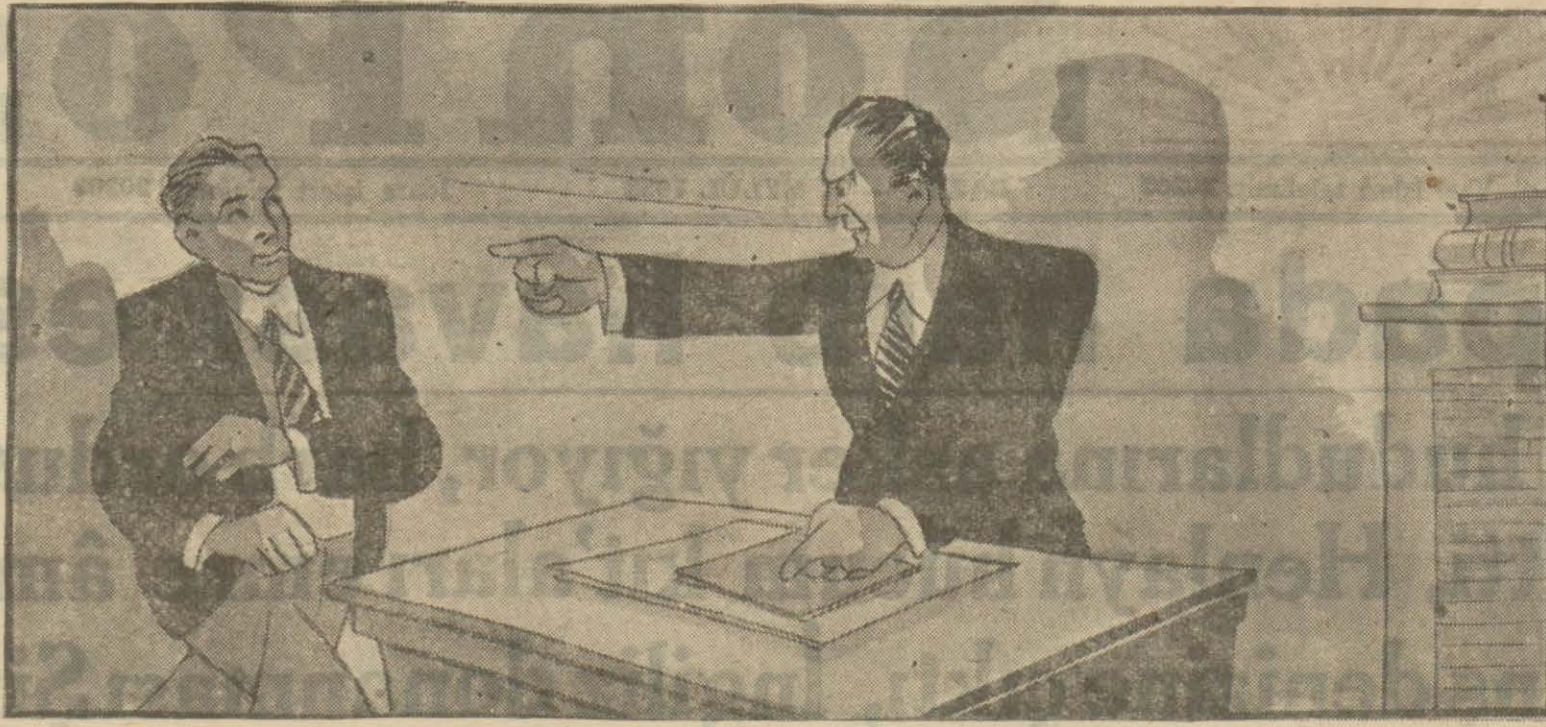
İşte, hayat pahalılığı ile mücadele etmenin, çok kazanıyor, diye şikâyet edilen mütevassıtı ortadan kaldırmanın usulü teşkilât şeklinde ifadesi, medeni asrî budur. Bu usul o kadar hâkim ve müteşir, medeniyetin modern iktisad teşkilâtı bazı memleketlerde o kadar ileri gitmiştir ki meselâ İsviçrede Konsumverein namı altındaki muazzam kooperatif itti-hadının yanbaşında daha ziyade yüksek müşterilerle münasebete bulunan bakkallar bile Migros namı altında bir itti-had vü-cude getirmişlerdir. Hemen her memleket böyledir. Bu iktisadi teşkilât ağı konuş-muz Bulgaristana kadar gelir. Orada Napred ismini alır. Bu bakımdan Bulgaristan da bir Avrupadır. Edirne hududundan içeri geldiğimiz zaman ise Asya başlar: İktisadi hayatı teşkilatsız Asya! Aydın müstahsilleri satış kooperatifleri itti-hadi, Türkiye'nin bu büyük Avrupa teşkilât ağlanile satıcı müstahsil teşkilâtı halinde münasebete bulunabilen yegâne nümune oldu ve bu yegâne nümune-nin henüz zürriyeti yetişmiş değildir. İstihlak teşkilâtımız ise büyük bir sıfır-dan ibaret bulunuyor!

★

İşin asıl hakikati budur: Hayatın tan-zim için ayak satıcısının çoğalmasını istemeğe mecbur olan milletin bu asırda hali yamandır. Çünkü, binbir mahzur-dan sarfi nazar, bir seferberlik halinde bütün hayat durur ve bir zaman görü-gümüz gibi İstanbul kitlik içinde kalır. Cihan harbinde Almanya, tam manasile yokluk içinde dört sene karnına atabile-cek bir şey bulduysa o muazzam teşkilâtı sayesinde buldu. Aynı tarihte İstanbulun

Resmî Makale :

== Durmadan söyliylen ağız.. ==

Kulağına küpe olsun: İtham etmek kolay, isbat etmek Mahcub olmamak istersen isbat edemeyeceğin ithamı güçtür. kendine sakla..

SÖZ ARASINDA

Nefes darlığını
Tedavi için
Yeni bir usul

Londrada King's College hastane sinde nefes darlığını tedavi etmek için yeni bir usul bulunmuştur: Hastalara hususî jimnastik hareketleri yaptırılmakta, bu suretle normal bir şekilde nefes alma imkânı temin edilmektedir. Genç ve yaşlı hastaların hepsi aynı hareketleri yapmaktadırlar.

İtalya, Yahudileri Habeşistan'da iskân edecekmiş

İngiliz gazeteleri yazıyorlar: Romadan bildirildiğine göre, İtalya hükümeti Yahudileri Habeşistanda iskân etmek için bir plân hazırlamıştır. Mussolininin son emrile memleketten çıkarılan Yahudiler, Habeşistanda ayrılan bir mntakada yerleştirilecek, ve kendilerine hususî şartlar dahilinde imtiyazlar verilecektir.

İngiliz futbolcularına
nazar değmiş

İngilizlerin bu seneki futbol mevsiminin uğursuz gideceğini, ilk maçlarda 4 kalecinin yaralanmasıyla falcılık ettiklerini bu sütunlarda yazmıştık. Bundan sonra bir ekzersizden dönen meşhur futbolculardan biri, yağın yağ murdan kaçmak için sığınacak bir yer ararken, yıldırım isabetiyle ölmüş, arkadaşları da yaralanmıştır.

da bolluk içinde süpürge tohumlu ekmeği de bulamadığı günler olduysa gene sebep teşkilatsızlıktı. Seferberlik ayak satıcılarını yarım saatte yok etmişti! Hemşerilerime, bütün vatandaşlarıma şunu söylemek istiyorum: Hayat müca-delesi, çarşıda, bakkalda ve mağazada dahi bu asırda teşkilatsız yapılamaz. Hayatlarını ıslah etmek isteyenler, evvelâ bu hakikati anlamalıdır.

Muhittin Birgen

Hergün bir fıkra

Güle güle gidiniz

Hatıra meraklılarından biri tanınmış bir muharririn evine gitmiş. Muharrire kendisini tanıttıktan ve lüzumsuz bir çok şeyler anlattıktan sonra cebinden bir defter çıkarmış.

— Bu arada defterime bir hatıra yazmanı da rica edeceğim.

Demiş.

Tanınmış muharrir:

— Hay hay yazayım!

Diyerek defteri almış, ve «güle güle gidiniz» cümlesini yazdıktan sonra defteri iade etmiş!

Londrada da
Kaplumbağalar
Arasında yarış yapıldı

Londra hayvanat bahçesinde, ilk defa olarak kaplumbağa yarışları yapılmıştır. Mesafe 3 metre olarak kabul edilmiş ve önlerine lâhana ve muz konulan iki kaplumbağadan genci 2 dakika 55 saniyede birinci gelmiştir. Genç kaplumbağa 100, ihtiyarı da 150 yaşındadır.

Dünya düello şampiyonu

İki sene evvel, karısının haysiyetini korumak için birbiri arkasına yedi defa düello eden Budapeşteli avukat ve dünyanın düello şampiyonu Francis Sargas, mahkûmiyetini geçirmek üzere hapishaneye girmiş, ve hapishanenin en muteber kısmına alınmıştır. Şampiyon doğumunun 32 nci yılı münasebetiyle, hücrelerinde bir ziyafet vermiş, ziyafette karısı da hazır bulunmuştur.

Bulgar Kralı ve gölgesi

Bulgaristanın çok tanınmış bir siması vardır. Bay Jorj Hanciyef... Bay Jorj Hanciyef Bulgar ordusu sübaylarından. Mahir bir nişancı olduğuna kadar, usta bir binicidir. 15 seneden beri Bulgar Kralı Majeste Boris'in yaveridir. Ona yalnız, haricî seyahatlerinde refakat etmekle kalmaz, aynı zamanda

İspanya Kralının
Büyük oğlu
Nasıl öldü?

Sabık İspanya Kralı Alfons'un büyük oğlu kont Kovadongo, bir gece, oturmakta olduğu otelin sigara satıcısı kızile, bir bardan otele dönerken, kızın kullandığı otomobilin bir telgraf direğine çarpması neticesinde öldü. (Kanama) hastalığına nupetelâ olan kont aldığı yaralara dayanarak 31 yaşında, en çok sevdiği otomobilinde ve yanında bir genç ve güzel kız olduğu halde hayata gözlerini kapamış bulunuyor. Genç kız, ölüme sebebiyet suçile yakalanmıştır. Resmimiz talihsiz kontu ölümden biraz evvel gösteriyor.

Ressamlar arasında garib
bir anket

Kumral saçlı, mavi gözlü ressamların daima manzara resmi yaptıkları, siyah saçlı, siyah gözlü ve kısa boylu olanların da insan resmi çizdikleri, büyük kafalı ve mavi gözlü san'atkarların daha ziyade portre, uzun kafallıların da manzara resmi yaptıkları, 1000 artist arasında yapılan soruşturmalarından sonra anlaşılmalıdır. Kadın ressamlar, erkeklerden daha ziyade portre yapmağa meyyaldirlir.

Bunu iddia eden, tanınmış bir ressamdır.

ülkede de daima yanında bulunur.

Bay Hanciyef'e, Kralın gölgesi adı takılmıştır. Resmî rütbesi müşavirlik, vazifesi de hususî kâtiblikdir. Kısa boylu olan Bay Hanciyef, yedi lisanı mükemmel yazar, okur ve konuşur.

Sözün Kısası

Gandi gibi giyinenler

E. Talu

Cenabîhak yer yüzünden zıpları eksik etmesin! İşsizlik ve güçsüzlükten ne kılığa gireceklerini şaşırarak bir takım kimseler şimdi de meşhur Hindli meczup gibi giyinmeyi, onun gibi anadan doğma, sade bir maşlaha bürünerek gezmeyi yepyeni bir moda olarak ortaya atmışlar...

İngiliz liberalizm politikasının, senelerdenberi yola getirmekten aciz kaldığı Gandi, nihayet Avrupalılar üzerinde ihraz eylediği bu zaferle bihakkin övünebilir.

Bu, bana bir hikâye hatırlattı. Bakalım, nakledeyim de, arada siz de bir müşaheret bulur musunuz?

Yasef, otuz senedir sigorta simsarlığı eden halim, selim bir Yahudi imiş. Müşterilerinin çoğu da İstanbulla işliyen Karadenizli taka sahipleri imiş. Yasef, bunların mallarını sigorta eder, vesikalarını yaptırır, vâdeleri gelir de onlar burada bulunmazlarsa onların namına parasını yatırır, bilâhare kendilerinden tahsil edermiş.

Yasef müşterilerini öyle memnun etmiş, kendisini onlara öyle sevdirmiş ki, Karadenizliler bir araya geldikçe, bahşil Yasefe getirir:

— Ah! derlermiş. Ne iyi adam! Ne güzel adam! Yazık ki bizden değil... Ölürse cehenneme gidecek, çayır çayır yanaacak. İçlerini kemiren bu derdi, âkıbet Yasefe de açmışlar..

— Ne olur? demişler.. müslüman olsan!

Yasef:

— Olayım amma.. demiş.. müslümanlığın ne olduğunu bilmem. Öğrenmek için de masraf edecek param yok.

— O kolay! Biz senin her masrafını çekeriz.. elverir ki sen kabul et.

— Peki!

— Bizim oralarda meşhur bir Kara hoca vardır. Fakirdir, cahildir amma, çok temiz adamdır. Ve bu işleri iyi bilir. Seni ona gönderelim, bir kaç gün yanında kal, O müddet zarfında biz burada senin ço-luğuna, çocuğuna da bakarız.

Yasef bu pazarlığı kabul ederek, çıkmış yola.

Aradan yirmi, yirmi beş gün geçmiş, Yasef geriye dönmüş. Ağalar, pürhaye can sormuşlar:

— Ey, Yasef! Nasıl? Müslüman oldun mu?

O, gülümsüyerek:

— Hayır! demiş; ben müslüman olmadım amma.. Kara hoca sigorta oldu!

Şimdi de, Gandi Avrupalılaşmadı amma, Avrupalılar Gandileşiyorlar!

E. Talu

Ceviz ve fındık satışları

Son bir hafta içinde piyasada epeyce hareketli ceviz satışları olmuştur. Almanyaya kilosu 35 kuruştan 3000 kilo Amasya malı iç ceviz ve kilosu 30 kuruştan 4500 kilo Niksar malı ve 18 kuruştan 4500 kilo çürüklü Amasya cevizi satılmıştır.

Fındık satışları üzerine de iyi muameleler yapılmıştır. Bir hafta içinde kilosu 32 kuruştan 3200 kilo çürük mal çıkıntısı iç fındık, kilosu 80 kuruştan 5040 kilo Giresun malı sıra tombul iç fındık, 73 kuruştan 5040 kilo Ordu malı ve kilosu 37 kuruştan 5000 kilo Ünye malı, 81 kuruştan 20 bin kilo sıra tombul iç fındık, 34 kuruştan 15 bin kilo kabuklu fındık, 70 kuruştan 15 ton Ünye malı sıra tombul iç fındık, 77 kuruştan 20 ton Giresun malı, 75 kuruştan 7040 kilo Fatsa malı fındık satılmıştır. Son hafta içinde Suriyeye 4000 kilo, Hamburga 2 bin kilo fındık ihrac edilmiştir. İstanbulda 11 ton iç, 9 ton kabuklu fındık stoku mevcuttur.

Kuşyemi fiatları düştü

Kuşyemi fiatları, son zamanlarda İngiltere ve Almanyadan gelen noksan fiat teklifleri üzerine düşmeğe başlamıştır. Son birkaç gün içinde İngiltere ve Almanyaya 5,15 paradan, bir kaç küçük parti mal gönderilmiştir.

ISTER İNAN, İSTER İNANMA!

Son Posta Hatay meselesinin henüz muallakta bulunduğu zamanlarda bir taraftan Hataya, bir taraftan da Suriyeye birer muharrir yollamıştı. Arkadaşlarımız geri döndükleri zaman oralarda gördükleri asfalt şoselerin güzelliklerinden ve uzunluklarından günlerce bahsettiler.

Fransız koloniciliğinin ana prensibi, sömürgecinin ihyasını sömürgecinin alman paraya bırakmaktır, halbuki Su-

riyenin parası memleketi asfalt yol ile bezemeye müsaid değildir, bize bir merak oldu, muammanın anahtarını aramaya koyulduk:

— Muammanın anahtarı bir senede yapılanın bedeline 20 senede vasıtalı vergilerle ödemektir, cevabı geldi.

Eğer bu doğru ise, bu anahtar asırlardanberi bizim arayıp ta bulamamış olmamızımıza:

ISTER İNAN, İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

Cenevrede mühim siyasî müzakereler oluyor

Bugün Cenevreye gidecek olan Bone Rus ve Rumen nazırlarile görüşecek

Milletler Cemiyeti konseyinde ise siyasî meseleler ancak salı günü görüşülebilir

Paris 10 (Hususî) — Hariciye nazırı Bonenin bu akşam Cenevreye hareket edeceği haber alınmıştır.

Bone, Cenevrede bulunan hariciye nazırları ve bilhassa Sovyet hariciye komiseri Litvinof ve Romanya hariciye nazırı Komnen ile beynelmilel vaziyet hakkında istişarelerde bulunacaktır.

Bone, pazartesi günü tekrar Parise dönmüş olacaktır.

Diğer taraftan Sovyet hariciye komiseri Litvinof dün, Cenevrede Romanya hariciye nazırı Komnen ile uzun bir mülâkatta bulunmuştur.

Bu mülâkata siyasî mehafilde büyük bir ehemmiyet verilmiştir. Çünkü Sovyet Rusya Bükreş hükümeti nezdinde teğebbüste bulunarak Çekoslovakya sebebiyet vermediği bir taarruza maruz kaldığı takdirde, bu memleketle yardım için Sovyet tayyare ve kıtaatının Romanya topraklarından geçmesi meselesinde Romanyanın nasıl bir hatı hareket itihaz edeceğini öğrenmek istemişti.

Hatayın Atatürk minnet ve şükranı

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

let meclisi âzasından Basil Huri, meb'uslar arasından teşkil edilecek bir heyetin Türkiyeye giderek Büyük Şefe Hataylıların minnet ve tazimlerini arz etmesini ve büyük meclise de Hatayın minnet ve selâmlarını bildirmesini teklif etmiş ve bu teklif alkışlarla karşılanmıştır.

Ekselâns Tayfur Sökmen, bunun cumhuriyet bayramı münasebetile yapılması muvafık olacağını bildirmiş ve bu cevab büyük şevk ve meserret heyecanına vesile teşkil etmiştir.

Yemekten sonra yapılan bir hasbihâl esnasında ekselâns Tayfur Sökmen, yeni devlet teşkilâtında yapılacak tayinlerde iltimas ve haksızlıklara mahal bırakılmaması için alınan tedbirleri anlatmış ve bu iş için meb'uslar arasından teşkil edilen heyetin bir kaç güne kadar işe başlamasını emretmiştir. Bu tedbir bütün unsurlar tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Devlet Reisinin nutku

Devlet reisi yemekte aşağıdaki nutku söylemiştir.

Muhterem huzar, bir müddet evvel haricteki bazı kimseler bu aziz topraklarda yaşayan muhtelif unsurların yekdiğerlerine hasım olduklarını ve bir arada hayat geçirmelerine imkân bulunmadığını yazıyor, söylüyor, propaganda ediyorlardı. Hatay vatandaşları kendi hallerine bırakıldığı zaman bu iddianın yanlış, hattâ yalan olduğunu dün meclisi âlide, bugün de burada cihana göstermiş ve göstermektedir.

Biz Hataylılar, bir aile içinde yaşadığımız bu mukaddes toprakta yurddaşlık etmekteyiz. Bir çatı altında bulunan ve bir yuva içinde yaşayan insanlar ya bir ırktan veya muhtelif ırklardan tereküküb ederek bir kütle haline gelirler. Bir ırktan olanlar arasında vuku bulan geçimsizlik şu veya bu menfaat dolayısıledir ki bunlar ya şursuz veya muhteris insanlardan südür eder ve etmektedir. Muhtelif ırklardan olup ta bir vatanda yaşıyan insanların geçimsizlikleri ise, ya harici tahrik tesirile veya yekdiğerinden farklı idarelerinden ileri gelmektedir ve gelir. İşte velinimetimiz olan Büyük Atatürk Türkiye, cins, mezhep, millet, ırk ve zümre farkı göstermeden idare edileceği içindir ki, «Türküm, Türkiyeliyim» diyerek yaşıyor ve öğreniyor.

Kurtarıcı Büyük Atatürkün eseri ve biz Hataylılara armağanı olan Hatayda Büyük Dâhinin dün olduğu gibi bugün de nurlu izlerinde yürüyerek mezhep, ırk ve zümre farkı gözetmeden idare

Budapeşte 10 (A.A.) — İngiliz, Fransız ve Polonya hariciye nazırlarının Cenevreye gitmelerini tehir etmeleri üzerine Macar hariciye nazırı dö Kanya da Cenevrede azimetini tehir etmiştir.

Siyasî meseleler

Cenevre 10 (A.A.) — Milletler Cemiyeti konseyi siyasî meselelerin müzakeresini salı gününe bırakmıştır.

Negüsün bir tezkeresi

Cenevre 10 (Hususî) — Milletler Cemiyeti umum kâtibliğine bir tezkerе gönderen Haile Selâsiye, bu defaki Asamble toplantısında mümessil bulundurmıyacağını bildirmiştir.

Haile Selâsiye, Asamble ruznamesinde Habeşistanı alâkadar eden mesele bulunmadığını, binaenaleyh mümessil göndererek bugünkü beynelmilel karışık vaziyet içinde yeni bir müşkülât çıkarmak istemediğini, bu tezkerе ile beyan etmiştir.

Sinema fiatlarında tenzilât yapıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

lediye iktisad müdürlüğü sinema sezonu başlamak üzere bulunduğundan, geçen seneki fiatlardan en az yüzde yirmi olmak üzere tenzilât yapmağa karar vermiştir. Beyoğlu kaymakamı Danişin büsusta hazırlamış olduğu tarifeyi gözden geçiren belediye yeni fiatları tesbit etmiştir. Her sinema cumartesi ve pazar günleri ikişer halk matinesi yapacak, bu matinelere birinci sınıf sinemalarda biletler 15-20, ikinci sınıf sinemalarda biletler 10-15 kuruş olacaktır.

Hükümetin, filmlerden alınan vergi miktarını da yüzde yetmiş nisbetinde indirmiş olduğu haber alınmıştır. Belediye bu hususta henüz bir işar vâki olmamışsa da, sinemalar kış tarifelerini tatbika geçmeden evvel, vergi tenzilâtı tahakkuk ederse fiatlar yeniden tesbit edilecek ve bir miktar daha indirilecektir.

Sinema fiatları üzerinde esaslı tenzilât teklif eden Beyoğlu kaymakamlığı, sinema büfelerindeki pahalılığın da önüne geçmek üzeredir. Sinema sahiplerine tebligat yapılarak listeleri istenmiştir. Bu büfelerde satılan malların fiatları hiç bir vakit dükkândakinden pahalı olmayacaktır.

Kahraman ordunun manevraları

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

ruz ve müdafaaları hareketleri talim edilmektedir. Doğu manevraları kıtaatın çok sarp ve çetin araziden uzun mesafelerden yürüyüş yapmaları itibarile bir mukavemet manevrası yapılmıştır. Gaziantep manevraları ise bilhassa gece ilerleyişleri taarruz ve baskın hareketlerle temayüz etmektedir. Manevralar tam bir intizam içinde devam ediyor.

Mareşal Fevzi Çakmak ve maiyetleri manevraları yakından takib etmektedir. (A.A.)

ederek yaşayacağız ve Hataylıyız diyerek öğüneceğiz.

Af kanunu

Antakya 10 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Hatay kabinesi, millet meclisinden aldığı salâhiyete uygun olarak yeni devletin kanunlarını tanzim ve neşre matuf mesaisine hararetle devam ediyor. İlk çıkacak olan af kanununun bir kaç gün içinde ikmal edileceği haber verilmektedir.

Pravda gazetesi kapatıldı

Gazetenin ecnebi bir devletten 17 bin sterlin aldığı tesbit edildi

Belgrad 10 (Hususî) — Pravda gazetesi bugün hükümet tarafından kapatılmıştır.

Gazete idarehanesinde yapılan bir araştırma neticesinde, devlet ricaline karşı yazılmış bazı tahrikâmiz broşürler meydana çıkarılmıştır.

Gazetenin, son iki hafta zarfında, ismi gizli tutulan bir devletten 17,000 İngiliz lirası tahsisat aldığı tesbit edilmiştir.

Filistinde yeni Taarruzlar

Londra 10 (Hususî) — Filistinde bugün tekrar hadiseler olmuştur. Nasra civarında bir köye hücum eden Arab çeteleri, köy reisini ve kızını öldürmüşlerdir.

Diğer mntakalarda da çeteler faaliyetle bulunmuşlardır.

Sovyet - Japon Müzakereleri

Tokyo 10 (A.A.) — Sovyetlerle Japonya arasındaki Şanfeng ihtilafını halletmek üzere Japonya Sovyetlere tahdidî hudud komisyonu âzalarının tayini için müzakerelere başlanmasını teklif etmiş ve Sovyet hükümeti de bu teklifi kabul etmiştir. Müzakereleri Moskovada Japon büyük elçisi Şigemitsu ile hariciye komiser muavini Potemkin yapacaklardır.

Suriyede imal edilen yeni ve qarib herzeler

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

maksadı da Arab, Kürd, Ermeni vesaire nüfusunun büsbütün ekaliyette kalmasını temin imiş. Hataya yerleştirilecek iki yüz bin nüfus da Türkiyeden değil, haricden getirilecekmiş ve bunun yüz bini Romanyadan Türk olarak, yüz bini de orta Avrupadan, Romanyadan vesair memleketlerden Yahudi olarak getirilecekmiş. Hattâ 938 senesinin son üç ayında on bin Yahudi ve on bin Türk nüfusu getirilmesi ve önümüzdeki senenin ilk aylarında da aynı miktarların tekrarı mukarrer imiş.

Ankara hükümeti bu Yahudi nüfusunu getirmek için İngiltere, Fransa ve Amerikanın siyonist teşkilâtı ile münasebete girişmiş ve onlarla anlaşmış.

Bu havadisın baştan başa uydurma olduğunu elbet herkes anlar. Ben de bu haberi, Suriyede Türkiye aleyhinde ne tarzda yalanlar uydurulduğuna yeni bir delil olmak üzere naklediyorum.

Paris elçimiz şerefine Atinada ziyafet verildi

Atina 10 (A.A.) — Türkiyenin Paris büyük elçisi Suad Davaz Fransaya gitmek üzere bugün öğleden sonra Pireye uğramıştır.

Hariciye nezareti genel direktörlerinden Delmuzzos Suad Davaz şerefine Kifisiada bir çay vermiştir.

Suad Davaz akşamleyin yoluna devam edecektir.

Trakya ve İzmir fuarı filmleri

Edirne (Hususî) — Trakya Umumi Müfettişliği, beynelmilel İzmir fuarı ve Trakya pavyonu ile Ödemiş, Bozdağ, Gölcük, Şaşal, Yamanlar, Bergama asarı atikası, Kozak ve Manisanın iyi tablolarile İzmirin umumî manzarasını ve İzmir stadında yapılan bütün maçları film almıştır.

Film, Çanağkale Bayram için zengin ormanlarını ve gelecek sene prevantoryom olacak Evciler yaylasile Türk tarih kurumunun Vizedeki kazılarını 15 Eylülde kadar aldıktan sonra stüdyodaki çalışmalarını bitirecek ve teğrin ayında bu film ilkönce Trakya halkına ve köylüsüne gösterilecektir.

Vergilerde mükellef lehine yapılan değişiklikler

Kazanç, buhran, müvazene vergilerini birleştiren proje tamamlandı

Ankara 10 (Hususî) — Mükellefler lehine mühim tadilleri ihtiva eden «vası tasız vergiler kanunu» projesi büyük emekler sarfedilerek ikmal edilmiş bulunmaktadır. Proje Meclisin önümüzdeki devresinde kanuniyet kesbedecektir.

Kazanç, buhran, müvazene vergilerini birleştiren yeni kanun projesile hükümet vergilerde dört senelik bir indirme programı hazırlamıştır. Proje 13 fasıl ve 337 maddeden mürekkebirdir.

Projeğe göre hizmet erbabının vergileri, aşağıdaki nisbet üzerinden hesap edilecektir:

I — Umumî, mülhak ve hususî bütçelerle idare edilen daire ve müesseselerde yapılan tediyelerle devamlı hizmet kabul eden serbest meslekler erbabi haric olmak üzere istihkaklarının tediyesi sırasında kesilmesi lâzım gelen mükelleflerin vergileri ile idare meclislerinin reis ve âzalarının huzur hakları bunlara hisse senedi ve tahvilât mukabili olmaksızın verilen temettü hisseleri veya ikramiyeleri her nevi müessis ve intifa hisseleri, temettü ve ikramiyeleri ve mürakiblere verilen ücret ve aidatın kazanç vergileri:

200 liraya kadar kısım için yüzde 14, 201-400 liraya kadar olan kısım için yüzde 16, 400 liradan yukarısı için yüzde 18.

Hususî müesseseler

II — Yukarıdaki fıkrada yazılan datre ve müessese haricinde kalan bülûm hakiki ve hükmî şahısların nezdinde çalıanlara yapılan tediyelerde:

200 liraya kadar kısım için % 16, 201-400 liraya kadar olanlar için % 18, 400 liradan yukarısı için % 20.

(Tekâüt ve sıhhiye aidatı gibi bir kâruna veya nizamname hükmüne istinaden yapılan tevkifat hariçtir.)

III — Bina vergisi kanunu mucibince senelik gayri safi iradı 2000 liradan aşağı olan mahallerde ticaret ve san'at yapanların nezdinde çalışanlardan:

a — Muhasib, kâtib ve veznedarlar gündelik gayri safi kazançlarının yirmi misli;

b — Tezgâhtarlar gündelik gayri safi kazançlarının on misli;

c — Bunların haricinde kalan müstahdemler gündelik gayri safi kazançlarının on misli;

Üzerinden besab ve taayyün ettirilecektir. Bunlara aid vergiler, iki taksitte alınarak kendilerine seyyarlar gibi vergi karnesi verilecektir.

IV — Umumî, mülhak ve hususî bütçelerden verilen mesken bedellerinin tamamı ile 1931 senesinde mevcut diğer mesken bedellerinin otuz liraya kadar olan kısmı, için yüzde on, nisbeti üzerinden hesap olunacaktır. (30 liradan fazlası ikinci fıkrada yazılı nisbete tâbi olacaktır. Mülhak ve hususî bütçelerden verilen mesken tazminatı, umumî bütçeden muadil maaşlı memurlara verilenlerden fazlası ve eğer bütçelerden mesken tazminatı alanların maaş ve ücreti devlet memurlarına verilen azami mik-

Seyahat notları : 10

Akdeniz iki gündür ufuk göstermiyor. Kırk sekiz saat içinde kara hasretli beliriverdi. Gece bir şey değil, fakat gündüz enginlerde bir nokta arıyan gözler beyhude yorulup kamaşıyor. Aksi gibi bir vapur, bir yelkenli bile yok. Mesina açıklarında her an önümüzde bir karaltı görmek ihtiyacile ileri bakıyoruz. Handiyse Kristof Kolombun:

— Kara!

Diye bağırın arkadaş gibi biz de ilk müjdeyi vermek hevesine düşeceğiz. Açık denizin yorgun kafalar üzerinde sükûnet verici bir tesiri olduğunu iddia edenler herhalde insan beynini bir beyaz sinir parçası addedenler olacak. içi binbir düşünce dolu bir kafanın açık denizde büsbütün bunalacağı muhakkak... Arzularına bağlı insan için etrafını çeviren açık deniz, ne kadar sakın, ne kadar mavi olsa gene bir melânkoli cehennemidir. Denizsiz yaşamak deniz kıyısında doğup büyüyenler için belki güçtür. Fakat kara görmeden yaşamak herhalde tahammül edilmez bir azab olacaktır!

Yarın sabah Napoliye varacağımızı haber veren kaptan daha birkaç saat kara görmeyeceğimizi de ilâve ettiği zaman kürek mahkûmiyetinden kurtuluş müjdesi alan bir sürgün gibi sevindim.

Bürhan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

- Milletler Cemiyeti toplantısı
- Fransanın askeri tedbirleri

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Milletler Cemiyeti konseyi bir kaç güne kadar bir toplantı daha yapıyor. Vaziyetin nezaketini nazarı dik kate alan bazı mümessiller bu defaki toplantıda bulunamayacaklar. Diğer bir kısmı ise ya yoldadırlar, yahud Cenevreye vâsıl olmuş bulunuyorlar. Bugünkü şartlar içinde Cenevrenin dünya meseleleri üzerinde doğrudan doğruya tesiri yoktur. Bu tesir dolayısıle kendisini hissettirmektedir.

Çünkü umumî celselerde irad olunan nutukların bir manası yoktur. Asıl müzakereler celse aralarında yapılmakta ve bu müzakerelerin resmî nutuklardan daha ziyade ehemmiyeti haiz olduklarını söylemeye hacet yoktur. Nitekim müteveffa Fransız devlet adamı Briyan da bu hakikati kabul etmiş ve Cenevrenin resmî hüviyetinden ziyade hususî mahiyetini nazarı dikkate alarak oranın bir telâki noktası olduğunda ısrar eder dururdu. Filvaki Cenevreyi resmî bir Milletler Cemiyeti merkezi yapmak istiyenlerin asıl hatası da buradadır. Tam ve mutlak bir iştirak olmadan, Milletler Cemiyetinin müessir bir vazife görmesi elbette ki mümkün olamazdı. Cemiyet işte bu hataya kurban gitti. Şimdi orası, bir müşavere merkezi olmuştur. Ve açık sözden ziyade başbaşa konuşmaların ehemmiyetidir ki Cenevreyi, ihraz etmiş olduğu mevkiiden elân iskat etmiş değildir.

★

Fransanın bir takım ihtiyatî askeri tedbirler almasına rağmen gerek Roma,

Fransanın askeri tedbirleri

Berlin ve gerek Londrada fazla endişeli bir hava estiğine dair orta-

da yeni âlâmetler yoktur. Nitekim Çeklerle silâhlı bir ihtilâf hâsıl olduğu takdirde İtalyanın Almanya ile beraber hareket edeceğinin ilân edilmesi, harb tehlikesinin yakın olmaktan ziyade uzak olduğuna hükmedilebilir. Hattâ bir kısım İtalyan gazeteleri, Fransanın baş vurduğu tedbirleri mübalâğalı addederek ortada bir Alman tahriki olmadığını kayıd ve bu şerait altında bir tahrik mevzuu bahs ise, bunun Fransa tarafından gelebileceğine işaret ediyorlar. Şu vaziyete göre siyasî âlemde ümidler sönmemiştir ve sözün mevkiini silâha terketmesi tehlikesi henüz bir ihtimal olarak dahi mevzuu bahsedilemez.

Selim Ragıp Emeç

Atatürk

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

İstanbul 10 (A.A.) — Hariciye Vekili doktor Tevfik Rüştü Aras, dün akşam Cenevreye hareketinden evvel Dolma bahçe sarayına giderek Reiscumhur Atatürk tarafından kabul buyurulmuştur.

darı geçerse bu takdirde mesken tazminatın 60 liradan fazlası, birinci fıkraya mucibince vergiye tâbi tutulacaktır.

Açık deniz

Belediye İngiltereden otobüs satın alıyor

Makine şubesi ve garaj müdürleri Londraya gidiyorlar, alınacak otobüsler havagazile işliyen cinten olacak

Belediye Garajlar müdürü Tarık otobüs mübayaasında bulunmak üzere bugün Londraya hareket edecektir. Viyanada bulunan Belediye makine şubesi müdürü Nusretle İngilterede birleşecek olan Tarık, İngilterenin belli başlı otobüs firmaları ile temas edecek, bilhassa hava gazile tahrik edilen son sistem otobüsleri tedkik edecektir. Belediye, esasen kendi üzerinde bulunan imtiyazı kullanmak suretile, İstanbulda otobüs işletecektir. Bu sene alınacak otobüslere harcanmak üzere 450 bin lira ayrılmıştır. Belediye bu para ile otuz otobüs almak fikrindedir. Garajlar müdürünün Londrada yapacağı temaslara müsaide netice verirse, kredi suretile daha ziyade otobüs alınacaktır. Böylece bir müddet sonra İstanbulda otobüsler kâmilen belediye tarafından işletilecektir. Yeni otobüsler en modern biçimde olacak karoserleri takılı olarak getirilecektir.

Atölye ve garaj masraflarına yüz bin lira ayrılmıştır. İstanbulda birer tane atölye ve garaj yapılacak, bunlar şehirde çalışacak bütün otobüslerin ihtiyacını karşılayacak kadar büyük olacaktır.

Dün Beşiktaş kaşık fabrikasında yangın çıktı

Dün Beşiktaşda büyük bir fabrika, yangın tehlikesi geçirmiştir.

Beşiktaşta, İspanya tebaasından Marka aid çatal kaşık fabrikasının bacası hayli zamandanberi temizlenmemiş olduğundan, kurumların parlaması neticesinde binanın çatı kısmında yangın çıkmıştır. Fabrika yangını vakitinde haber vermiş ve Beyoğlu itfaiyesi sür'atle yetişerek çatının pek az bir kısmı yandıktan sonra ateşi söndürmüştür. Fabrika 41,500 liraya bir ecnebi sigorta şirketine sigortalıdır. Yangın neticesinde 3360 düzine kaşık ile, 780 kilo kalay kısmen hasara uğramıştır. Hâdise etrafında zabıta tahkikatı devam etmektedir.

Avrupa trenleri geç geliyor

Tarife mucibince sabahları saat 7,25 de Sirkeciye gelmesi icab eden Semplon ekspresi ve 10,22 de gelmesi icab eden Konvansiyonel trenleri, son günlerde 1-2 saat arasında rötar yapmaktadır. Bu cümleden olarak dünkü semplon ekspresi de 1 saat 15 dakika rötarla 8 : 40 geçe Sirkeciye gelmiştir. Trenlerin bu şekilde teahhürlerine, son günlerde Alman ve Çekoslovak hükümetlerinin hududlardan girip çıkan yolcuları çok sıkı bir surette aramaları sebep olmaktadır. Belgradta semplon ve konvansiyonel trenlerle telâki etmeleri icab eden Berlin ve Pragdan gelen trenler, sıkı arama yüzünden hududlarda fazla beklediklerinden Belgrad rötarla gelmekte ve trenler de hududumuza geç girmektedir.

Ayrıca Yunan arazisinde Dimetoka ile Sofila arasındaki tren yolunu da seller harab etmiş olduğundan Pityon istasyonundan Selânik ve Atinaya giden trenler de rötar yapmaktadır. Ancak bu rötar bizim trenlerimize tesir etmemekte, fakat buradan Yunanistan'a giden ve Yunanistandan gelen yolcular istasyonlarda fazla beklemekte dirlir.

Toplantılar:

Eminönü Halkevinde müzik dersleri

Eminönü Halkevinden:
1 - Evimizde piyano, viyolonsel, bas, solfej ve koro derslerine bu sene de yeniden talebe kaydolunacaktır.
2 - Yeni ve eski talebenin 1 Birinciteşrin 938 e kadar kayıtlarını yaptırmak için birer fotoğrafı Halkevi bürosuna müracaatları ve bu suretle kayıtlarını yaptıranların 1 Birinciteşrin Cumartesi günü saat 13 de Halkevi salonunda bulunmaları rica olunur.

MEVLÜD

Eti Bank idare meclisi reisi Hâmid Eşen'in annesinin vefatının kırkınıcı günü münasebetile önümüzdeki Salı günü öğle namazından sonra Beyazid camiihinde mevlüd okunacağından arzu buyuranların teşekkürleri rica olunur.

TAKVİM

EYLÜL											
Rumi sene	11		Arabi sene								
1364	Resmî sene		1357								
Ağustos	1933		Hızır								
29			129								
PAZAR											
GÜNEŞ			Receb			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.				
5	34		3	54		9	25				
11	05										
Öğle											
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.		
12	11	15	45	18	27	20	00				
Z.	5	42	9	16	12	—	1	33			

Gülyağı istihsalâtında bariz bir inkişaf başladı

Memleketimizde gülyağı istihsalât ve ihracatı son yıllarda inkişaf etmeğe başlamıştır.

Gülyağı, bütün itriyat levazımı istihzaratında kullanıldığından, bir çok memleketler gülyağı sanayii kurmayı denemişler, fakat tecrübelerden iyi netice alamamışlardır. İyi vasıfta ve fazla miktarda gülyağı yetiştirme şartları, bilhassa Anadolu'da ve kısmen de Bulgaristanda toplanmış bulunmaktadır. Bulgaristan bu müsaide vaziyetten istifade etmiş, gülyağı istihsalâtı ile memleketin dahilî ihtiyacatını temin ettikten başka, bir çok memleketlere de ihracatını mühim miktarda arttırmıştır.

Gülyağı ihracatı bilhassa eskidenberi Bulgaristan için mühim bir gelir temin etmekte idi. Fakat cihan harbi sonlarında gülyağı fiyatlarının yüksekliği yüzünden bu ihracat, ehemmiyetli nisbette azalmıştır. Bir kilogram gülyağı istihsal için tahminen 4000 kilo güle ihtiyaç olduğundan gülyağı da tabiatile pahalıya satılmaktadır. Evvelce gülyağlarının mühim bir kısmını Fransız sanayii satın alıyordu. Fakat son yıllarda Almanya da Bulgaristanla münasebetlerini arttırmış ve eskiye nazaran daha fazla gülyağı id-

haline başlamıştır.

Memleketimizde de cidden nefis olan gül mahsulü ile aynı derecede değerli gülyağı istihsalâtını arttırmak suretile büyük faydalar temin etmek pek mümkündür. Memleketimizin bilhassa Isparta ve havalisi güllerinin nefaseti çok meşhurdur. Bu kıymetli mahsulün mühim ihraç maddelerimiz arasında yer almalarına çalışılmaktadır.

Alman piyasası son zamanlarda Türk gülyağlarına da rağbet göstermeğe başlamıştır. 937 yılı içinde Türkiyeden Almanya 18,000 mark kıymetinde 100 kilo gülyağı ihraç edilmiştir. Bu yıl ihracatın 500 kiloyu bulacağı tahmin edilmektedir. Cihan piyasası, Türk gülyağlarının kalite itibarile Bulgar gülyağlarından çok üstün bulunmaktadır. Fakat Bulgar gülyağları Türk gülyağlarına nazaran daha ucuz olduğundan, sürüm sahaları da bu suretle daha geniş bulunmaktadır. Hükümetimizin kıymetli alâkasile yıldan yıla inkişaf eden gülyağıci-liğimizin, ihracat sahasında da lâyık olduğu ehemmiyeti alabilmesi, biraz da fiyatların yabancı memleketler piyasalarına uygun seviyelerde bulunmasile kabil olacaktır.

MELEK SINEMASI

Yeni Sinema mevsimine başlıyor

Açıldığı gündübenberi İstanbul'un en kibar sineması ismini muhafaza eden ve daima sinema dünyasının en güzel, en pahalı filmlerini gösteren Melek sineması önümüzdeki Çarşamba günü akşamı yeni sinema mevsimine başlıyor.

Melek sineması senelerdenberi kazandığı «En güzel filmler gösteren sinema» şöhretini bu sene de muhafaza etmek için hiçbir fedakârlıktan çekinmemiş. Amerikanın METRO GOLDVYN, UNİTED, PARAMOUNT ve FOKS gibi en büyük film şirketlerinin en muazzam filmlerini satın almıştır. Bu filmler arasında şu büyük isimleri şimdiden kaydedebiliriz:

1 - KONTES VALEVSKA	: CHARLES BOYER - GRETA GARBO.
2 - MARIE ANTOINETTE	: NORMA SHEARER - TYRONE POWER.
3 - KASIRGA	: DOROTHY LAMOUR.
4 - MARKO POLC	: GARY COOPER.
5 - SENORİTA	: JEANETTE MAC DONALD - NELSON EDDY.
6 - ŞAHANE ÇILGINLIKLAR.	
7 - ROSALİE	: ELENORA POVELL - NELSON EDDY.
8 - MANON	: MARTHA EGGERTH - JEAN KİEPURA.
9 - FENA YOL	: DANIELLE DARRİEUX.
10 - SÜT KARDEŞLER	: HENRY GARAT - MEG LEMONNIER.
11 - DELİKANLILAR	: ROBERT TAYLOR - MAUREEN O'SULLIVAN.
12 - MANUELLA	: DOROTHY LAMOUR.
13 - NAPOLİ GECELERİ	: JEAN KİEPURA - GLADYS SWARTHOUT.
14 - KAZANOVA	: HANS ALBERS.
15 - SÜVEYŞ KANALI	: ANNABELLA - TYRONE POWER.
16 - KADINLAR HAPİŞANESİ:	(Venedik film müsabakasında birinciliği kazanan film).
17 - ANALARIN GÜNAHI	: GLADİES GEORGES.
18 - BARONES ve UŞAĞI	: ANNABELLA - WILLIAM POWELL.
19 - ÜÇ ARKADAŞ	: ROBERT TAYLOR - MARGERİTE SULLAVAN.
20 - BÜYÜK ATEŞ	: CHARLES LAUGHTON.
21 - TAŞ BEBEK	: JEAN CARWFORD - SPENCER TRACY.
22 - KIR ÇİÇEĞİ	: SHIRLEY TEMPLE.
23 - PARİS BÜLBÜLÜ	: SIMONE SIMONE.
24 - KADIN OYUNLARI	: LORETTA YOUNG.
25 - ŞANTOZ JOSETTE	: SIMONE SIMONE.
26 - VERTHER (Gothe'nin meşhur eseri)	Pierre Richard Willm.
27 - ALTIN MABUT	: MIREİLLE BALLİN.

Hükümetimizin sinema vergilerini indirmesi üzerine Melek sineması müdüriyeti bu sene fiyatlarını herkesi şaşırtacak bir surette kırmıştır:

HUSUSİ KOLTUKLAR: 50 kuruş - BALKON ve BİRİNCİ KOLTUKLAR: 35 kuruş - İKİNCİ: 25 kuruş - LOCALAR: 250 kuruş olarak tesbit etmiştir.

Ayrıca Melek sineması şehrimizde ilk defa olarak, sesli makine tertibatını, Amerika ve Avrupanın yalnız en LÜKS, en PAHALI sinemalarının kullandığı WESTERN ELECTRIC şirketinin en son sistem tertibatı ile teçhiz etmeğe başlamıştır. Bu yeni tekâmülü on beş, yirmi güne kadar hazır bir şekilde görüp dinleyebileceksiniz.

Önümüzdeki Çarşamba Akşamı

Yeni Sinema Mevsimi MELEK Sineması

Açacak olan DUHULİYE FİATLARINI ŞU ŞEKİLDE İNDİRDİĞİNİ SAYIN HALKA İLÂN EDER:

HUSUSİ KOLTUK : 50 - BİRİNCİ ve BALKON KOLTUK 35
2 nci 25 ve LOCALAR 250 KURUŞ

İlk Program: HANRİ GARAT ve MEG LEMONNIER

tarafından nefis bir surette yaratılan Fransızca sözlü ve şarkılı

SÜT KARDEŞLER

Balkanlar arası tıp kongresi kapandı

Balkanlar arası tıp kongresi dün mesaisini bitirmiş ve ittifakla şu kararları vermiştir:

1 - Açık şehirlerin masuniyetinin temini hakkında dünya efkârı umumiyesinin alâkadar kılınması için dünya tıp gazetelerinde neşrolunacak bir beyanname.

2 - Malarya raportörlerinin hazırladıkları müşterek temenni.

3 - Altıncı tıp haftasının gelecek sene Eylülde Rumen grupu tarafından Bükreşte tertib olunması ve müşterek raporların «Balkanlarda zührevî hastalıklarla mücadele» mevzuuna dair olmaları.

Bu tekliflerin kabulünden sonra Trabzon mebusu ve Balkan Birliği Türk grupu reisi Hasan Saka söz alarak pek sürekli alkışlarla dinlenen nutkunu irad etti. Buna ecnebi delegasyonu namına Rumen grupu reisi Prof. Dr. Gheorghiu cevab verdi ve reis son nutkunu irad ile umumî toplantılarının hitama ermiş olduğunu bildirdi.

Delegeler bugün saat 11 de kalkacak hususî vapurla İzmir'e gideceklerdir.

Şehir işleri:

Kasımpaşa meydanındaki kum yığınları kaldırıldı

Uzun zamandanberi Kasımpaşa iskele meydanında yığılı duran kum yığınları civarı berhad bir hale sokuyordu. Halkın şikâyetleri üzerine bu kum tepeleri oradan kaldırılmıştır.

Yalova hayvan sergisi dün açıldı

Yalova hayvan sergisi dün İstanbul Vali ve Belediye Reisi namına belediye reis muavini Rauf tarafından açılmıştır. Sergi münasebetile Yalova sokakları donatılmış, ev ve dükkânlar bayraklarla bezenmiştir. Köylerden yüzlerce halk şehre inmiş, sergi yerini dolurmuştur. Rauf bir nutuk söylemiş, kordelâ kesildikten sonra sergide bulunan hayvanlar görülmüştür. Sergide çok iyi yetiştirilmiş boğa, at ve sığırlar bulunmaktadır.

Müteferrik:

Balkanlı doktorlar şerefine verilen ziyafet

İstanbul Vali ve Belediye Reisi Muhiiddin Üstündağ, Balkan tıp kongresinde bulunan Balkanlı doktorlar şerefine dün akşam Tarabyada Tokatlıyan otelinde bir ziyafet vermiştir. Ziyafette karışık nutuklar söylenmiş, geç vakte kadar eğlenilmiştir.

Fuhuşla mücadele artırıldı

Son zamanlarda pek ziyade artmış olan gizli fuhuşun önüne geçmek üzere sıkı tertibat alınmıştır. Beyoğlu, Galata, Kasımpaşa taraflarında bir çok otel, han, ve bekâr odaları kapatılmıştır. Bundan sonra da bu gibi gizli yerler sık sık kontrol edilecektir.

Çarşamba biçki yurdu sergisi dün açıldı

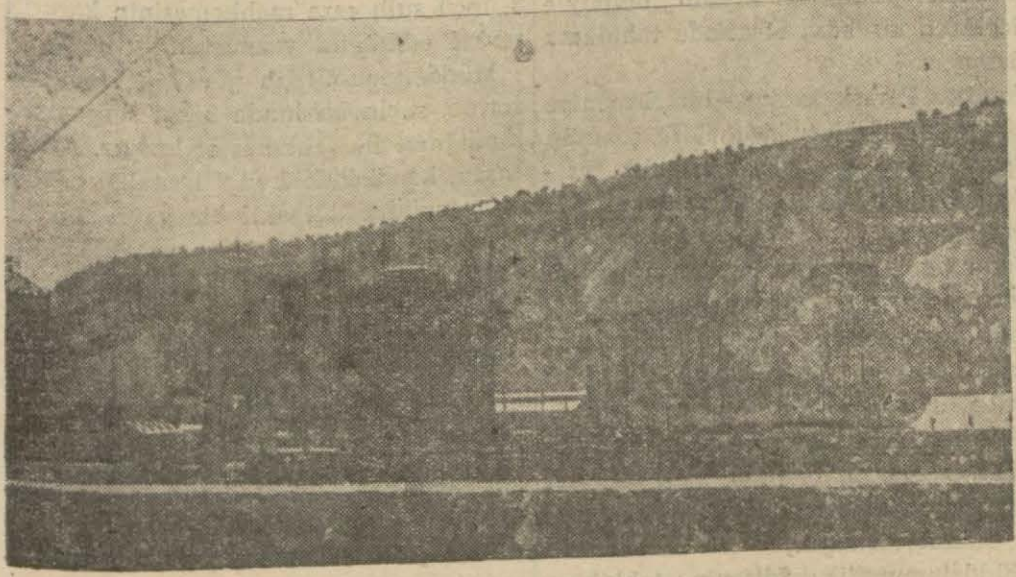

Çarşamba biçki ve diğer yurdunun on birinci yıldönümü münasebetile tertib edilen sergi dün açılmıştır. Şimdiye kadar (200) talebe mezun veren yurdun halihazır müdavimi (35) dir. Bu devrede mezun olanlar ise bayan Müammer, Şefika, Fazilet, Güzin, Bahriye, Hidayet, Nebahat ve Zekiye'den mürekkep sekiz kişilik bir gruptur. Direktör Sabriye ve öğretmen Hayriyenin idare ve ihtimamları altında çalışan yurdun memlekete daha uzun zaman hizmetleri görmesi şayanı temennidir. Resmimiz yurdun müdür, muallim, mezun ve müdavim talebelerle açılan sergiden bir köşeyi göstermektedir.

Fabrikalar Karabükte büyük bir şehir yaratıyor

Sümerbank, fabrika ile beraber memur ve müstahdemin için bir şehir tesisine karar verdi, plânlar hazırlandı

Karabük gaz deposu

Karabük (Hususi) — Karabük çok yakın bir geçmişte 13 evden ibaret olan, bugünkü modern «Yenişehir» karşısındaki köyün adıdır... Bu adın pek az bir zamanda bütün dünyaya yayılmasını temin eden demir - çelik fabrikalarının inşaatı, Karabük adının şöhretile mütenasib mahallî büyük bir şehrin kurulmasına yol açmıştır.

Bir buçuk yıllık dar bir zaman içinde burada kurulan fabrika ile birlikte yük selen binlerce bina, teessüs eden büyük şehir, Türk enerjisinin en bariz bir misalinin teşkil edecek kadar muazzamdır.

Karabükte, sıra ile, Hititler, Kokonlar, Şarkî Romalılar, Pontoslar ve daha sonraları da Asya içlerinden hicret eden (Türkmen = Türkmen) ler otururlardı.

Karabük'ün iklimi, deniz seviyesinden 252 metre yüksek, muhitindeki dağların irtifasına nazaran oldukça münhat bulunması itibarile yazları azami derecede sıcak yapmaktadır.

Safranboluya on üç kilometrelik bir şose ile bağlanan Karabük, Ankara - Zonguldak demiryolu üzerindedir.

Safranbolu - Araç şosesinin ikmalinden sonra civar kaza ve vilâyetlerle olan irtibat tamamlanmış olacaktır.

Fabrika inşaatı bir hayli ilerlemiştir. Yıl sonuna doğru bir kısmının işletmeye açılması ihtimali çok kuvvetlidir. Sümerbank burada fabrika ile beraber memur ve müstahdemin için büyük bir şehir tesisine karar vermiş ve şehrin plânları hazırlanmıştır. Bundan başka Karabük istasyonu civarında hususî kimseler tarafından dükkân, han, hamam, fırın, ev olmak üzere yüzlerce bina yapılmıştır. Bu meyanda bir de sinema vardır.

Binlerce nüfusun tekâsüf ettiği Karabükte içecek bir damla su yoktur. Sümerbank Yenişehirde bir kısım memurlarına tahsis ettiği apartmanların suyunu kuyulardan almaktadır. İstasyon çevresinde toplanan üç - dört bin işçi ve o kadar da sair halk Safranbolunun lâğımlarını da beraber sürükleyip getiren Araç çayı kıyılarında açılan kuyuların suyunu tenekesini «beş» kuruşa temin ederek içmek ve kullanmak ıztırarındadır. Bir taraftan halkın sıhhati namına yüz binlerce liralık fedakârlık yapılırken diğer taraftan civa-

Kangalın güzel bir nahiyesi: Akpınar

Akpınarda yeni yollar ve köprüler yapıldı. Köylerde de ağaçlandırma faaliyeti arttı

Sivas muhabirimiz yazıyor: Kangala bağlı nahiyelerden birisi de Akpınardır. Nahiyenin 20 köyü bulunmaktadır. Ayrıca üç bin üç yüz yirmi iki kadın ve 2873 erkek olmak üzere 6195 nüfusu vardır. Nahiyeye 95 kilometrelik bir saha üzerine sıralanır... Akpınar nahiyesinin 1600 ve 1700 metre

Fehmi Toraman

kadar irtifanda bulunan tepelerle etrafı çevrilmiş, tabii bir hisar içinde bulunmaktadır. Nahiyenin garbi şimalinde 2674 metre irtifanda Doğmuş namı ile bir dağ mevcut bulunmakta ve çevresinde Kamışlı, şarkta Mançılık, şimalinde de Havuz memba suları vardır. Akpınar, ovası her türlü ziraate çok elverişlidir.

Geçen yıllar içerisinde nahiyede ve köylerinde 65 kilometre kadar yol, 2 köprü, müteaddid köy çeşmeleri ve köy evleri yapılmıştır.

Bu yıl da köy kanunu ve nüfus esası üzerinde su birikintilerinin kurutulmasına, köy çeşmelerinin çoğaltılmasına, ahırlar ile evlerin ayrılmasına ve köy yollarının intizamı bir hale gelmesine ve köy namına damızlık boğalar getirilmesine, nahiyeye ve köyleri daha fazla ağaçlıyarak güzel manzaralar verilmesine çok çalışılacaktır.

Nahiyenin bütün işleri ile durmadan faaliyet gösteren genç nahiyeye müdürü Fehmi Toraman bütün köy ve köylü işleri üzerinde faydalı bir mesaf sarfetmektedir.

Dimetoka panayırı güzel oldu

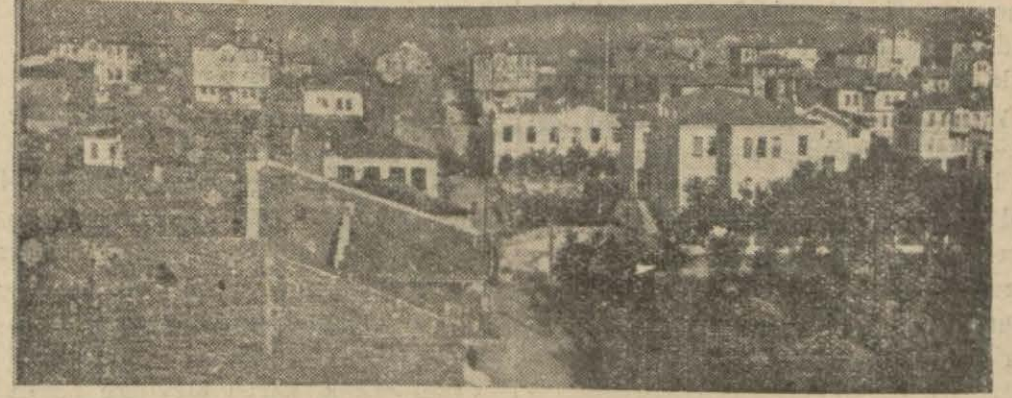
Dimetoka (Hususi) — Bigaya bağlı Dimetoka nahiyeye merkezinde ve Çınarlık mevkiinde geçen hafta kurulan eşya ve hayvan panayırı çok kalabalık olmuştur. Yıllanmış gür bir çınarlığın gölgesinde ve Dimetoka çayı kenarında ilk defa kurulan bu panayıra on binlerce halk iştirak etmiş, ehemmiyetli alışverişler yapılmıştır.

Yeni kurulan bu panayıra Biga manifaturacı esnafı ehemmiyet vermemiş ve satmak için mal götürmemiş ise de, civarda bulunan Gönen ve Bandırma kasabalarından gelen manifaturacılar, mallarını bitirinceye kadar satış yapmışlar ve iyi parti vermişlerdir. Dimetokahlılar, panayır yeni açıldığı için Biga esnafının satılık mallarını kendi arabaları ile meccanî nakletmeyi de teklif ettikleri halde Bigadan kimse gitmemiştir.

Harman ertesi olduğu için bu panayıra gelenler hep paralı gelmişler, İstanbuldan gelen celepler birçok hayvan mübayaasında bulunmuşlardır. Üç gün devam eden panayıra alışveriş yapılmaktan vakit bulup da esnaf rahat yemek bile yiyememişlerdir. Panayırın üçüncü günü yapılan hayvan sergisinde iyi hayvan yetiştirenlere para mükâfatları verilmiş, muhtar Mustafanın panayırcılara sühulet göstermek hususunda çok yardımcı olmuştur.

Taşköprü çok eski bir tarihî kasabadır

Selçukîlerden Muzaffereddin Gazi burasını Romalılar dan alırken, tahta at hilesi gibi bir hile bulmuş, askerini şehre sokup kaleyi içinden fethetmiştir

Taşköprüden bir görünüş

Taşköprü (Hususi) — Şarkî Roma eyaletlerinden birinin bakiyesi üzerine kurulan Taşköprü kazası, son günlerde imar faaliyetini arttırmıştır: Ponpollu - yusun idaresinde iken şehir (70,000) evli idi. Buranın ortasından geçen ırmak şehri olan Zımbılı tepesi ile, şimdiki modern evlerin yapıldığı kazayı iki parçaya ayırmaktadır.

Köprüden geçince, Atatürk caddesi başlar ve iki tarafında akasya fidanları sıralanır. Halk çarşısı, belediye parkına, iç mahallelere bu caddeden geçerler. Belediye buranın temizliğinde, imar işlerinde son derece uğraşmaktadır.

Tarihî şehir harabeleri üzerine kurulan modern Taşköprü'nün devirlerini şimdiki yeni hamamın önünde krala aid mermer lâhdin üzerinde hâkkedilmiş üzümlü salkımları, köşelerinde koç başları ve çiçek kordelâları isbat etmektedir.

Surlar içinde 70,000 haneden ibaret olan Zımbılı şehri (750) yıl önce Romalılardan Selçukîlerden Muzaffereddin gazi harbederek almıştır. Truva harbinde kullanılan tahta at hilesi gibi Muzaffereddin gazi de bir başka hile kullanarak şehri zaptetmiştir.

İki yüz kadar kervanın iki tarafındaki sandıklara muharibler yerleştirmiş ve öndeki kervanın sandıklarına da ipeklî kumaşlar yükletmiştir.

Muzaffereddin gazinin kervanı Zağar köprüsü üzerinden kale kapısı önüne varmış ve şövalyelere Hindden ipekliler getirdiklerini bildirmişlerdir. O gece şenlikler olduğu için kale dışına malların yığılmasını ve sabahleyin teslim alacaklarını bildirmişlerdir.

Gece olmuş; muharibler sandıklardan çıkmışlar ve Kurban deresindeki Kabatepeden gelen kuvvetler de kapıdaki şövalyelerin ellerindeki kılıç ve mızrakları almışlar ve demir kapıdan içeri girmişler. Şövalyeler mukabil taarruzla oklar atmışlar ve paçavralar tutuşturup savurmuşlar, fakat fazla sarhoş olduklarından mağlûb olmuşlar. Böylece yedi gün devam eden harbe taş taş üzerinde kalınamamak üzere mermer saray, kilise, evler yıkılmış ve bugünkü metrük şehir hârabesi Zımbılı halini alıyor.

Zımbılıyı gezenler görürler ki, yer yer duvar ve sütunlar göze çarpmaktadır. Taşköprü tarihî şehri üzerine yapılan beton evlerle şimdi Türkiye'nin en modern kazası haline gelmiştir.

Eskişehirde güzel bir sergi

Eskişehir, (Hususi) — Şehrimizde senelerdenberi yüzlerce talebe yetiştiren Dikiş ve Biçki hocası Kadriye Galib istasyon caddesindeki evinde bu sene de talebelerinin yapmış olduğu işleri göstermek üzere bir sergi açmıştır. Bu sergi her senekinden daha güzel işlerle süslenmiştir. Yukarıdaki resimde Kadriye Galibi talebeleri ile bir arada göstermektedir.

Gemlik köylerinde iki mekteb yapılıyor

Gemlik, (Hususi) — Muradoba ile Katırlı köyleri yeni maarif plânına göre birer ilk okul binası yaptırılmaktadır. Bu kültür yuvalarını önümüzdeki tedrisat başlangıcına kadar ikmal etmeyi göze alan bu iki köy halkı resmen Bursa Kültür Direktörlüğüne müraat ederek okullarına birer muallim tayinini dilemişlerdir. Resim yapılmakta bulunan Muradoba okulu binasını göstermektedir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey şaşılacak şey doğrusu.. Bir Avrupa- h kadın doktor...

... Erkeklerin yüzde el- lisinin kalblerinin sağda olduğunu iddia etmiş..

... Bu mesele tib âleminde bir hayli münakaşalara da sebep olmuş. Sen ne dersin?..

Hasan Bey — Bayan doktor haklı olsa gerek.. Erkeklerin çoğu cüzdanlarını sağ tarafa koyarlar.

Çürük çoraplar

1940 senesinde «...» çorap fabrikası hissedarları içtima edecekler, hissedarlar meclisi reisi söze başlayacak:

— Sayın ortaklarım. 1936 senesinde işleme başlayan fabrikamız dört sene zarfında hissedarlarına umduklarından çok fazla kâr temin etmiştir. Bu fazla kârı, fabrikamızda çalışan teknisyenlerin geceli gündüzlü mesailerini neticesindeki keşiflerine medyunuz.

1936 senesinde tezgâhlarımızda imal edilen çoraplar bir gün, hattâ iki gün yırtılmadan giyilebiliyordu. Bu yüzden sürüm azdı. Fakat bugün vaziyet tamamen değişmiştir. Çoraplarımız bir saat bile dayanmıyor. (Alkışlar).

Eskiden günde, hattâ iki günde 1 çift çorap alan müstehlikler bugün günde en aşağı altı çift çorap alıyorlar. Rakib fabrikalar bütün gayretlerine rağmen fabrikamızın çıkardığı derecede çürük çorap çıkarmaktan acizdirler.

— Bravo!..
Sesleri.

Bir bahçede, bir lokantada ve bir barda otururken:

— Pardon!

Diyip çantasını açan ve yüzünün pudrasını, dudagının rujunu tazeliyen kadın; 1940 senesinde gene aynı yerlerde:

— Pardon!

Diyecek ve gene çantasını açacak, fakat pudra kutusu, ruj batonu yerine çantasından bir çift çorap çıkaracak, ayağını uzatacak, yırtık çoraplarını a-tıp, çantasından çıkardığı çorapları giyecek!

Bugün:

— Bir yere giderken ayağıma giyecek bir çift çorabım yok!

Diye kocasına kavga eden kadın 1940 senesinde:

— Bir yere giderken, çantama koyacak bir düzüne çorabım yok.

Diye kavga edecek.

Evli erkek, karısı aleyhine boşanma davası açacak:

— Bay hâkim, karım çok sefih, beni mahvedecek.

Hâkim soracak:

— Karımın sefahati nedir?

— Daha ne olsun bay hâkim, sokakta çorap giydiği yetmişyirmiş gibi, üstelik ev içinde de çorap giyiyor.

Doktor söyleyecek:

— Yaşasın çorapçılar.

— Niye?

— Gazeteciler; çorapçıların yaptırıldığı apartmanlardan, bizim yaptır-dıklarımızı görmeye vakit bulamıyor-lar da..

İsmet Hulusî

Yıldızlar arasında bir anket

“Sevmek ve sevilmekten hangisini tercih edersiniz?,”

Marie Antoinette filminde bir aşk sahnesi

Beyaz perdede her zaman zevkle seyrettiğimiz birçok yıldız ve senatörler vardır ki, bunlar bir senaryonun icabı olarak sever ve sevilirler. Beyaz perdede yaptıkları şey sadece bir roldür. Fakat bir de onların hususî fikirleri vardır ki, bu cidden çok enteresandır. İşte Fransız sinema muharrirlerinden biri bu düşünce ile Fransız yıldızlarından yedisine şu suali sormuştur:

— «Sevmek» ve «sevilmek» ten hangisini tercih edersiniz?

Aldığı cevaplar da şunlardır: «Yakan buseler» filminin kahramanı güzel Viviane Romance'ın cevabı:

— Ben sevilmeği, hem de çılgınca sevilmeği isterim. Ancak beni çılgınca sevebileni sevebilirim.

Marie Bell'in cevabı:

— Sevmenin ayrı bir zevki, sevilmenin de bambaşka bir zevki vardır. Bunları kat'iyen birbirine karıştırmamalıdır...

Ağır başlı yıldız Marcelle Chantal'ın cevabı:

— Sevmek bir nevi fedakârlıktır. Uğurunda böyle fedakârlıklar gösterilen adam buna lâyık ise hiç mesele yok. O vakit bu fedakârlık bir zevk, tatlı bir zevk olur. Lâyık değil ise işte o zaman feci bir şey olur.

Sevilmeğe de çok hoş, çok derin bir zevktir.

Gaby Morlay'ın cevabı:

— Sevmek kendini harcamaktır. Binaenaleyh «değerini» bulunca sevmeli. Aksi takdirde mümkün olduğu kadar tevakkî etmeli.

Sevilmeğe herhalde iyi bir şeydir. Fakat insan «kendisi» için sevilmeğe. Acaba bunu tefrik etmek mümkün mü?... İşte meselenin en mühim noktası budur.

Danielle Darrieux'ün cevabı:

— Ben az sevdim, çok sevdim. Bu yüzden de sevilmeğe de çok hoşlandım. Başka diyeceğim yok.

Simone Simon'un cevabı:

— Doğrusunu söyleyeyim: Ben gencim. Üstelik te bir genç kıyım. Tabii sevilmeğe ten zevk alırım. Evet... Severim de... Fakat sevmek benim için ikramiye dağıtmak gibi bir şeydir!..

(Bora) filminin kahramanı yeni yıldız Michèle Morgan'ın cevabı:

— Sevmek te hoş şey... Sevilmeğe te hoş şey... Candan sevilmeğe en hoş şey...

Bunları biliyor mu idiniz?

Sokol ne demektir?

«Sokol» un asıl manası şahin demektir. Çekoslovakya'da terbiyevî ve sportif mahiyette kurulmuş olan bir teşkilâta verilen isimdir. Bu teşekküller ve âzası Sokol diye anılırlar. Her altı sene bir Pragda toplanan muazzam Sokollar cemiyetinde dünyanın her tarafına yayılmış olan âza toplanır. Çekoslovakya'da şimdi bir milyondan fazla Sokol vardır.

Sokol cemiyeti bundan 75 sene evvel, Garibaldi'nin İtalyayı istilâsı üzerine kurulmuş, ve bu hareketin başlıca gayesi Avusturyadan kurtularak Çek istiklâlini ilân etmektir.

Sokol (galibarda) kırmızı gömlek giyerler.

Dünyanın en rüzgârlı yeri

Dünyanın en rüzgârlı yeri kutbu şimalî mıntakasında Commonwealth körfezin dedir. Burada 22 aylık bir zamanda esen rüzgârın a-zamî sür'ati (360) metre ile (400) metre aramda olarak hesaplanmıştır. Saatte (160), (170) metre sür'atte rüzgâr estiği ekseriya görülebilen şeylerdendir.

Bir kötürüm 11 saatlik bir bisiklet turu yaptı

Eli ile işlettiği üç tekerlekli bisikletle, Londradan, Brightona 12 saatte gidemeyeceği iddia edilen kötürüm bir İngiliz, bu mesafeyi 11 saat 50 dakikada kat ederek, ortaya konan elli lirayı kazanmıştır.

GÖNÜLİSLERİ

Okuyucularıma Cevablarım

İzmirde Bay «G. N.» e:
— Yaptığım birkaç tecrübe bana, hatırıza gelen usulün iyi neticeler vermediğini gösterdi. Binaenaleyh mektubunuzu aynen dercetmeğe lüzum görmüyorum. Teklif yapmayınız. Yapılan teklifleri okuyunuz, daha istifade edersiniz.

Eskişehirde Bay «Y. T.» ye:
— Vaziyetiniz gerçekten hazindir. Fakat derhal tashih edilmesinin imkânı da yoktur. Karşısında bulunduğunuz ailenin her şeyden evvel para canlı olduğu anlaşılıyor. Bu aileye hisden bahsedemezsiniz. Faydası olmaz, beklemeyi söyleyemezsiniz, dinlemez. Aile haricinde kızla anlaşılmayı tavsiye etmem: «Müşterek hayatı idame» ye imkân bulamazsınız. Çaresiz, kaderin bir cilvesi de-yip geçeceksiniz.

Ankarada Bay «İ. S.» e:
— Vak'a hakkında verdiğiniz tafsilât tam bir fikir edinmeye kâfi değildir. Binaenaleyh size herhangi bir tavsiyede bulunamayacağım. Yalnız şükadarımı söylerim:

— Aynı mesleğe mensup iki kadın tanırım, birisi kendi mesleğinde olan bir erkekle evlidir, ve mes'uddür, diğeri ise başka meslekten bir erkeğe varmıştır, geçimsizliklerine şahid olurum. Tanıdıklarımıdır, derd lerini dinlerim.

Fakat müstacelen ilâve edeyim: bu iki vak'adan mutlak bir ders, bir netice çıkarmak da doğru olmaz, yalnız üzerinde düşünmek icab eder.

Bay ve Bayan «R. R.» e:
— Bir karı kocanın böyle nazik bir meselede beni mutlak salâhiyetle hakem yapmak istemeleri, itiraf ederim ki, hem hoşuma gitti, hem de beni müşkül bir mevkide bıraktı. Bunun içindir ki derhal karar veremiyorum. Biraz daha düşündükten sonra neticeyi hususî bir mektupla bildiririm, acele etmeyiniz.

Beşiktaşta Bay Kadriye:
— Erkek çocuğu terbiyesi münhasıran babaya aiddir, şeklinde bir kaide bulunduğunu bilmiyorum. Mesele kadınla erkeğin görgülerinin ve tahsillerinin yekdiğerine nisbeti meselesidir.

TEYZE

Mahkemelerde

Odun yığınlarının altında kalan çocukların ikisi de öldü

Müddeiumumîlik hâdisenin tahkikine başladı ve vak'a mahallinde keşif yapılmasına karar verdi

Müddeiumumîlik iki kişinin ölümüyle neticelenen bir kaza etrafında tahkikata başlamıştır.

Yemiş Parsek isminde bir Ermeniye aid kereste yığınları birdenbire çökmüş, bu sırada Yemiş iskelesinde balık tutmakta olan iki çocuk, kerestelerin altında kalmışlardır.

Yaşar ve Cahid isimlerindeki iki yaralı çocuk, derhal hastaneye kaldırılarak, tedavi altına alınmışlarsa da, Yaşar biraz sonra, Cahid de, alınan bütün tedbirlere rağmen, dün ölmüştür.

Cesedleri muayene eden adliye doktoru Enver Karan, ölümün kaza neticesi olduğunu tesbit etmiş ve defnedilmeleri için, ruhsat vermiştir.

Müddeiumumîlik hâdisenin tahkikine başlamıştır. Vak'ada kimlerin suçlu bulunduğuna araştırılmaktadır. Ayrıca kaza mahallinde, bir keşif yapılmasına da lüzum görülmüştür.

Bir ölümlü tehdit iddiasının tahkikine başlandı

Müddeiumumîlikçe garib bir tehdit hâdisesi etrafında tahkikata başlanmış-tır.

Hâdisenin suçlusu Hâmid isminde bir gençtir. Hakkındaki iddiaya nazaran, hâdisenin mahiyeti şudur:

Hâmid, Malatyada evli bulunduğu karısını, aradaki bazı hâdisattan dolayı, üç çocuğu ile beraber, anasının yanına bırakarak, İstanbula gelmiştir.

İstanbulda karısının biraderi Zülfikara bir mektub yazarak, bu mektubda:

«Bana 200 lira para vereceksin. Vermezsen seni öldüreceğim, 101 sene hapis yatmağı göze aldım» demiştir.

Ayrıca, şifahen gönderdiği haberlerde de, memlekete gideceğini ve orada da karısını öldüreceğini bildirmiştir. Suçlu, bu iş için, bir de tabanca satın almıştır.

Bu iddia ile müddeiumumîliğe müracaat eden Zülfikar, hayatının muhafaza ve emniyet altına alınmasını istemiştir. Müddeiumumîlik şahidleri de dinledikten sonra, suçlu Hâmid hakkında ilk tahkikat açılmasına karar vermiştir.

Ancak, suçlu aranıldığı zaman Petürgede bulunduğu anlaşılmış, vaziyet Petürge adliyesine bildirilmiştir.

Petürgede bulunarak, adliyeye celbedilen Hâmid, ifadesinde hakkındaki iddiayı kâmilan reddederek, bunun bir iftiradan ibaret olduğunu söylemiştir.

Tahkikata devam edilmektedir.

Arkadaşını ustura ile yaralayan Fethi tevkif edildi

Aynı kadını seven iki arkadaş arasında kanla biten bir hâdiseye intikal etmiştir.

Suçlu Fethi Tophanede arkadaşı İbrahimle, aralarında bir türlü paylaşamadıkları bu kadın yüzünden kavga etmiş, neticede arkadaşını ustura ile boynundan ağır surette yaralamıştır.

Dün, müddeiumumîliğe teslim edilen suçlu, 2 nci sorgu hâkimliğinde isticvab edildikten sonra, tevkif edilmiştir.

16 yerde hırsızlık yapan ihtiyar müşahade altına alındı

16 yerde hırsızlık yapan 60 yaşında İhsan isminde bir adamın, Sultanahmed

3 üncü sulh ceza mahkemesinin kararılı tevkif edildiğini yazmıştı.

Müddeiumumîliğin gördüğü lüzum üzerine, suçlu hakkında 2 nci sorgu hâkimliğince ilk tahkikat açılmıştır. Ancak İhsan, kendisinde frengi hastalığı ve bunun tevlihd ettiği akli bir gayri tabii olduğunu iddia etmiş, sorgu hâkimliği Adli Tıbbda müşahade altına alınmasını karar vermiştir.

Sandalı batıran kaptan 3 gün hapse mahkûm oldu

3 gün evvel Yemiş açıklarında Hasanın sandalını batıran motor kaptanı Ahmed, adliyeye verilmiştir.

Asliye 4 üncü cezada yapılan muhakemesi sonunda, suçlu 3 gün müddetle hapse mahkûm edilmiştir.

Poliste :

Bir kadın mangala takılıp yandı

Yeşilköyde 15 Nisan caddesinde oturan Korpela isminde bir kadın mutfakta doluşırken mangala takılarak düşmüş, dökülen ateşlerle vücudünün muhtelif yerlerinden ağır bir surette yanmış ve cankurtaran otomobili ile Haseki hastanesine kaldırılmıştır. Kazayı müteakib evde bir yangın başlangıcı da olmuşsa da, yetişen komşular tarafından söndürülmüştür.

Bir işçi iskeleden düştü

Ayaspaşa caddesinde Mühendis mektebine aid bir inşaatçı çalışan işçi Süleyman, iskele üzerinde yürürken müvazenesini kaybederek aşağı düşmüş, baygın ve ifadeye gayri muktedir bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bir bisiklet kazası

Şehreminde Aynalıbakkal sokağında oturan Tayyar isminde bir genç, bisikletle aynı caddeden geçerken 14 yaşında Süheylâ isminde bir kıza çarparak başından yaralanmıştır. Suçlu yakalanmıştır.

Bir çocuk tahtaperdeden düştü

Kasımpaşada Karaman mahallesinde oturan Muharrem'in oğlu 11 yaşında Hasan, tahtaperdeden düşerek başından yaralanmış, Şişli Çocuk hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

İncir ağacından düşen çocuk

Üsküdar'da Tahminiye sokağında oturan Hüseyin'in oğlu 13 yaşında İsmail, incir ağacından düşerek yaralanmış, tedavi altına alınmıştır.

Çöp müteahhidinin şikâyeti yerinde görülmedi

İstanbulun çöplerini denize döken müteahhid, hergün fazla çöp toplanmakta olduğunu ileri sürerek belediyeye bundan iki ay evvel şikâyetinde bulunmuştu. Şikâyeti tedkik eden daimî encümen, mukavele mucibince müteahhidin İstanbul çöplerini dökmekle mükellef olduğu ve şartnamede günlük çöp miktarı tesbit edilmemiş olduğundan itirazın yerinde olmadığı kanaatine varmış, bu karardan müteahhidi haberdar etmiştir. Müteahhid, İstanbul çöplerini mukavele müddeti hitam buluncaya kadar bu şekilde denize dökcektir.

Bacaksızın maskaralıkları :

Korku

Mahkûmlar arasında bir gün: 4

İmralı mahkûmlarile yaptığım mülâkatlar

Adada bir de mahkûm olmyan mahkûm var. Mahkûmiyet müddeti bitmiş, fakat gitmek istemiyor

İmralı sakınlerle karşı karşıya

İmralı seyahatinin üç gün süren hikâye faslını bitirdikten sonra bugün size mahkûmlarla yaptığım konuşmaları anlatacağım.

— Rica ederim beni mazur görünüz. Onu mezarında tazib, beni de burada müteessir etmeyiniz!

Bu orta boylu, elmacık kemikleri çıkık, gözleri derine kaçmış, donuk bakışlı zavıf adam karısını öldürmekten suçludur.

Bir adam öldürmüş olmak.. bu, bu adada ender tesadüf edilir bir cürüm nevi olmadığı gibi cürümün sahibi de ilk bakışta üzerinde ısrarla durulacak bir tip değildi.

Fakat onu bana adanın en şayanı dikkat ve üzerinde durulmağa lâyık bir sakini olarak tanıtmışlardı. Bunun için (cezaevi) müdürlüğünün küçük odasında mesleki tecrübesinin elinden yakamı kurtaramıyordum.

— Siz de konuşmaz mısınız?... Hangi sebebedir ki, sizi buraya getirmiş bulunuyor?

Diye sormuştum.

Bunu gözlerimi fersiz gözlerinden çıkararak, başını önüne eğerek kekelemiştim. Çünkü muhatabım, diğerlerinden geniş farklarla ayrılıyordu. Eğer ona vâdetmemiş bulunsaydım ve yazmamda da kanunî mahzur mevcud olmasaydı da hüviyetini suraya yazabilseydim, onun karşısında duyduğum iki misli ızdıraba hak verir, siz de iştirak ederdimiz. Karısını öldürmekten suçlu olan karşımdaki vakur yüzlü, geniş alımlı mahkûm, mevkiî içtimâî sahibi, yüksek ve teknik kültüre sahip, istikbalinin daha yükseğe doğru dönemeç çevirdiği bir noktada elini kana bulamış bir adamdı.

— Rica ederim, beni mazur görünüz! diye tekrarladım.

Gözleri yaşarmıştı. Kelimelerin üzerine basa basa ilâve etti:

— Onu mezarında tazib, beni de burada müteessir etmeyiniz.

Zalim bir ısrarda fayda bulmadım. Bu faydadan okuyucular hesabına vazgeçebildim, fakat şahsî merakımı tatmin etmek o dakikada beni avucu içine alan ve mukavemet imkânı olmyan bir kudret oldu.

— Size söz veririm, dedim. Yazmıyacağım.. arkadaşça konuşalım ister misiniz?...

Hayretle gözlerimin tâ içine baktı:

— Arkadaşça..

— Evet, arkadaşça..

Yüzünün hatları keskin bir istihza ile genişledi:

— Nasıl olur? Aramızda şerefli ve şerefsiz, masum ve günahkâr telâkki olunmak gibi büyük fark yığınından mürekkep bir mania var.

— İster sizin lehinize, benim aleyhime, ister benim lehime, sizin aleyhinize olsun bu maniyayı bir kenara devirelim.

Ben sanyordum ki, içini boşaltmak, günahı itiraf etmek insan için bir ihtiyacıdır. Çünkü diğerleri karşımızda günah çıkartma odasına girmiş İsa ümmetine mensub bir insan tevkülile seyyiatlarının yapraklarını birer birer çevirivermişlerdi.

Birdenbire ayağa kalktı. Elini uzattı:

— Bu bir kaza idi, dedi... Adalet iyi

tahlil edemedi. Fakat adaletin kestiği parmak acımaz.

Ve arkasına bakmadan odadan fırladı. Bu çıkış değil, adetâ bir kaçıştı. Bir daha onu hiç görmedim.

İstanbul sayısalı General Dr. Hakkı Şinasi, Üniversite Hukuk Fakültesi dekanı Ali Fuad, ceza profesörü Tahir Taner, usul profesörü Mustafa Reşid ve bir iki avukat (cezaevi) müdürlüğü binasının önündeki gölgelikte dinleniyorduk. Bir memur oradan geçen bir mahkûmu işaret etti:

— Bakınız bu adam adanın en bedbaht

Bir mahkûm başından geçeneri anlatıyor mahkûmudur, dedi. İki insan öldürmüştür. Biri dışarıda, diğeri hapisanede.

Çağırıldılar. Yanımıza geldi. Yorgundu. Anlaşılan adliye erkânına, müstantiklere taş çıkartan gazeteci arkadaşlar onu daha evvel bir hayli sigaya çekmişlerdi.

Uzun boylu, 35 yaşında bir adam. Adı İsmail. Yenişehirli. 30 seneye mahkûm. Birinci cinayeti yirmi beş yaşında işlemiş. Bu cinayete sahne olan yer meyhaneye, içmişler. Yanlarına gelen ikinci bir sarhoş gruple kavgaya tutuşmuşlar. Bu bir tokat yemiş, işte bu bir tokat ona bir hayatı söndürmüştü, kendisinin de on beş seneye mahkûmiyetini intaç etmiş. İki kardeş üzerine hücum etmişler, o da ikisini de vurmuş. Biri ölmüş, diğeri ağır yaralanmış, profesörlerden biri:

— Peki oğlum, dedi. Bundan sonra insan akıllanmaz mı?... İkinci defa ellerini kirlenmekte ne mana vardı?

O, birincideki ve ikincideki manasızlığı çoktan anlamıştı. Geçen ızdırablı yıllar birer tokmak olmuş, günahını ve iradesizliğini kafasına indirmişti. İndirmekte de devam ediyor.

Başını önüne eğdi. İdrakimizin iflâsında ve her izahsızlık karşısında yaptığımız gibi:

— Mukadderat!

Dedi.

Sonra ancak işitilir bir sesle sözünü yürüttü:

— Talihsizlik, alın yazısı. Hapishanede dondurma yapmamıza müsaade ettiler. Dondurma yapıyordum. Mahkûmlardan

(Devamı 10 ncu sayfada)

SEYAHAT MEKTUPLARI : 40

Kapalı tâbire açık cevap

— Bay Zakir Aksaya —

Merhum İbrahim Hakkın kabri hakkında yazmış olduğunuz iki mektubu gördüm.. Biri Cumhuriyet gazetesine gelmiş, diğeri de Son Postaya yollanmış, elimde geçti.. İkincisi: Nazik ve terbiyeli bir ifade ile yazılmış, «Kabir» hakkında öğretici malûmat verilmiş.. bundan dolayı teşekkür ederim.. Fakat Cumhuriyette çıkan yazınızın bir tarafını halledemedim.. Anlayamadığım tarafını izah edeyim:

İbrahim Hakkın kabri hakkında çıkan yazımın hülâsası şöyle idi: «Hasankaleden geçerken, İbrahim Hakkın orali olduğunu bildiğimden, şehrin kabristanında merhumun kabrini aradım.. Şehir dışında olan bu kabrin yanında da bir adama tesadüf ettim. Etrafta başka kimseler yoktu.. Tatil zamanında bir seyahat yapmak ve bu vesile ile İrani görmek niyetiyle yola çıkmışım. Tedkikat ve tettebbüt için ne zaman ve ne de yorgun kafam müsaad olmadıktan, tekrar şehre dönüp merhumun kabri hakkında oteden beriden maalesef malûmat toplamağa da imkân yoktu.. Bu çaresizlik içinde rastgele adama sordum:

— Buralı mısın?

— Evet..

— Bu mezarlık içinde İbrahim Hakkı isminde Evliyaullahtan bir zatın kabri yahud türbesi varmış, bakındım göremedim. Acaba nerede biliyor musunuz?..

— Vallahi bilmem.. Bu şoseyi yeni açtılar. Yol üstüne gelen bazı kabirleri yıktılar. Belki o da onların arasında gitmiştir.

İşte o adamla aramızda geçen muhaverel. Bu ihtimal karşısında çok müteessir oldum.. Dedenize hürmetim, sizinki gibi, bir kan karışıklığından ibaret olmadığı için yolculuk esnasında beni hayli düşündürdü. İşin esasını tahkik etmeğe de imkân yok. Yanımdaki defterime bir iki satır not aldım. Sonra o iki satırı mektub şekline korkun dedim ki: Bu habere üzülürüm. Hasankaleli idare edenler eğer bu hatayı yaptılarsa yazık etmişler.. Çünkü mezar demek şu demektir. Onun türbesi şu mânâdadır. Zannetmem ki bu işi yapınlar. İnşallah duyduğum yanlıştır.

Görüyorsunuz ki: Yazımda bir iddia yoktur. Şu halde benim suçlu tarafım neresi, düşündüm düşündüm bulamadım..

Gazetenin birinde bir şikâyet mektubu görürsünüz: Falan idarenin teşkilâtından, yahud filân dairenin beceriksizliğinden derd yanar.. Bu bir «iddia» olduğu halde iki gün sonra, aidi olduğu dalrenin bir tekbizini yahud izahını gazetenin aynı sütununda okuruz.. Ama edeb ve terbiye dalresinde.. Hiç bir zaman o idare veya dalrenin müdürü, şikâyet sahibi için terbiye harici tabirler kullanmaz.. Hikmetî hüda: Şarka aid çıkan yazıların bazılarında dair ne kadar mektub aldım, yahud gazetelerde cevaplar okudumsa, ekserisi izahat veyahud bir cevabdan ziyade: Tecavüz.. Sebep?.. Ben söyleyeyim mi?.. Buna görgü ve terbiye noksanı derler.. Buna, aşiret ve ceteçilik terbiyesinin bugünkü medeni hayata adaptesi derler.. Küfretmek kolaydır.. hele alay etmek, işin güllünc çelteni bulmak, bu biraz da benim mesleğimin çerçevesi içine girer.. Bu yolda yazı yazmağa kalksam, herhalde daha iyilerini bulur bulur turur önlerine korum.. Fakat sizin gibi, bir şehrin belediye reisliğini yapmış, sonra da İbrahim Hakkı gibi bir zatın kanını damarlarında taşıdığı iddia etmiş bir insanın kaleminden böyle hoppa tabirler, basma kalıp espiriler çıkacağını hiç zannetmem..

Beni bu satırları yazmağa sevk eden şey nedir biliyor musunuz? «Cumhuriyet» de çıkan yazımda hakkımda kullandığınız «komik» tabiridir.. bunu eğer aslındaki mânasından kullandımsa teşekkür ederim.. yoksa, bazı şarklı nüktedanın sarfettiği «güllünc» bir şekilde ise, izah buyurmanızı rica ve bu vesile ile, «güllünc» ün ne demek olduğunu gönderdiğiniz resimlerle anlatmağa çalışmamıza müsaade buyurmanızı rica ederim efendim..

Vasfi R. Zobu

Artık Tebrizdeyim!

Bizim şoförler sevinç içinde... «Efendi, Tebrize geldik,, diye tekrar tekrar müjdeliyorlar. Geniş bir meydana çok geniş bir caddeye girdik

Merent denilen şirin ve oldukça mamur bir köyün kahvesindeki misafirhanede gecemi geçirdikten sonra sabahleyin erkenden uyandım.. çok yakınlarda olan Tebriz'e bir an evvel girebilmek telâşile alaca karanlıkta yola çıkmış bulundum..

Tebriz, Tahrandan sonra İranın en büyük şehridir.. ticaret bakımından da, garb eyâletlerinin başında gelir.. Bugünkü bu yüksek mevkiini, pek eski zamanlardan beri muhafaza eden Tebrizin başına gelmedik iş kalmamıştır.. tarihte, onun saadetten felâkete, refahtan sefalete düşüş kalkması arka arkaya gelmişti.. Her kurulan yeni devletin, ya payitahtı, yahud en ehemmiyetli bir şehri olmuştur. İçindeki insanlar; köşklerinde, saraylarında yan gelip ahkâm etmeğe hazırlanırken yeni bir istilâ ordusunun ateşi altında kalmış. Bir yığıntı haline gelen Tebriz, bu gelen devletin de en büyük şehri olmağa namzed bulunduğu; yıkılan binaların, yer yer, tekrar yükseldiği görülmüştür. Mütemediyen dul kalan, her kocaya varışında süslenip teller takan kadınlar gibi, Tebriz de, ölen devletten sonra mateme, gelen kuvvetten sonra da saadete kavuşarak bugüne kadar yaşamış bir şehirdir.. Tebrizin en şerefli zamanı öyle zannediyorum ki, «Hülâğu Han» m «İlhaniye» devletini kurduğu ve Tebrizi de bu devlete merkez yaptığı saralarda olsa gerek.. «Abaka Han» zamanındaki maarifin terakkisi meşhurdur.. fen ve kitemette «Veziriazam Şemseddin», musikide «Abdülmümin» gibi dâhiler yetiştiği gibi, felsefe ve felekiyatta, hat sanatında da en ilerde varlıklar gösterilmişti.. «Emir Çoban» dan sonra inkırazı uğrayan «İlhaniye» devleti yıkılınca, Tebriz, tarihte gene ehemmiyetini kaybetmemiş. İsyanların, harblerin meydana olmuş, Osmanlı devletinin muhasımı olan Şah İsmail bile plânlarını burada hazırlamıştır.. Umumi harbin sonlarına kadar Osmanlı İmparatorluğu askerlerinin gezip dolaştığı bu şehir şimdi «Âlâ Hazreti Şehinşah» kurduğu, genç İran devletinin idaresinde refaha ve saadete doğru geniş adımlarla ilerleyen, mamur bir ticaret şehri olmağa çabşıyor.

İşte, güneşli bir sabahın, erken saatinde bu meşhur şehre girmek bana da müyesser oldu..

Bizim şoförler sevinç içinde.. durup durup:

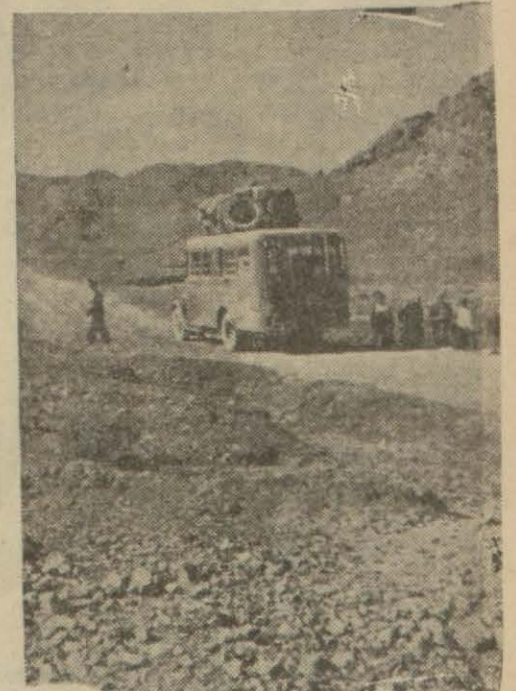
— Efendi! Tebrize geldik!

Diye, biri bırakıp öteki müjdeliyor..

Geniş bir meydan, çok geniş bir caddeye girdik.. sokakların iki tarafındaki «ark» lardan akan sular ve su kenarlarına dikilmiş ağaçlarla süslenmiş şehrin hemen hemen bütün binaları topraktan... Taş, çimento ve kiremidli binalar, burada görülen ebniyelerden değildir.. halk, «taş» dan binaya o kadar alışık değildir ki, bir irad sahibinin yaptırdığı kârgir iki üç dükkânın bulunduğu semte «Taş mağazalar» ismi verilmiştir.. Bizim konsolosluk da bu «Taş mağazalar» mahallesindedir..

İlk defa gördüğüm bu yabancı şehirde, ilk işim, kendimi konsolosluk binasına atıp, başkonsolos Bay Ragıb'a iltica etmek oldu.. emsalsiz bir misafirperver olan Bay Ragıbı, bütün Tebriz yolcularına tavsiye ederim..

Onun nezaket ve iyi kalbini suiistimal etmeden, her türlü müşküllerini halletmiş olurlar.. Tebrizden Tahrana gitmek için otomobil bulmak.. otomobilin şoför yanındaki rahat yerini temin etmek, şehrin gezilecek ve görülecek yerlerini sâlik almak; öyle kolay işlerden olmadığından, Tebrize gidecek her yolcunun mu-

İran yollarında

hakkak başkonsolosumuzun lütüfkâr de- lâletine ihtiyacı vardır..

İstanbulda gazino ve bar gibi müesseseler işletmiş, sonra Tebrize gelip yerleşmiş bir İranlıın, «Cihannüma» isimli büyük oteline yerleştim.. bizim paramızın çok kıymetli olduğundan, her şey, öyle bedavaya mal oluyor ki.. lokantalar, mağazalar gibi oteller de ucuz.. bu kaldığım yere oda kirası olarak gecede on üç riyal veriyordum ki; bizim paramızla yetmiş beş kuruş filân eder.. halbuki; İzmirde bu tertib bir otelde (150 - 200) kuruştan aşağı yatamıyorum..

Hülâsa: Tebrize iyi bir şeritle girdim. Konsolosumuz gibi iyi bir dost kazanıp, bu tarihî şehirde iki gün iki gece, pek güzel şeyler görüp rahat bir otelin temiz bir yatağında bütün yorgunluklarımı çıkarıdim..

Vasfi R. Zobu

İktisad Vekilinin tedkikleri

Dün şehrimize gelmiş bulunan İktisad Vekili Şakir Kesebir, yarın Türko-fisi İstanbul şubesinde ve Ticaret Oda-sında bazı tedkikler yapacaktır.

Toprak mahsulleri ofisi İstanbul şubesi faaliyete geçti

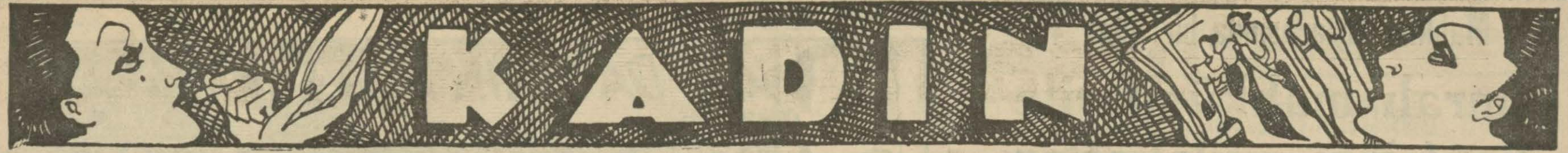
Toprak mahsulleri Ofisi İstanbul şubesi faaliyete geçmiştir. Devir muameleleri hemen hemen ikmal edilmiş vaziyettedir. Ofis, buğdaylarımızın tipinin ıslahı işine ehemmiyet verecek, bu suretle dış piyasalarda iyi alıcılar bulunacaktır.

Buğday alım fiyatlarını tayin etmek üzere geçenlerde şehrimize gelmiş olan Alman hey'etinin ikinci reisi yakında tekrar gelecek ve Ziraat Bankası ile başladığı temalarını, Ofisde inkişaf ettirecektir.

Diğer taraftan mübayaa merkezlerine hareket etmiş olan ekibler, derhal faaliyete geçerek, devir muamelelerini bir an evvel bitirmeğe çalışmaktadırlar.

Bu hafta tiftik piyasası hareketsiz geçti

Son bir hafta içinde tiftik piyasamızda ehemmiyetli bir hareket olmamıştır. Almanyadan gelmesi muhtemel olan sipariş ve teklifler de, henüz gelmeğe başlamamıştır. Sovyetler de şimdilik beklemeği tercih etmekte, İngilizler ise fiyat soruşturmakta. Son bir hafta içinde kayda değer bir tiftik satışı vuku bulmamıştır.

Örgü mevsimindeyiz

Örgü kazak kadınlar arasında olduğu kadar erkekler arasında da taammüm etmiştir. Yalnız kendiniz için değil kocanız için de örünüz

Örgü modasının gerçekten pek şirin, pek şık bir hal aldığı anlamak için şu güzel avcı biçimi ceketi görmek kâfi değil mi? Onda bu senenin her hususiyeti var: Boyu, kalçaları saracak kadar uzun, yakası, tayyör yakası gibi ve ufak, kolları, arkası, göğsü hemen dümdüz, iki iri cebi en büyük süsünü teşkil ediyor. Bütün bunlar bu sene modasının getirdiği güzellikler değil de nedir?

Örgü olarak yalnız düz ve lâstik örgüler kullanılmış. Şık bir örgü ceket için en iyisi de budur. Göze çarpan bir kumaş gibi karmakarışık bir örgü, biçimin zarafeti kaybolur. Binaenaleyh mümkün olduğu kadar düz ve düze yakın örgüleri beğenmek şıklık namına yapılacak en muvafık hareket olur.

Lâstik örgü bir ters - bir yüz yapılmıştır. Arka yaka, kol bilezikleri ve cebler bu örgüdür. Bel yerinde de aynı örgüden (3) santim kadar örülmüştür. Bu kısım, ceketi tıpkı sentürlüymüş gibi gösteriyor. Ve bele incelik veriyor. Bu da hoş bir değişiklik değil mi?

Size bugünkü modelimizi şıklık esaslarına uyan bir örgü olarak veriyoruz. Biçimi son derece kullanışlı ve giyileceği mevsime son derece uygundur. Örgüsü tam bir erkek giyeceğine yakışacak derecede sadedir, düzdür. Ve gene erkekler pek uyacak şekilde tamamilen spor tarzıdır. Bununla beraber değişikliği de yok değil. Yakası, erkek kazaklarında şimdiye kadar hemen hiç rastlanmayan biçimde: Yuvarlak, kapalı, sol omuza konulan bir fermetürle açılıp kapanıyor. Bu şekil, düğmeye nazaran daha kullanışlı, açık yakaya nazaran daha isticı, binaenaleyh soğuk mevsimlere daha uygundur. Şimdi den sonra örülecek bir kazak da zaten sıcak hava için hazırlanacak değildir.

Örgüsü: Baştanbaşa lâstiktir. Kol ağzları, yaka ve etek kenarı için (iki ters - iki yüz) ince bir lâstik, diğer taraflar için (6 ters - 6 yüz) geniş bir lâstik kullanılmıştır. Bu örgü çizgili tesiri verdiği için hem büstü uzun gösterir, hem de örgüyü bu senenin erkek kumaşları modasına benzettir. Bu cihetten de sevimlye lâyiktir.

Pratik güzellik bilgileri

Saçın rengini koyulaştırmayan bryantin

Saça sürülen her yağlı madde, onun rengini koyulaştırır. Halbuki birçok kadınlar için bryantin kullanmak bir zaruret halindedir. Saçın rengini (bryantin) e rağmen muhafaza edebilmek için ya mayı halinde bryantini azar azar serpiştirmeli, arkasından ıslak tarakla taranmalı.. yahud mümkünse esası zeytinyağı olan bir bryantin bulmalı. Çünkü; zeytinyağı, saç rengini bozmayan yegâne yağdır.

★

Kolay kaş almanın çaresi

Tüylerin diplerine bol vazelin sürmeli. Biraz beklemeli. Vazelin deriye iyice işleyince kaşları almayı başlamlı. Tercihan ucu yuvarlak bir cimbız kullanmalı. Maamafih bu, biraz da alışıklık meselesidir. Sivri veya düz bir cimbıza çoktan alışmış bulunuyorsanız değiştirmeye mecbur değilsiniz.

★

Göz kapaklarınıza sürdüğünüz boyanın bir çizgi halinde görünmesini menetmenin yegâne çaresi:

Boyandıktan sonra pudralanmalıdır. Bu pudra boyanın üstünü hafifce sarar. Hudedunun belli olmasına mani olur.

★

Rujunuzun çarçabuk çıkması ve dağılması elinizdedir

Dudaklarınızı boyamadan önce pudralanınız. Sonra ruj sürünüz. Yüzünüze sürdüğünüz pudradan dudaklarınızın üstünde hafif bir tabaka hasıl olmuştur. Bu, boyayı tesbite yarar. Fazla olarak dudaklarınızı bir de tıdbendle hafifce silerseniz geri kalan ruj kolay kolay çıkmaz ve yayılmaz.

★

Ellerinizi bembeyaz olmasını isterseniz hergün şu ilacı sürünüz

Huile d'amandes douces	100 gr.
Miel blanc	25 gr.
Jus de citron	20 gr.
Alcol de lavande	40 gr.
Essance de bergamote	(1) damla

★

Kaşlarınızın uzamasını istiyorsanız şu pomaddan her akşam sürünüz

Huile de ricin	10 gr.
Rhum	15 gr.
Ammoniaque	1 gr.

Zarif bir kadın mı sınız?

Hakkınızda yanlış hüküm vermemelerini istiyorsanız aşağıdaki hareketleri yapmayınız

Yemek ve okumak... Bir defa hazma fevkalâde zararlıdır. Bundan başka, okumak için boş vaktleri olmanın yalnız başına yapmaları ne ise ne ama, yanlarında başkası varken hiç de iyi bir tesir yapmaz.

Başınız ağrıyor. Bir yandan ilâca koşarken bir yandan yüzünüzü eğiştirip, alnınızı tutmayınız. Sık sık ilâç almak fenadır, bu muhakkak. Fazla olarak asık yüzünüzün karşınızdakinde yapacağı tesiri düşününüz.

Neyi nereye koyduğunu unutan birçok kadınları hatırlamak için ilk yaptıkları jest parmaklarını ağızlarına koymak olur. Bu zaval parmağı ısırmanın insana ne faydası var? Üstelik ne de hoş gitmeyecek bir tavır takınmış olursunuz.

Dişlerin arasına bir şey sıkıştı. Rahatsız oluyorsunuz. Bu, dayanılmaz bir ızdırab değildir. Biraz sabrediniz. Sofra başında diş karıştırmak hiç de nazik bir hal

Yeni rob Modelleri

Sağda:

Mevsimlik elbisenizi çizgili kumaştan yaparsanız bu modelden istifade edebilirsiniz. Düz kumaşa basit ve pek düz görünecek olan bu biçim, yolları verevire konulan çizgili bir kumaşa değişik ve hoş bir hal alır.

Solda:

İki kumaşı karıştırarak yapılan elbiselerin şu model kadar pratik ve güzeli az bulunur. Çiçekli kumaştan bir korsaj, düz kumaştan, ölü korsaja kadar çıkan bir etek, bir de korsajın parçasından sentir.

Çocuk bakımı

Sihhatte bir çocuk doğduğundan iki yaşına gelinceye kadar neler yapar?

Her anne çocuğunu büyütürken muhtelif devirlerde muhtelif endişeler geçirir. «Acaba çocuğum neden hâlâ yürümedi?», «Neden hâlâ konuşmuyor?», «Neden oturamıyor?».

Bütün bu düşünceler bazan haklı olmakla beraber ekseriyetle, sihhatte bir çocuğun geçireceği istihalelerin muayyen zamanlarını bilmemekten ileri gelen yersiz birer telâştır.

Normal surette büyüyen çocuk ancak altı ayında kendi kendine oturabilir. Et-rafındaki şeylerle alâkası da o zaman başlar. Minimini ayaklarının pembe, küçük parmaklarını keşfettiği ve onlarla birer oyuncak gibi oynamaya başladığı devir, bu devirdir.

On aylık olunca ayakta durabilir ve ilk hecelerini telâffuza başlar.

Bir yaşına basınca tutuna tutuna yürümeye başlar. Bardağını kendi tutabilir.

İkinci yılında oyuncağa karşı alâkası uyanır. Kitabı karıştırabilir. Kalemle eğri büğrü şeyler çizebilir. Üç mik'abı üstüste koyarak ev yapmayı düşünür.

İşte, anneler ekseriyetle normal büyüyen bir çocuk için tabii olan bu devreleri bilmemek yüzünden telâşa düşerler.

Birbirine benzeyen bu modeller birbirine benzemiyen tipler içindir

Soldaki genç bir kadına uyar. Çünkü: Yakasının açıklığı dolgun, fakat narin bir dekolteye güzel görünür. Ön çizgileri bu genç vücudü genç kızlığının inceliğine yaklaşıyor. Drapesi ile iğnesi de, ona genç kadınlığa yaraşan sade birer süs olur.

Oradaki genç bir kız içindir. Çünkü bu kapalı yaka ancak pek narin bir boyuna yaraşır. Bu geniş kravat henüz tamamilen inkişaf etmemiş bir göğsü doldurur. Belin aşağısındaki yuvarlak kesikler zarif kalçaları yuvarlaklaştırır. Korsaja bolero biçimi veren çizgiler göğsü tebarüz ettirir. Belin inceliğini meydana çıkarır. Bütün bunları daha serpilme devrinde olan bir genç kız vücudünde bulabilir ve yalnız ona uydurabilirsiniz.

Sağdakine gelince: Aşağı yukarı aynı tarz olmakla beraber ufak tefek farklar bu elbiseyi dolgun ve olgun bir vücade uyacak hale koymuştur. Birincideki

drape bunda daha zariftir. Çünkü giyecek kadın daha yaşlıdır, daha çok süslenmelidir. Bolerosu tam bir bolero gibidir. Bu da onun göğsünün taşkın şişmanlığını gizler. Ucu yandan sarkan uzun sentürü hem boyunu uzatır, hem de modele daha olgun bir kadın tarzı verir.

Yeşil Bursa nasıl kurtulmuştu?

Asker gözile on altı yıl önce bugün neler oldu?

(30 Ağustos) - (17 Eylül) tarihleri arasındaki vakayie toplu bir bakış

YAZAN

Merhum General Şükrü Naili

İstiklâl mücadelesinde, memleketin kurtarılması neticelenen hareketi taarruziyemizde Bursanın da düşmanın zulmünden kurtarılmasını mucib vakayie ve hareketi şöylece hülâsa etmeyi, kariin anlıyabilmesi için, faydalı gördüm.

Sakarya hezime-tinden sonra düşman, (Karaköy - Eskişehir - Afyon) hattının şarkında malûm olan hatta tutunmuştu.

Bursaya giden yolları seddetmek üzere düşman sol cenahını teşkil eden 3 fırkai üçüncü kolordusu Eskişehir civarında ve 11 inci fırkası da Yenişehir civarında idi. Düşmanın bu kuvvetleri karşısında ordumuzun sağ cenahını teşkil etmek üzere Geyve civarında Kocaali grubu, Sivrihisar garbinda da üçüncü kolordu kıtaatı var idi.

Harekâtı taarruziyenin başladığı zaman düşmanın bu üçüncü kolordusunu yerinde tesbit ederek asıl meydan muharebesinin cereyan edeceği Afyon civarında orduyu aslisine iltihakını menetmek ve Eskişehir civarında kalması halinde ve arkasına düşmek üzere üçüncü kolordu birinci piyade müretteb süvari fırkası (Döker - Altıntaş - Kütahya) üzerindeki İnönü hareket etmişti.

29, 30 ağustosta Afyon garbi şimalisinde cereyan eden büyük meydan muharebesine düşmanın Eskişehir civarındaki üçüncü kolordusunun iltihak etmemesi

Bursanın kurtuluşundaki şehre ilk giren süvari birinci mülazimi Rüşti ve arkadaşları

temin edilmisti. Fakat ric'ate mani olunamamış, düşmanın üçüncü kolordusu Eskişehirden savuşmuş, kolordu ancak İnönüde düşman dümdarlarına yetişebilmişti. Bu dümdarlar kıtaatımızın taarruzile tazyik edile edile (Karaköy - Pazarcık - Bursa) istikametinde sürülmüştü.

Kolordu İnegöle geldiği zaman düşman da senelerdenberi tahkim ettiği Gemlik şimalinde (Samanlıdağ - Dimboz - Kazancı) hattına girmiş ve bu hatta bir müddet olsun kendilerini alacak gemilerinin Mudanyaya vüruduna kadar tevakkuf etmeğe karar vermiş göründü.

Düşmanın bu hatta tutunmasını serbest bırakmak, onun kolayca ve rahatca bütün malzemelerini, vesaitini ve kıtaatını çıkarmasına müsaade etmek olacaktı. Bina-

enaleyh 8 eylül günü akşam üzeri inkıfap etmek üzere bütün cebbhede bir taarruz hazırlandı. Bu taarruzun merkezi skletini birinci fırka teşkil edecek, Salhalcanın iki kilometre garbinda Yenişehir den ve İnegölden Bursaya giden caddelerin tam vasatında en hâkim bir noktaya tevcih ettirildi. Akşam üzeri başlayan bu muharebe de Yeşil Bursayı düşmanın zulmünden kurtarmak için efrad ve zabitanın öyle kahramanca atılış ve gevsk varki di düşmanın yağdırdığı şiddetli makineli tüfek ve topçu ateşine rağmen kıtaatımız bilâ tevakkuf ilerledi. Bir-

rinci tel örgü mevaniini cesurane aştılar ve birinci hat mevzilerini zaptettiler. Samanlıdağda Dimboz muntakasında da muhtelif mahallerde tahkimatına girildi. Ve birkaç tepe zabtedildi. Karanlık barmasına rağmen geceleyin dahi şiddetli ateş muharebesine devam edildi. Böylece düşmanın bu hattın kuvvetli tahkimatından istifade ederek bir müddet olsun zaman kazanmak emelleri sarsılmış oldu. 9 eylül günü düşman muhtelif mahallerde zayıf mukabil teşebbüste bulunmak istediye de bunun isteksiz olduğu görünüyordu. Bunlar da tabii sūr'atle tarfedildi.

Keşiş dağı (bugünkü ismile Uludağ) etkelerinden düşmanın yan gerilerine sü-

(Devamı 13 ncü sayfada)

Bursaya ilk giren kahramanları dinleyin

«Bir gece telörgüleri keserek düşmanın sığındığı tahkimata giriyoruz. Attığımız havai fişeklerle hepsinin bitab uyuduklarını görüyoruz. Fakat işlerinden bir kaç uyanıyor. Bir anda etrafta: «Basıldı!» feryadı kopuyor. Düşman askerleri sağa sola koşmağa, çırpınmağa, birbirlerini öldürmeğe başlıyorlar...»

Süvari mülazimi Celâl, neferi Mehmedcikle

Bursaya ilk giren süvari alayına mensub ihtiyat süvari mülazimi Bay Celâl anlatıyor:

— Şu vak'ayı hiç unutmam: Taarruza geçip te düşmanı, İnegölden (Kazancı)

bayırına attığımız günün gecesi idi. Alınan keşiş kolu raporlarından, halkın ifadelerinden, düşmanın Kazancı bayırında tutunamadığı anlaşılıyordu. Saat 21 e

(Devamı 13 üncü sayfamızda)

Bursanın dağ yollarında düşman avlıyan bir akıncının hikâyesi

« Bir gün Doma köyünde Boşnakdere köprüsünde bir silâh arkadaşımın pusu kurduk. Düşmanın beş erzak kamyonunu imha ettik, telefon tellerini kestik! »

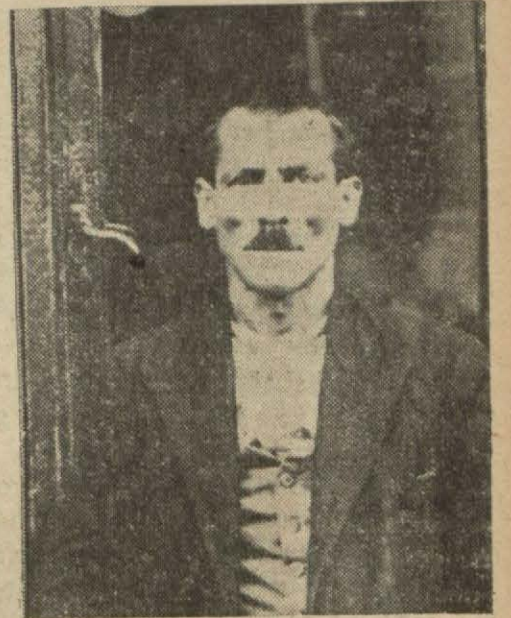
Üçüncü süvari fırkası akıncı efradından Rıdvan oğlu Ali Hakbilir anlatıyor: — Millî mücadele başlarken ben de işe başladım. Birçok cebbelerde, Atatürkün muhafız kıt'asında bulundum. Nihayet izin alarak cebbeye gitmek istedim. Üçüncü süvari fırkasına iltihak ettim. Burada müteaddid akınlar yaptım. Karasevkedildik. Divanharbe verildik. Hiçbir şey saklamadım:

Bir gün Duma köyünde Boşnakdere köprüsünde silâh arkadaşım Haydarla bir pusu kurmuştuk. Orada düşmanın erzak yüklü beş kamyonunu imha ederek Uludağa çekildik. Fırsat buldukça inip düşmanın böyle nakliye kollarını, perakendelerini vuruyor, telefon, telgraf tellerini kesiyorduk. Düşman artık usanmıştı. Üzerimize dini bozuk, adı müslüman Cidago adındaki Hacı İsmail çetesi ni musallat etti. Bir gün pusularına düştük. Son kurşunu, bombayı sarfedinceye kadar çarpıştık. Nihayet Haydarla beraber esir oldum. Evvelâ bizi keseceklerdi. Sonra vazgeçtiler. Düşman ordusuna teslim ettik. Kütahya mahpushanesine sevkedildik. Divanharbe sevkedildik. Hiçbir şey saklamadım:

— Üçüncü süvari fırkasındanız. Kazanlarımıza zehir dökmek için geldik. Her tarafımız zehir dolu! dedim. Cezamızın ne olduğunu sordular:

— Kurşuna dizilmek! cevabını verdim. Yüz seneye mahkûm olduğumu bildirdiler ve hapse atıldılar.

Günlerden bir gün, hükümet binasının temizliği için angaryeci lâzım oldu. Ben gönüllü olarak talib oldum. Bana nezaret etmekte olan süngülü düşman askerini haklıyarak pencereden atladığım gi-

Üçüncü süvari fırkası akıncı efradından Ali Hakbilir

bi savuştum. Beş gün, dağ taş koştum. İki kuru peksimedle beş gün kendimi idare ettim. Nihayet Uludağda Dumbay çukuru mevkiinde akıncılara iltihak ettim. Beni yakalamak için gene Cidagoyu saldıklarını öğrendim. Pusu kurdum. Cidagoyu yakalayarak cezasını elimle verdim.

Yiğit Ali Bursaya girişini de şöyle anlatıyor

— Dağdan gördük ki bizim ordu «Ak-su» boğazından ilerliyor. Toplarımızın gümbürtüsü bize düşman mevcudiyetini unutturmuştu. Hemen Bursa üzerine indik. Mukaşsem köprüsüne dinamit koymakta olan düşman müfrezesini iş üzerinde yakaladık, ikisini ele geçirdik. Dinamit (Devamı 13 üncü sayfamızda)

Bursa halkının kahramanlıkları

Bursanın, düşman işgali altında bulunduğu müddet zarfında şehir halkından en büyük vatanî hizmeti yapanlardan biri de mahallebici Mustafa dayıdır. Mustafa dayı hatıralarını şöyle anlatıyor:

— Mücadele günlerinde millî orduya mensub birçok insan ve iş benim elimden geçirdi. Parolamız vardı: «Sema».

Orduya cebhane taşıdım. Kolayını bulmuşum. Benim eşeğin semerini tadil ettirdim. İçerisine güzelce cebhaneyi istif eder, üzerine otu basardım. Tıkr, tıkr giderdik.

Karım da elimize geçirdiğimiz kumaşları iyice vücudüne sarar, ben cebhane götürürken o da kumaşları orduya ulaştırırdı. Bazan gelen mektupları yerlerine o götürürdü.

Millî ordudan gelen mektupların çoğu buraya gelirdi. Ben dağıtırdım.. buradan gidecek olan da bana gelir, icab edenlere ben tevzi ederdim.

Bazan da oduncu gibi eşeğimi önüme katar, urganları semere bağlar, Uludağda Karabelende millî ordu adamlarile buluşurduk.

★

Bursanın Dağdibi köyünden 70 yaşında İbrahim oğlu Ahmed Karakuş anlatıyor:

— Bursa havalisine düşman girdiği gündün itibaren ben de işe başladım. İstihbaratçıların topladığı havadis bana

Mustafa dayı ile karısı Fatma

gelir, benden Türk ordusuna ulaşırdı. Uludağ cihetinde, millî ordu mensublarından herhangi bir surette düşman arasına girenler evvelâ beni bulur, benim yardımımıla vazifesini yapar, gideceği yere giderdi. Millî kuvvetlere iltihak et-

mek isteyenler de gene benim elimle dağ, taş aşar, arzusuna kavuşurdu...

Çok zaman bizzat bana teslim edilen evrakı millî orduya götürdüm. Bu yüzden de bir gün koştura koştura iki yüz liralık atımı çatlattım.

Bir gün de üzerimde çok kıymetli ve mühim kâğıtlar olduğu halde düşman eline geçtim. Fakat Allahın yardımile bir tek kâğıdı düşmana teslim etmeden, bir tek sözlük ifade vermek fırsatını kazandırmadan dört süngülü arasından kaçtım, kâğıtları yerine teslim ettim...

İhtiyar Karakuş bu vak'a üzerinde hiç durmuyor. Fakat hakikatte bu firar hâdisesi çok şayanı dikkattir.

Dört süngülü ortasından yay gibi öyle fırladık ki, düşman neferleri bile neye uğradıklarını anlyamamışlar. Onlar kendilerine gelinceye kadar Karakuş gözden kayboluvermiş. Arkasından pathyan silâhlar boşa gitmiş, Karakuş uçmuş.

İhtiyar yanındaki köylüyü göstererek diyor ki:

— Bu, Süleyman da beni korumak için düşman çetelerile çok müsademe etti. Yaralandı, sakat kaldı. Bizim karı Fadime de bana az yardım etmedi. Ben olmadığım zaman eve gelen kâğıtları, alır, beni dere, tepe arar bulurdu.

Bir gün de 150 kişilik bizim akıncılar gelmişti. Bunları saklamıştım, bir müddet öyle icab etmişti. Üç gün Fadime onlara yemek pişirdi. Yedirip içirdi.

Mari Valevska

Napolyonun aşk romanı

Tercüme eden: Mebrure Sami

Harb meydanındaki ölümler

Bessières'te Davoust'un müdhîş hücumlarına, Beningsen 80 bin askerî ile ancak 12 saat karşı koyabildi ve nihayet akşamın sekizinde Fransız hatlarında yakılan meş'alelerin aydınlığında Rusların ric'ata başladıkları gözüktü. Ölümlerle baştan başa kaplı koca meydan, yağın kar, çoktan örtmüştü...

Napolyonun emri üzerine Lehistanın bir çok kiliselerinde «Te Deum»lar okundu ama hiç kimse neş'elli değildi. Resmî tebliğlerin itimat verici ifadesine rağmen mesele bitmemiş, gene de harbi sona erdirebilecek kat'i ve nihai zafer elde edilememişti.

Bundan sonra kış karargâhlarını kurmak, orduların boşluklarını doldurmak ve alınacak yeni tedbirleri geciktirmek lâzım geliyordu.

Mari Valevska, bu sefer haber, mektubla yollanmadı. Düro bizzat geldi. Harbe tekrar başlanıncaya kadar Finkenştayn'a yerleşen imparator sevdiği kadını yanına çağırıyordu. Kederli, sinirli ve biraz da hastaydı. «Onsuz yapamam!» diyordu.

Mabeyn müşürü hakikati yalnızca renklere boyamasını bilmiyor, vaziyeti dosdoğru söylüyordu. Onun indince Eylo harbi bir muzafferiyet sayılmazdı.

Baharda, üzerine yeniden meçhul kuvvetleri saldırtmak üzere hazırlanmış o içine girilmez koca Rusyanın karşısında, asil kendi temelinde bu kadar uzaklarda kalan Napolyon, ömründe ilk defa olarak endişe duyuyordu...

Düro bunları söylerken, Mari de kalbinin çarpıntısından, imparatorun dileğine karşı koyamayacağını hemen anladı.

Muzaffer olsaydı belki reddedebilirdi, çünkü böylece Varşovadan çıkıp gitmek, evini barkını büsbütün bırakmak, şerefine sürdüğü lekeyi tamamen açığa vurmamak demektir.

Bahtsızlık içinde bulunan Napolyon, birdenbire onun gözünde daha kıymetlendi.

Derhal kararını verdi ve Düroya, ertesi sabah beraber gitmek üzere hazır olacağını söyledi.

O gider gitmez de, kontun odasına indi.

Bu son ve en güç işi görmek için, ne bir duraklama, ne de bir baygınlık hissetti. Din ve gaye uğrunda işkenceye uğrayanların, ızdırabla karşı sevincini onun da ruhunu vecde getiriyor ve kocasına nihayet her şeyi itiraf etmekle, hatanın kefareti borcunu biraz olsun ödemiş olacağına seviniyordu.

Evvelâ şaşırın, sonra da yeisten ezilen ihtiyarın önünde hef şeyi anlattı, sakın bir sesle kendini alçalta alçalta söyledi.

— Beni, kabahatini itirafa gelmiş, kapınızın en âciz bir hizmetkârı gibi dinlemenizi niyaz ediyorum.

Daha şimdiden ne emrederseniz onu yapmaya hazırım. Kararıma şimdiden boyun eğiyorum. Artık bana karınız, isminizi taşıyan bir insan gözile değil, en sefil bir mahlûk nazarla bakınız. Size karşı, Allaha karşı, kendi şerefini karşı günah işledim... Dinimizin emrettiği, namus kaidelerinin dışına çıkarak kendimi kirlettim... İmparator beni istedi. Melekler şahidimdir, ne gurur hissi, ne de aşk yüzünden ihtiyat sızlık ve zâf göstermedim ben. Kendimi, iffetimi feda etmekle, memleketimi kurtarabileceğimi düşündüm. İşte hepisi bu kadar.

Diz çöktü ve hükmü bekledi.

Kont geniş bir koltukta oturuyordu. Sırtında rob dömâbr vardı. Yüzünde sonsuz bir kederin yorgunluğu gözüküyordu. Epey bir zaman, sesini çıkarmadan, öylece baktı ve sonra:

— Kalkınız yerden. Beni yalnız bırakınız. Sizi çağırırım... dedi.

Mari odasına döndü ve bir saat, dua ederek bekledi.

Kontun yanına çağırıldığı vakit, onu

«Mari Valevska filminden:»

Napolyon Rusyanın karlı bozkırlarında

Öfkesiz bir halde buldu. Vatanını kim bilir ne kadar seven bu ihtiyar, necib ruhlu adam, çok asil, kibar bir eda ile ona şunları söyledi:

— Anlattıkların bana çok ızdırab verdi, Mari. Seni biliyorum. Adı bir sebeb yüzünden böyle bir hareketi yapamayacağına da inanıyorum. Belki bütün olan bitenlerde benim de suçum var. Çok gençtin. Seni almamalı idim ben. Sonra da ne kadar yalnız kaldın. Ama mazeretin ne olursa olsun ismimi zi lekelemiş sayılırsın. Belki çok sonra, eğer imparator sözünde durursa...

Mari:

— Duracak, muhakkak duracak! diye atıldı.

Kont başını salladı:

— Hükümdarlara güvenilmez. Ama şayed dediğim gibi, sözünde durursa, ve ben de ölmenden Lehistanı birleşmiş, istiklâlinde elde etmiş mes'ud bir halde görürsem, böyle bir günün bana ne pahasına mal olduğunu unutmıya çalışırım. Seni tutmağ, yanımda alkoymağ ne isterim, ne de bu elimden gelir. Bundan sonra artık ayrı yaşarız. Burada kalmak, benim için bile güçleşeceğinden, yakında Romaya gitmeğe karar verdim.

(Arkası var)

Mahkûmlar arasında birgün

(Baş tarafı 7 inci sayfada)

etrafi haraca kesen biri vardı. Dondurma yer, para vermez, üstelik kafa tutardı. Bir zaman da dondurma satmaktan beni menetmeğe karar verdi. Bir gün alacaklarımı istedim. Bana bir tokat yaptırdı. - Zavallının talihi hep tokat - Kapıştık. Yirmi otuz kişi birden bana hücum ettiler. Kendimi müdafaa zorunda kaldım. Nasıl oldu bilmiyorum, elime geçen demirle birkaç yerine vurdum.

Profesör Ali Fuad:

— Aman oğlum sen asabi bir şeye benziyorsun, dedi, sakın çıktuktan sonra bir daha yapma. Temkinli ol.

Mahkûm cevap verdi:

— Aman bayım bu bir cehalet eseri. On iki senede bunu anlamadıkça yazık olur, ölen senelere.

— Ceza profesörü Tahir Taner sordu:

— Nasıl, artık akıldandın ya!.. Sokakta biri kaldırırsa sana bir tokat vursa ne yaparsın!..

— 30 seneye mahkûm İsmail omuzlarını kest. Yüzünde tevekkül çizgi halinde dile geldi:

— Yüzümün diğer tarafını çeviririm. Öldürseler ne yapıyorsunuz demem.

Adada bir de mahkûm olmıyan mahkûm var. Mahkûmiyet müddeti bitmiş. Adliye Vekiline bir mektup yazarak insanları içine karışık istemediğim, cemiyetle karşı karşıya gelmekten kaçındığını bildirmiş, kendisinin adada kalmasına müsaade istemiş. San'atı inşaat ustahı. Adliye Vekili onun bu arzusunu yerine getirmiş. Şimdi devletten kırk beş lira da maaş alıyor. Onun niçin bir daha cemiyete avdet etmeği istemediğini hepimiz merak ettik. Onun bu hususta ileri sürdüğü esbabı mucibe tahminin tamamen aksine. İnsan zanneder ki, o herkese bakacak yüzüm yok ben sabık bir günahkârım diye dönmekten, insan içine karışmaktan çekiniyor. Halbuki mesele tamamen bunun tersi. Bedbaht inşaat ustası bilâkis içine karışacağı insanların kendisinden utanmayacaklarını hesabladığı cihetle dönmek istemiyor. Çün-

kü, anası, kardeşi, zevcesi bir olmuşlar, bir iftira ile onu damgalatmışlar. Kendisinin ifadesine göre masumdur. Anasının bakmadığı, zevcesinden ayrılmış kalktığı için ona bu oyun oynanmıştır. Çalıştığı fabrikada bir müddet evvel yapılan hırsızlık ona isnad edilmiş ve o üç seneye mahkûm olmuştur. En yakınlarından bu darbeyi yiyen bir insanın tekrar insanlık içine karışmamak hususundaki tereddüdünü kendi hesabına ben haklı buldum.

Mahkûmların hepsi buradaki rahattan, hürriyetten memnunar, yalnız bir tek arzuları var. O da: Ziyaret. Senede bir defa olsun diğer hapishanelerde olduğu gibi ailelerini görmek istiyorlar. Bunu Adliye Vekili de düşünmemiş değil. Yalnız vesait meselesi bu işi şimdilik geriye bıraktırmaktadır. İlk fırsatta mahkûmların bu arzuları yerine getirilecektir.

Sordum:

— Nasıl burada birbirinizle iyi geçiniyorsunuz musunuz?

Hepsi birden cevap verdiler:

— Kardeş gibi geçiniyoruz. Çünkü hepimiz felâketzedeyiz. Biz burada birbirimize dışarıdakilerden daha çok bağlıyız.

Boş bulundum, beraber bulunduğumuz gruptaki mahkûmlara sigara ikram ettim.

Almadılar:

— Yasaktır! dediler. Ancak yemekten sonra bir tane içebiliriz.

Diğer davetliler de garib bir ısrarla mahkûmlara zaman zaman sigara paketlerini sundular ama, iltifat eden olmadı. Dönüşte bir arkadaş şöyle diyordu: — Adamcağızları baştan çıkarmak, ah-lâklarını bozmak için yapmadığımız kalmadı ama, muvaffak olamadık.

Mesela ben kendi hesabıma bana bütün gün mihmandarlık eden 454 Mehmed Huçna bir tek sigara içiremedim. Hattâ gece beni kayıkla vapura döndürürken bile...

Yazımı bitirirken bu muvaffak eserden dolayı Adliye Vekilimizi tebrik etmek isterim. Nusret Safa Coşkun

Bir Haftalık RADYO PROGRAMI

ISTANBUL

11 Eylül 1938 Pazar

ÖĞLE NESRİYATI:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Kadıköy Halkevi Koral hey'eti Hulusî Öktem idaresinde.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Türk musikisi (Plâk). 19.30: Dans musikisi (Plâk). 20: Saat âyarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Müzaffer Güler ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat âyarı. Orkestra. 21.30: Suad Gün ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Hava raporu. 22.13: Keman konseri: Liko Amar, piyanoda Sabo. 22.50 Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat âyarı.

★

12 Eylül 1938 Pazartesi

ÖĞLE NESRİYATI:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muh-telif plâk neşriyatı.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Konferans: Fatih Halkevi namına, Dr. Suad İsmail Gürkan (Diş etlerinin dişler üzerindeki ehemmiyeti). 19.30: Dans musikisi (Plâk). 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat âyarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Hamiyet Yüceses ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat âyarı. Orkestra. 21.30: Fasil saz heyeti: İbrahim Uygur ve arkadaşları tarafından. 22.10: Hava raporu. 22.13: Darüttalim musiki heyeti: Fahri ve arkadaşları tarafından. 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat âyarı.

★

13 Eylül 1938 Salı

ÖĞLE NESRİYATI:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muh-telif plâk neşriyatı.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Konferans: Şişli Halkevi namına, Dr. Fehmi Ayberg (Göz hıfzıssıhhası). 19.30: Dans musikisi (Plâk). 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat âyarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Suzan ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21 Saat âyarı. Orkestra. 21.30: Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21.40: Hava raporu. 22.13: Opera ve operet parçaları (Plâk). 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat âyarı.

★

14 Eylül 1938 Çarşamba

ÖĞLE NESRİYATI:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muh-telif plâk neşriyatı.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Konferans: Fatih Halkevi namına, Ercüment Ekrem Talu (Komşumuz Romanya). 19.30: Dans musikisi (Plâk). 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat âyarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Falde ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Saat âyarı: Şan, Bedriye Tüzün. Stüdyo orkestrası refakatle. 21.30: Necdet ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Hava raporu. 22.14: Darüttalim musiki heyeti, Fahri ve arkadaşları tarafından. 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat âyarı.

★

15 Eylül 1938 Perşembe

ÖĞLE NESRİYATI:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muh-telif plâk neşriyatı.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Dans musikisi (Plâk). 19.20: Spor müsahabeleri: Eşref Şefik tarafından, 19.30: Şan İnci ve arkadaşları tarafından, 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat âyarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Ajans haberleri. 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev, 21: Saat âyarı: Orkestra. 21.30: Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 22.10: Hava raporu, 22.13: Keman konseri: Orhan Borar, piyano refakatle. 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı, 23: Saat âyarı.

★

16 Eylül 1938 Cuma

ÖĞLE NESRİYATI:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muh-telif plâk neşriyatı.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Dans musikisi (Plâk), 19: Konferans: Selim Sırrı Tarcan, Puşkin'den: Tabanca kursunu), 19.30: Türk musikisi, (Plâk), 19.55: Borsa haberleri, 20: Saat âyarı: Grenviç rasadhanesinden naklen, Vedîa Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20.40: Ajans haberleri, 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev, 21: Saat âyarı: Orkestra, 21.30: Saz eserleri: Tanburî Refik Şemseddin ve arkadaşları tarafından, 22.10: Hava raporu, 22.15: Darüttalim musiki heyeti: Fahri ve

arkadaşları tarafından, 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı, 23: Saat âyarı.

ÖĞLE NESRİYATI:

12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Havadis. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muh-telif plâk neşriyatı.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Dans musikisi (Plâk), 19: Konferans: Prof. Salih Murad (Fen müsahabeleri), 19.30: Dans musikisi (Plâk), 19.55: Borsa haberleri, 20: Saat âyarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Nezihe Uyar ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20.40: Ajans haberleri, 20.47: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev, 21: Saat âyarı: Orkestra, 21.30: Necmeddin Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 22.10: Hava raporu, 22.13: Karadeniz saati: (Halk havaları kemeçle. 22.50: Son haberler ve ertesi günün programı. 23: Saat âyarı.

ANKARA

11 Eylül 1938 Pazar

ÖĞLE NESRİYATI:

12.30: Karışık plâk neşriyatı, 12.50: Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları. 13.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Plâkla dans musikisi, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları: (Makbule Çakar), 20: Saat âyarı ve Arabca neşriyat, 20.15: İnce saz faslı, 21: Edebi konuşma (Behcet Kemal Çağlar), 21.15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri, 22.15: Yarınki program.

★

12 Eylül 1938 Pazartesi

ÖĞLE NESRİYATI:

14.30: Karışık plâk neşriyatı. 14.50: Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları. 15.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Karışık plâk neşriyatı, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Halûk Recal), 20: Saat âyarı ve Arabca neşriyat, 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Sadı Hoşses, Radife Neydik), 21: Şan plâkları, 21.15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri, 22.15: Yarınki program.

★

13 Eylül 1938 Salı

ÖĞLE NESRİYATI:

14.30: Karışık plâk neşriyatı. 14.50: Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları. 15.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Karışık plâk neşriyatı, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Hikmet Rıza), 20: Saat âyarı ve Arabca neşriyat, 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Mustafa Çağlar ve Müzeyyen Senar), 21: Keman solo: Prof. Necdet Atak piyanoda, Prof. Georg Markovitz, 21.15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri ve hava raporu. 22.15: Yarınki program.

★

14 Eylül 1938 Çarşamba

ÖĞLE NESRİYATI:

14.30: Karışık plâk neşriyatı. 14.50: Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları. 15.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Plâkla dans musikisi, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Makbule Çakar), 20: Saat âyarı ve Arabca neşriyat, 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Muzaffer İkar, Safiye Tokay), 21: Sihhi konuşma: (Doktor Vefik Vassaf), 21.15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri ve hava raporu, 22.15: Yarınki program.

★

15 Eylül 1938 Perşembe

ÖĞLE NESRİYATI:

14.30: Karışık plâk neşriyatı, 14.50: Türk musikisi ve halk şarkıları, 15.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Karışık plâk neşriyatı, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Salâhaddin ve Semahat), 20: Saat âyarı ve Arabca neşriyat, 20.15: Radyofonik temsil, Siyah gül (Gençler Grubu tarafından), 21: Plâk neşriyatı, 21.15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri ve hava raporu, 22.15: Yarınki program.

★

16 Eylül 1938 Cuma

ÖĞLE NESRİYATI:

14.30: Karışık plâk neşriyatı. 14.50: Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları. 15.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Plâk neşriyatı, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Hikmet Rıza), 20: Saat âyarı ve Arabca neşriyat, 20.15: İnce saz, 21: Çocuk Esirgeme Kurumu namına konferans: (Dr. Raşit Osman Olcaç), 21.15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri, 22.15: Yarınki program.

★

17 Eylül 1938 Cumartesi

ÖĞLE NESRİYATI:

13.30: Karışık plâk neşriyatı. 13.50: Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları. 14.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NESRİYATI:

18.30: Plâkla dans musikisi, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Salâhaddin), 20: Saat âyarı ve Arabca neşriyat, 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları: (Müzeyyen Senar, Sadı Hoşses), 21: Şan plâkları, 21.15: Stüdyo salon orkestrası, 22: Ajans haberleri, 22.15: Yarınki program.

Avrupada harb havası esiyor

(Baş tarafta 1 inci sayfamızda)

Başvekil, bu sabah tekrar Lord Hali-faks, Sir Con Saymon, Samuel Hor ve hariciye nezareti daimi kâtibî Kadogan ile umumî vaziyet hakkında istişarelerine devam etmiştir.

Raporlar tedkik edildi

İki saatten fazla süren bu istişareler esnasında, Berlin sefiri Sir Nevil Hendersonun Ribbentrop ile dünkü mülâkâtı hakkında görüldüğü rapor ve diğer siyasi merkezlerden gelen raporlar tedkik edilmiştir.

İstişareler

Başvekil Çemberlayn bilâhare muhalefet lideri Atliyi ve muhafazakâr partisi şeflerinden Çürçüli kabul etmiştir.

Hariciye nazırı Lord Halifas ta Amerika büyük elçisi Josef Kenedile görüşmüştür.

Bir tebliğ neşredildi

Öğleden sonra başvekil tarafından bir tebliğ neşredilmiştir. Bu tebliğde İngilterenin Almanya nezdinde yeni teşebbüsatta bulunduğu ve Berlin sefiri Sir Nevil Hendersona yeni talimat gönderilmiş olduğu dair gazeteler tarafından verilen haberlerin hakikate uygun olmadığı tasrih edilmektedir.

İngiliz sefiri Hitlerle görüşmedi

Diğer taraftan Sir Nevil Hendersonun Hitler ile görüştüğü hakkındaki haberlerin de tamamen asılsız olduğu anlaşılmıştır. Sefir bizzat bu haberleri tekzib ederek, kendisinin ne Hitlerle görüştüğünü, ne de böyle bir teşebbüste bulunduğunu söylemiştir.

İngiltere noktai nazarını Almanya'ya bildirdi

Londra 10 (Hususî) — Nürnbergde bulunan İngiliz sefiri Sir Nevil Hendersonun hariciye nezaretine gönderdiği rapordan anlaşıldığına göre sefir, Çekoslovakya hakkında İngiliz hükümetinin bütün düşünceleri ve temayillerini sarîh bir ifade ile Alman hariciye nazırı Fon Ribbentrop'a bildirmiştir.

Sir Nevil Henderson, Ribbentrop'tan maada diğer Alman ricalile de kıymetli ve mühim görüşmelerde bulunmuştur. Fakat Hitlerle mülâki olmamıştır.

İngiliz kabinesinde

Londra 10 — İngiliz kabinesinin son müzakerelerinden başlıca dört dominyon hükümeti haberdar edilmiştir.

İyi malûmat alan mehafilin intibama göre, ittihaz olunacak tedbirler hakkında İngiliz kabinesi âzası arasında henüz tam bir mütabakat yoktur.

Plebisit

Siyasî mehafil, İngiliz matbuatından bir kısmının iltizam ettiği plebisit fikrini ulu orta reddetmemektedir. Hatta hükümet partisinin nüfuzlu mehafilinde Çekoslovakya meselesini halli için plebisitin en muvafık şekli olduğu mütaaleası vardır ve bu fikir gittikçe taraftar kazanmaktadır. Bu hususta Sar'da yapılmış olan plebisit bir misal olarak gösterilmektedir.

İngilterenin kararı

Londra 10 (A.A.) — Deyli Meyl gazetesinin siyasî muharriri yazıyor:

İngiltere hükümeti dün gece yarısına doğru verdiği bir kararda, eğer Çekoslovakya askerî bir taarruza uğrarsa, İngilterenin bir kenarda durmayacağını kat'i ve açık bir lisanla Alman hükümetine bildirmişti.

İngiliz büyük elçisi Henderson, hemen bugün Hitler'e bu hususta ağılebi ihtimal bir nota verecektir.

İngiltere büyük elçisi dün Berlina gideceği esnada Londradan bir telgraf alarak kendisine Nürnbergde kalması ve yeni talimatı beklemesi bildirilmiştir.

Dün akşam başvekil'e gelen malûmat, nihayet Çemberlayn merkezî Avrupa'da her hangi bir taarruza karşı koymak için İngilterenin Fransanın yanında yer alacağını Almanya'ya bildirmeye sevk etmiştir.

Hitler nutkunu söylemeden evvel

Londra 10 (A.A.) — Bütün İngiliz gazeteleri, Hitlerin pazartesi günü siyasî nutkunu söylemeden evvel İngilterenin Çekoslovakya meselesindeki hattı hareketini tamamile öğrenmesi lâzım geldiğini yazıyorlar.

Tıpkı Deyli Meyl gibi, Deyli Ekspres ve Mançester Guardian gazeteleri de İngilterenin bugün, yarın Almanya'ya bir

nota vererek, Çekoslovakya'ya karşı askerî bir hareket vukuunda, bunun neticesi olarak ortaya çıkacak umumî bir ihtilâftan İngilterenin hariç kalmasına imkân bulunmadığına Hitleri iknaa çalışacağını kaydelemektedir.

Fransada

Paris 10 (Hususî) — Kabine pazartesi günü toplanacaktır. Hariciye nazırı Bone bu sabah İngiltere büyük elçisini kabul ederek umumî vaziyet hakkında görüşmüştür.

Amerikanın vaziyeti

Newyork 10 (A.A.) — Reiscumhur Ruzvelt dün akşam gazetecileri kabul ederek, Amerikanın Hitleri durdurmak için Avrupadaki harekette Avrupa demokrasilerle bağlı bulnup bulunmadığı sualine, Amerikanın Hitleri karşı Fransız ve İngiliz cephesine idhali siyaset habercilerinin yüzde yüz hatalı bir tefsiri olduğu, cevabını vermiştir.

Askerî hazırlıklar

Londra 10 (Hususî) — Muhtelif membarlardan bildirildiğine göre Almanyanın, eski Avusturya - Çek hududunda büyük mîlyasda askerî tahşidatta bulunduğu görülmüştür.

Bu vaziyet karşısında Çekoslovak askerî makamları da lâzım gelen ihtiyat tedbirlerine tevessül etmişlerdir.

Yarı resmî Alman kaynaklarına göre, Alman kit'aları tarafından herhangi bir fevkalâde hareket yapılmamıştır. Esasen manevralar henüz devam etmektedir. Avusturyanın ilhakından sonra, Alman askerlerinin daimî surette Çek hududlarından 15 kilometre uzakta bulunacaklarına dair Mareşal Göring tarafından o vakit verilen teminata riayet edilmekte olduğu tasrih olunmaktadır.

Fransız - Alman hududu bütün hava seferlerine karşı kapanıyor

Londra 10 (Hususî) — Eylül 20 den itibaren Fransız - Alman hududunun, bütün hava seferleri için kapatılacağı Berlinden bildirilmektedir.

Bütün hudud boyunda hava karakolları ikame edilecek ve münhasıran yolcu tayyareleri için birkaç dar geçit bırakılacaktır.

Fransız donanması Manş denizinde

Paris 10 (Hususî) — Bütün hazırlıklarını tamamlamış olan Fransız donanması, bugün Brest limanından Manş denizine doğru açılmıştır. Donanma, bu denizde bir müddet kalacaktır.

İngiliz donanmasının manevraları

Diğer taraftan İngiliz anavatan donanmasının manevraları da şimal denizinde devam etmektedir.

Bugün birkaç yeni filo, manevralara iştirak etmek üzere şimal denizine vasil olmuştur.

Bundan başka, yedi mayın gemisini ihtiva eden birinci flotilla kadrosu tam mevcud çıkarılacaktır.

İngiltereye gelen vapurlar

Paris 10 (A.A.) — Figora gazetesi, Londradan istihbar ediyor:

İngiltere hükümeti, Almanya'da son askerî hareketler hakkında sarîh raporlar almıştır.

Bu raporlar, İngiliz nazırlarının endişelerini arttıracak mahiyette ve Alman hükümetinin Çekoslovakya'ya karşı ani bir baskın hazırladığı şayhalarını teyid edecek mahiyettedir.

Alman harb ordusu kumandanı

Berlin 10 (A.A.) — Kara ordusu kumandanı General Fon Bravçik, dün akşam Nürnberg'e gitmiştir.

Henlayn'ın hücum kit'aları

Prag 10 (A.A.) — Burada temin olunduğuna göre, Henlayn'ın hücum kit'aları seferber halinde bulunmak için emir almışlardır.

Malûm olduğu üzere bu kit'alar Henlayn'ın yarısı askerî teşekkülleridir ve Alman hücum kit'aları örneğinde teşkil edilmişlerdir.

Cezair Fellâhları hazır

Cezair 10 (A.A.) — Fellâhlar federasyonu Cezair umumî valisine bir telgraf göndererek Fellâhların Fransa davasına bağlılık rını ve tıpkı 1914 de olduğu gibi anavatanın davetine kütile halinde icabet edeceklerini ve vazifelerini kahramanca yapacaklarını bildirmişler ve bunun Fransa hükümetine ıblâğını rica etmişlerdir.

Hitlerin nutku

Berlin 10 (Hususî) — Bugün Nürnberg de Hitler ve Mareşal Göring birer nutuk söylemişlerdir.

Hitler gençliğinin toplantısında söylediği nutukta Hitler, ezcümle demiştir ki: «Her ne olursa olsun, Almanya bir olacaktır. Bizim neslimiz bir olacaktır. Bizim neslimiz milletimiz arasında büyük işlerin başarıldığını görmüştür. Daha büyük işler de başarılacaktır. Bunu, kardeşlik ve hürriyet gevezelikleriyle yapmadık. Almanya'yı zillet mevkinden kurtaran imandır. Nasyonal sosyalistlik münhasıran 12 ve 13 martı yapmış dahi olsaydı daha bin sene için yaşamağa hakkı

olduğunu isbat ederdi. Fakat bu hareketimizin feyizli ieraatında ancak bir başlangıç olmuştur.

Başarmamız lâzım gelen işler öçsüzdür. Ancak müttehid bir millî varlıkla onları yapmak kabil olur. Bugünkü Alman milleti mukadderat, hayat ve ölüm birliğini bulmuştur.»

Göringin sözleri

Mareşal Göring de Nürnberg kongresinde bir nutuk söyleyerek, Çekoslovakya meselesine ve Ren muntakasında yapılan tahkimat işlerine temas etmiştir.

Göring ezcümle demiştir ki:

«Önüme geçilmesine imkân olmayan hâdiseler bekliyoruz. Almanya'yı şerefine ve emniyetine iade etmek için ne lâzım geliyorsa yaptık.

Bütün entrikalara rağmen Berlin - Roma mihverî her zamandan ziyade sağlam bulunuyor.

İngiltere sulh üzerinde o kadar gevezelik yapıyor ki bizzat kendi eski Yahudi dünyasında sulhu tesis ederse daha iyi etmiş olur.

Almanya ve İtalya Avrupada ve Japonya Asyada bolşevikliğe karşı yegâne sed teşkil ediyor.

Almanya her türlü ablokaya karşı müemmedir. Hava, kara ve deniz ordularımız zafere sarsılmaz bir iman besliyoruz. Almanya hiç bir zaman bütün tarihin müddetince bugünkü kadar sağlam olarak tarsin edilmemiştir.

Çok geniş müstahkem bir muntaka Almanya'yı her türlü taarruza karşı masun bulduruyor. Hiç bir devlet bundan böyle bu memleketi çigneyip öteye geçemez.»

Çeklere hücum

Göring, bundan sonra Çeklere hücum etmiş ve onları asla tutmadıkları bir takım vâdlerde bulunmakla itham etmiştir.

B-neşin nutku

Prag 10 (Hususî) — Cumhurreisi Beneş bugün beklenilen nutkunu Çekçe, Slovakça ve Almanca olarak üç lisanla söylemiştir.

Hatib, halkı sükûneti muhafazaya davet etmiş ve bazı müşküller arzeden milliyetler meselesinin de hükümet tarafından tanzim edilmiş olan projeler sayesinde halledileceğini söylemiştir.

Çekoslovak reiscumhuru, nutkunu şu sözlerle bitirmiştir:

«Memleket halkına bugün bu suretle hitab edişim istikbalden korktuğumdan dolayı değildir. Hayatımda asla korkmadım, daima nikbin davrandım ve benim bu nikbinliğim, bugün her zamandan ziyade kuvvetlidir. Devletimize, onun sihatine, canlığına, kuvvetine, mukavemetine, muhteşem ordusuna, nâmağlûb zihniyetine ve bütün milletin ihlâsına sarsılmaz imanım vardır. Devletimizin şimdiki müşküllerden muvaffakiyetle çıkacağına biliyorum. Şu halde hepimiz, bugünkü müşküllâtı ıktiham edeceğimiz hususundaki imanımızda sabit kadem olalım.»

Pragda müzakereler

Prag 10 (Hususî) — Başvekil Hodza bugün Südet mümessili Kund'u kabul etmiştir. Morovskadaki hâdiseler, Südetleri tatmin eden bir şekilde tasfiye edilmiş olduğundan, Parti ile hükümet arasındaki müzakerelere tekrar başlanacaktır.

Hâdiseler

Prag 10 (A.A.) — Dün gece Bodenboch'da halkı Almanlara karşı tahrik için tertib olunan bir komünist toplantısını protesto için nümayişte bulunan Almanlara polis ve jandarma sopa, kılıç ve süngülerle hücum etmiştir. 8 Alman yaralanmıştır. Südet partisi âzasından biri ağır surette yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştır.

Nümayişler

Prag 10 (A.A.) — Dün akşam komünist senatör Kreibich Bodenbahda bir konferans verecekti.

Daha toplantı olmazdan evvel üniformalı ik bin Henlaynci konferans salonunun önüne toplanarak, «yaşasın Almanya, tek Almanya, tek halk, tek Führer diye haykırmağa ve Alman millî marşını söylemeğe başlamışlardır. Polis halkı dağıtmak isterken bir polis memuru yaralanmıştır.

Nümayişçiler arasında yeni Henlaynci nazır doktor Kreis de bulunuyordu.

“Şehir meclisi âzası olsanız ne yaparsınız?,”

Belediye seçiminin arifesindeyiz. Defterler asıldı. Birinci ilkteğrinin ilk cumartesi günü reylerimizi kullanmağa başlıyacağız. Her gönülden bir aslan yatar derler. Kim bilir kaç kişi bu âzâ adedi 68 den 70 e çıkan müstakbel şehir meclisinde bir sandalyede hiç olmazsa bir devre için postneşin olmak arzusu hülyasındadır. Biz bu gönüllerinde aslan yatanları keşfetmek kerametini göstermekten izharı acz ettiğimiz cihetle, sadece arasına belediyyeye kalem uzatan muharrirlere sormağa karar verdik:

— Siz şehir meclisi âzası olsanız ne yaparsınız? İlk plânda akla gelen şeyler nelerdir?..

İlk karşımıza çıkan münekkid Nurullah Ataç oldu. Sualimizi kendisine tevcih ettik: — Sayın münekkid dedik. Eğer Şehir Meclisine âza seçilirsanız ilk iş olarak ne yaparsınız?..

Nurullah Ataç gözüklerinin üzerinden bakarak cevap verdi:

— Derhal istifa ederim!

İkinci muhatabımız Nizameddin Nazif oldu. Şöyle söyledi:

— Ben belediye âzası olsam cancağızım, evvelâ çenemli seferber eder, bütün arka dağları Evkafa karşı ilânı harbe teşvik ederdim. Bu şehir, ya bu asrın şehridir, bu takdirde bu şehrin bir tek mütevellisi olur. Bu da belediye'dir; yahud bu harbi Evkaf kazanır. O zaman biz bu asra veda etmeği kabul ederiz.

Şehirimizde belediyyenin giriştiği bütün fîrî hamlelerle hızı yürümemesinin sebebi Evkaf frenidir. İstanbul şehrinin kendisile bir dostluk mukavelesi yapmağa mecbur olduğu hasmî da Nafi'dir. Nafia, şoseyi İstanbul suruna kadar getirir, dayar. Şehrin dışındaki bütün yollar mükemmeldir. İçinde doğru dürüst bir tane yol yoktur. Kale - İstanbul yolunun başlangıcı Kale, Manş denizinin kenarındır. Bu yolun Türkiyedeki ucu Edirnekapısında surlardır. Prensiptiba rîle bu yolun tabii sonu Eminönü meydanında lebi deryadır.

Bizim verdiğimiz yol mükellefiyeti paraları şehrin dışındaki yolu imar eder. Şehrin içine on para sarfetmenin imkânı yoktur. Bu takdirde yolların İstanbul içinden geçtiği kabul edilirse bütün yollar kendiliğinden yapılır.

Ben Şehir Meclisine âza olsam bu iki mesele üzerinde dururdum.

Nizameddin Naziften sonra Selâmi İzzet Sedes'i bulduk. Bay Sedes elyevm Şehir Meclisi âzasıdır. Fakat ikinci defa olmaması için de sebeb de yoktur.

Diyor ki:

— Şehir Meclisi âzahına yeniden intihab edilsem, her şeyden evvel yapılmış halde bir türlü Meclisten çıkamıyan zabıta belediye talimatnamesini çıkarmak için uğraşırım. Şehrin ilk plânda gelen noksanlarını tamamlanması bu talimatnameye vabestendir. Bugüne kadar elde İstanbul ihtiyacılarını karşılayacak, İstanbulu orta çağ şehri manzarasından kurtaracak bir talimatname mevcut değildir. Bugünkü kasap dükkânı, bugünkü tavukçu dükkânı, bugünkü balıkçı dükkânı çok ıptidadır ve maalesef buna mümasil noksanları tamamlayacak olan talimatname de Meclise geldiği zaman şiddetli itirazlara uğradı. Tehir edildi, ve çakmadı.

Romancı Mahmud Yesari de suallimize şu karşılık verdi:

— Buna şimdi cevap veremem. Çünkü bir iş başına geçmekle o işten uzak iken, yapılacak şeyler hakkında düşünmek, karar vermek bir değildir. Yalnız, ikinci derecede de olsa yapılabilecek şeyleri birinci derecede fakat çok ağır ve hattâ imkânsız şartlara bağlı şeylere tercih ederim. Yapabileceğim en müsbet şey şudur: Şehri mütemadiyen gezerim. Şehirle yakından sık sık temas etmiyen bir şehir meclisi âzası hastasını yoklamadan ezbere reçete yazan bir doktora benzer. Böyle doktor olamıyacağı gibi şehir tamımıyan şehir meclisi âzası da olamaz. Şehir Meclisi âzalığı, muayyen bir programla girilecek bir iş değildir. Çünkü şehrin ihtiyacı her gün değişir.

Şair Orhan Seyfi şu cevabı verdi:

1 — Eminönü İstiklâkını bitiririm.
2 — İstanbul sokaklarını asfalt yaparım.
3 — Birkaç tane de hastane açarım. Zira buna çok ihtiyacımız vardır.

Osman Cemal Şehir Meclisi âzası olursa bakınız neler yapacak:

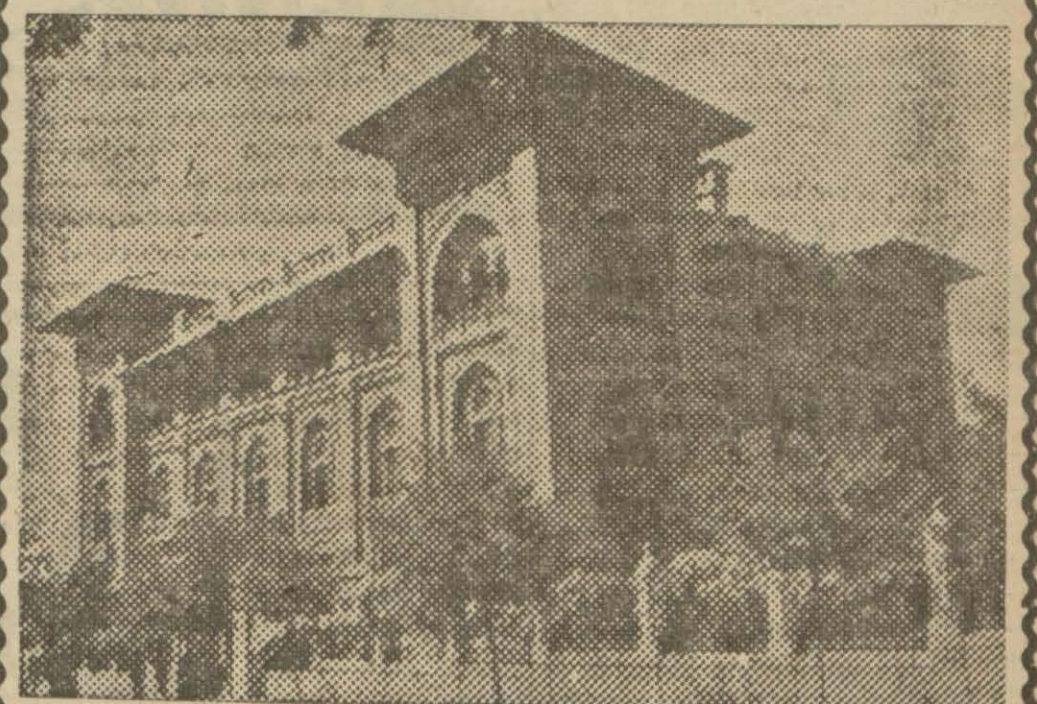
— Evvelâ İstanbul çıplak yerlerini ağaçlandırmaya çalışırım. Ama, ne ağacı olursa olsun —yalnız incir değil—. Rastgelen çıplak yere diker ve diktiririm. Bu ağaçlama meselesinden önce arsız, yüzsüz mahalle çocuklarının her taraftaki ağaçlarda yaptıkları tahribatın önüne geçmek üzere bu haşarların kulaklarını adamakıllı çeke-tiririm. Gene bu gibi afacanların o bizim çok eski ve minimini dostlarımız olan serçelere hattâ kurlangıçlara karşı reva gördükleri katliâmın önüne geçmeğe çalışırım.

Şehir Meclisi âzası olsam asırlardanberi fener, lâmba, ışık yüzü görmiyen Edirnekapıda Eyüb yoluna hiç deşilse beş on lâmba diktiririm. Ve yolun tamirini de unutmamam.

Sanırım ki, Samatya hayvanat cemiyeti ve kadirşinas Edirnekapılılar ve Eyübülen artık Osman Cemal bir şehir meclisi âzası yapıverirler.

Nusret Safa Coşkun

T. C. ZİRAAT BANKASI

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

PARA BİRİKTİRİNLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 Adet 1,000 Liralık 4,000 Lira

4 " 500 " 2,000 "

4 " 250 " 1,000 "

40 " 100 " 4,000 "

100 " 50 " 5,000 "

120 " 40 " 4,800 "

160 " 20 " 3,200 "

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

İTFAİYE MANEVRASINDA

Çeviren: H. Alaz

— Ne?.. Tabii itfaiyeciyim canım.. ki-yafetimden anlamadın mı?. On senedir itfaiyede çalışıyorum.. evet, zor iş.. Fakat ne yaparsın?.. Nasıl mı vakit geçiriyoruz?.. Basbayağı işte.. yangın olursa yangınlara gidiyoruz.. bunun haricinde tâlimle vakit geçiriyoruz.. ayrıca mev-sim manevralarımız da var.. evet, evet, yangın manevrası.. farkındayım, bu biraz sizin tuhafınıza gitti.. ortalıkta ne alev, ne duman, ne de yangın olmadığı halde biz ha babam evlerin damlarına turmanıp duracağız, değil mi? Ne faydası mı var?.. Amma da yaptın ha!.. Bunun değil yalnız biz itfaiyeciler için, fakat ahalî için de büyük faydaları var.. anlamadığını görüyorum.. Dinle bak.. Geçen hafta falan caddedeki büyük apartmanlardan birine manevra için, gittik.. caddenin ismi lâzım değil.. fakat manevra için seçtiğimiz apartmanın yüzden fazla daire-si, bin kadar da kiracı vardı.. neyse, biz tam takımla apartmanın önüne geldik.. âdeta ciddi bir yangın karşısında bulunuyormuşuz gibi tertibat aldık.. merdivenleri vira ettik.. hortumları birbirine geçirdik.. işte tam bu sırada hatırımaza bile gelmeyen bir yağın sürprizle karşılaştık.. İlk önce yanımıza yaşlı bir kadın geldi.. tükana tükana:

— Ne o, dedi, on yedinci daireyi mi söndürmeğe geldiniz?..

Biz ona:

— Neden bilhassa on yedinci daireyi söndürmeğe gelmiş olalım?.. dedik.

— Çünkü apartmanımızda yangın çık-sa çık-sa ancak bu daireden çıkabilir.. ben malımı bilmez miyim?.. Ben kendim de on yedi numaralı dairede oturuyorum.. bu dairenin mutfağında beşten fazla gaz ocağı var.. bizim dairenin kiracıları bu ocakları fayrab eder, mutfak kapısını kilidler, kapının önünde saatlerce çene yarıstırır.. bu dairede de yangın çıkmaz da nerde çıkar?..

Biz ihtiyar kadının anlattıklarını henüz tamamen kaydetmeğe vakit bulmadan, yanımıza kerli ferli, gözlüklü, keçi sakalı bir adam geldi. İtfaiye kumandanının omuzundan tutarak:

— Siz onların söylediklerine inanmıyoruz, dedi..

Kumandan hayretle sordu:

— Kimin söylediklerine inanmıyorum?..

— Düşmanlarımın. Bunlar mütemadiyen aleyhimde bulunurlar.. vâkıâ benim odamda on beş - yirmi teneke benzin var ama bunlar benim değil ki.. Muvakkaten birisi bıraktı.. yakında gelip alacak.. şayed yangın çıktıysa emin olun ki gene kabahat benim değildir.. benim Redis-kin isminde bir komşum var.. eminim ki o benim odama sigara falan atmış olacaktır..

Bizim itfaiye kumandanı şikâyetlerin tevalî ettiğini görünce:

— Anlaşıyor ki, dedi, bütün bunları kaydetmek için bir adam ayırmak icab edecek. Hey Ponemarev, eline kalem kâğıd al da şu şikâyetleri kaydediver!

Ponemarev, kalemini kâğıdı çıkardı.. fakat adamcağıza yazı yazmak imkânını bile vermediler.. koltuğunda kocaman bir çanta bulunan başı kasketli bir adam Ponemarev'den şunları sormağa başladı:

— İtfaiyeci arkadaş, ben şimdi sigorta şirketine gitsem de eşyalarımı falan sigorta ettirsem bu yangının yapacağı zarar ve ziyân parasını alabilir miyim?.. Yoksa bundan sonra gelecek yangını mı beklemek lâzım gelecek?.. Ne dersin, ha?..

Ponemarev halkın üstüste yağdırdığı bu sorgulara cevap vermeğe, enteresan bulduklarını not etmeğe çalışırken, itfaiye kumandanı da boş durmuyor, o da kendisine müracaat edenleri tatmin etmeğe uğraşıyordu.. genç bir kadın, elindeki nüfus kâğıdını kumandanın burnuna doğru uzatarak:

— Rica ederim, dedi, ben şimdi sokaktan geliyorum.. şahid olunuz!.. İşte hüviyetim.. yangın başladığı zaman ben evde yoktum.. bunu bilhassa tesbit etmenizi çok rica ederim. Çünkü komşum Anna Semenovna önüne gelene yangını benim çıkardığımı söyleyecek..

Genç kadın sözünü bitirmeğe vakit bulmadan, dazlak kafalı, şişman bir adam kadını dirseğe bir yana iterek itfaiye kumandanının yanına sokuldu:

— Muhterem kumandan, dedi, yangının caddenin karşı tarafına geçebileceğini umabilir miyiz?..

Kumandan hayretle muhababın yü-

züne baktı:

— Bu sizinkisi de ne acaib bir arzu?.. diye söylendi.

Dazlak kafalı şişman adam:

— Ah halimi hiç sormayın, diye derd yanmağa başladı.. ben falan şirketin muhasibiyim.. bizim muhasebe binası da nah şuracıkta, şu yanın binanın karşısındadır.. siz bana açık olarak söyleyin, şayed yangın bizim binaya da sirayet edecekse o zaman ben hesabımı başka türlü tutacağım.. yok sirayet etmeyecekse o zaman da gelecek bir yangına kadar işi idare edeyim..

Dazlak kafalı muhasib sözünü bitirmeğe vakit bulmadan, meşin ceketli, meşin kasketli bir adam telâşla itfaiye kumandanının yanına yaklaşıp sordu:

— Rica ederim bana çabuk söyleyiniz: Acaba yangın hangi bacadan başladı?.. Ev kumandanı bulunmam hasebile bunu behemehal öğrenmem lâzım.. söyleyin bana, yangın hangi bacadan başladı?..

İtfaiye kumandanı alaycı bir sesle:

— Yangının mutlaka bacadan başlamış olması mı lâzım?..

— Canım ben malımı bilirim.. ben bu apartmanın kaç yıllık ev kumandanıyım.. beş senedenberi bacalardaki kurumlar temizlenmemişti..

İtfaiye kumandanı Ponemarev'e dönerek:

— Bunu da nok et, dedi..

Halbuki Ponemarev'in kaydetmeğe hiç de vakti yoktu. On beş yaşlarında bir çocuk adamcağzın etrafında firdönüyor:

— Amcacığım, deyip duruyordu, ne olursun, içerde yanarlardan birisini bırak da ben kurtarayım.. bu suretle isimim gazetelere geçmiş olur..

Ponemarev çocuğu menetmeğe vakit bulmadan, yanına genç bir kız sokuldu. Mahzun bir eda ile:

— Kuzum ne olursunuz, dedi, bana şunu söyleyin: İpek infilâktan müteessir olur mu?..

İtfaiye kumandanı Ponemarev bir ağızdan sordular

— Nasıl infilâk?..

— Basbayağı işte.. benzin patlamasından. Dün, öte - berimi temizlemek için iki yüz elli gram kadar benzin almıştım. Ne

Antalya Nafia Müdürlüğünden:

Eksiltme işinde talibi zuhur etmeyen Elmalı hükümet konağı üçüncü kısım inşaatı bu defa pazarlığa çıkarılmıştır.

Keşif bedeli 22651 lira 23 kuruşluk kısmın inşaatı.

Bu işe aid şartnameler ve evraklar şunlardır:

- Eksiltme şartnamesi.
- Mukavele projesi.
- Bayındırlık işleri şartnamesi.
- Hususi fenni şartnameler.
- Keşif cedveli.
- Proje.

İstekliler bu evrakı 5 lira mukabilinde Antalya nafia dairesinden alabilirler. Bu evrak bilâbedel dairede de görülebilir.

İhale günü 26/9/938 Pazartesi günü saat 11 de Antalya nafia dairesinde kurulu komisyonca yapılacaktır. Talibleria ihaleden sekiz gün evvel müracaatla Antalya Nafia Müdürlüğünden ehliyet vesikası almaları lâzımdır. **6119**

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

denir, talihsizlik Yangın çıkıverdi. Şimdi bana şunu söyleyin: Şayed bu benzin infilâk ederse benim yeni ipeklî entarime bir zarar gelir mi?

Genç kıza teskin etmeğe henüz vakit bulmuşlardı ki, yanlarına koşu koşu üç çocuk geldi. Tikanarak, üçü bir ağızdan şunları sordular:

— Bu yangındaki kıvılcıklar hep aynı renkte mi çıkıyor?.. Yeşil, mavi, beyaz, eflâtun kıvılcıklar daha görünmedi mi?.. İtfaiye kumandanı şaşırarak:

— Ne münasebet renkli kıvılcıklar uçuşsun?.. diye sordu.

— Kuzum amca anneme söyleme: Biz bu kış elimize geçen para ile hep havai fişek aldık.. yaz için annemin karyolası altına sakladık.. bunun için şimdiye kadar yüz yirmi ruble sarfettik..

— Ponemarev bunu da kaydettik.

İtfaiye kumandanı başını yana çevirdiği zaman sakallı bir adamla burun buruna geldi. Sakallı adam itfaiye kumandanını bir kenara çekerek bir sır tevdi eder gibi:

— Aman dikkat edin, dedi, yangın evin sağ kısmına sirayet etmesin!

— Neden?..

— Neden olacak; evin o kısmında odanın birini tarak imalâthesine çevirmişler.. selliloid'den tarak yapıyorlar.. ateş oraya sirayet ederse halimiz harabdır. Muhakkak infilâk vukua gelir..

— Yaz Ponemarev!

— Acaba seksen dördüncü daire yandı mı?.. Yanmadı mı?.. Çok yazık.. bu dairede Sidoruhin isminde aşâğılık bir adam vardır. Onun ne mal olduğunu bilerseniz bu adamı kurtarmak şöyle dursun muhakkak diri dîri yakardınız!

İşte azizim, manevra münasebetile bu evin yanında durduğumuz müddetce, bu ve buna benzer bir yağın şeyler öğrendik.. bir de siz diyorsunuz ki: «Manevralardan ne fayda çıkar?..» Bunların ne kadar faydalı olduğuna, eminim ki şimdi siz de kani oldunuz!..

YARINKİ NÜŞAMIZDA:

Den'zin dibinde..

Yazan: Jack Mac Loren

Çeviren: Faik Berçmen

— Bu, ot filozofidir. Şimdik, lâyük bir beyit diğne: «Ey canımın içi, güzel

Ağavni! Öldür, dün, mafettin, nazınla beni. Eğerleyim biraz olsa mecalim; karşılık ederdim ben de mezalim..

Torik birdenbire sözünü kesti:

— Takvor be!

— Buyur.

— Sen şimdi boştasın, değil mi?

— Gibi.. komisyunculuk edoorum..

— O da, boşta gezmekle müsavi.

— Tut ki öyledir. Ne olacağıdı?

— Sana bir teklifim var.

— De bakalım.

— Ben mükemmel keten helvası dökmesini bilirim. Madem ki sende de böyle kolay kolay beyit düzme marifeti var. Ben yapayım, sen sat, alimallah dünyanın parasını kırarız.

— Alay edoorsun?

— Neden alay olsun? Sana dobra dobra bir teklif.

— Ve lakin, benimkisi literatürdür.. helvacı beyitleri değildir. Teyesüf ederim!

Tren eski Avusturya - Macaristan dan Romanyaya miras kalan toprakları aşmış, şimdiki Macar hududuna dahil olmuştu. Pencereden, dışarısını seyretmekte olan İfakat hanım, gördüğü her yeni şeyden hayretlere düşüyordu. Transilvanyalı köylülerin kıyafeti pek hoşuna gitmişti:

— Baksanz a, püfür püfür.. dizlerine kadar hilâli bir gömlek.. altında bol paçalı patiska bir çakşır.. inşallah İstanbul dönüşümüzde tüküsünü sana yapayım da, efendi, sıcaklarda rahat rahat giy, gez..

Diyerek, kocasına bir de cemile yapmıştı.

Gene o diyarin öküzlere de hayranlığını celbetmişti.. bunları güünce:

— Hilâl gibi boynuzları var.. dünya-

YAZAN: Ercüment Ekrem Taiu

yı başında tutan öküz mutlaka bunların cinsinden olacaktır.. mütaleasını yürütmüştü.

Takvor, Macarların Türklerle aynı ırktan olduklarını, Macar dilinin zamanla tağyire uğramış bir Türk lehcesinden başka bir şey olmadığını, hâlâ Macar dilinde Türkçe pek çok kelime bulunduğunu söylediği vakit Gurabî efendi de olsun, karısında olsun bu millete karşı derin bir alâk ve teveccüh uyandı.

İstasyonda, yaşlı bir köylü karısı yemiş satıyordu. Pencereden eğilen Gurabî efendi, küçük elma sepetlerinden birini almağa heveslendi. O sırada, kadın:

— Alma! Alma! diyordu.

İfakat hanım, Macarcada elmadan başka bir mâna ifade etmeyen bu kelimeyi ters anladı. Kocasını dürterek:

— Bak, kadın alma diyor.. herhalde iyi olmayacak ki malını sana satmak istemiyor.. dedi.

Takvor gene izahata girişti:

— Alma, almamak mastarımdan emri hazır değil, elma denilen meyvaî lâtfenin Macarcada telâfuz çeşididir. Anadolda bir çok yerlerde de böyle derler.

Torik: «Sana bir teklifim var!» dedi.

Alma, Espanyolca «Can» demektir. Belli ki onlar da Arapların «elma» yaniya ki «su» kelimesinden almışlardır. Su, her şeye can veren nesnedir. Elma da, içerisindeki vitamin ihtibarilen bir can kaynağıdır..

Torik, ermeninin sözünü şıpadak kesti:

— Amma da fırsat yoksulusun, be adam! dedi. İnsan bir lâf etmeyi gör-sün. Soyunu, sopunu, sinsile, sülâlesini, yedi cettini sıralayorsun.. Alma, Macarcada da, bildiğimiz elma demekmiş.. Bu kadarı güzel. Alt tarafını haspi geç gayrı.

— Malumatınızı artıroorsam, fena edoorum?

— Bizim kocakarıda malûmat ne

lere, içeride bir org (ergenun) prova ediliyor hissini veriyordu..

— 20 —

— Buda-Peştî. Peştî Hirlapl. Az-Eştî. Peştî Naplöl..

Matbaalardan taze taze çıkmış gazeteleri haykıran müvezziler, yolcuların eşyasını kapışmağa koşan hamallarla beraber trenin etrafını sarmışlar, pencere önlerini, basamakları tutmuşlardı.

Torik:

— Mühim bir yere geldik galibal. diyerek gözlerini açtı; Takvoru, Gurabî efendiyi ve İfakat hanımı uyandırdı. Ermeni eğildi, baktı:

— Peştee gelmişiz!.. dedi.

İfakat hanım sordu:

— Buraya mı ineceğiz?

— Yok! Daha nerede? Bizim bir bu çuk günlük yolumuz daha vardır. Burası Macaristanın kapitalidir. Bizim gideceğimiz yer ise Fransadır. Ara yerde sabık Avusturya ile İsvitserya var.

Bu haberden İfakat hanımın canı sıkıldı. Oturduğu minder yumuşak ol-makla beraber, bir geceyi daha dimdik geçirmek hiç işine gelmiyordu. Vâkıâ, kompartimana kendilerinden başka kimsenin gelmemiş olmasından cesaret alarak, kocasına:

— Soyun, dökün, rahat et. Gecelik entari ile şıptık terliklerin büyük torbanın içinde.. takken de orada..

Demiş ise de, Takvor şimendifer nizam'larının Avrupada böyle lâubaliliklere müsaid olmadığını ileri sürerek, buna mâni olmuştu.

Zaten Torik de böyle vaziyetleri çekemiyordu.

— Bana külhanbeyi derler ama, gene de benim kadar medeniyet icaplarına riayet etmezler. Beni, doğdum doğals sokakta entari ile gören olmuştur.. rahmetli Meşhedi Caferle dünyayı dolaştık, bir defa da terbiyeye sığmıyan bir vaziyetimizi kimsecikler görmedi. O, başka adamdı, ol.

Diye söyleniyordu.

Herhalde, böyle iki cepheden birden gelen itirazlar karşısında gerek kocakarı ve gerek Gurabî efendi, o geceyi de bir çift terbiyeli maymun gibi, mum direk geçirmeğe önceden katlanmışlardı.

Peştede tren yarım saat kadar duracağı için, aşağı inip de şehri üstünkörü olsun gezmek ve görmek istediler. Lâkin treni kaçırmak endişesi bu isteğin yerine gelmesine mâni oldu. Pencere den, istasyonda gezinen kalabalığı ve oradaki lokantada oturanları seyretmekle iktifa ettiler.

(Arkası var)

Abdülhamid devrinde bir aşk macerası : 34

Kırık madalya

Yazan: A. R.

Leylânın geçtiği dağ yolları

Azadlı kalfalarından birinin kocası, zaptiye nezaretinde oldukça sözü geçen bir kâtibdi. Onun vasıtasıyla, bir (mürur tezkeresi) ele geçirmişlerdi.

Leylâ, en küçük seyahatlerini bile en büyük vapurların en lüks kamara-larında geçirdiği halde, bu Giresun yolculuğunda - nazarı dikkati celbetmek için - halk arasına karışmış; vapur-un üçüncü kamarasında seyahate rıza göstermişti.

Giresunda, ancak bir gün, bir gece kalmışlardı. Hakkı çavuşun annesine bol para bırakmışlardı. El altından kuvvetli birer at bulmuşlar; çifte ro-volverlerle silâhlanmışlardı.

Yaptıkları program mucibince, mecburiyet olmadıkça umumî yolları takip etmiyecekler; daima kestirme dağ yollarından Erzincana ineceklerdi. Ve icap ederse, köylerde bile yatmayarak kırlarda geçtiyeceklerdi.

Leylâ, yolda ve Erzincanda göze çarpmamak için siyah çizgili bezden bir dokuma çarşaf giymişti. Böylece, Karahisar dağlarını aşarak altı gün zarfında Erzincana inmişlerdi.

Hakkı çavuş, Leylâyı bir hana yerleştirdikten sonra gitmiş, miralay Kâzım beyi bulmuş, meseleyi nakletmişti.

Kâzım bey, bu cür'etkârane maceraya o kadar hayret etmişti ki:

— Mümkün değil.. bu nazlı kızcağız, böyle meşakkatli bir yolculuğa dayanamaz..

Diye, Leylâyı bu fikirden vazgeçirmek istemişti. Fakat Leylâ ile de temas edip de onun azim ve kararındaki metaneti görünce:

— Hay Allah müstahkâmını ver-sin. Sizin bu roman hayatınıza nereden de karıştım.

Demiş; o büyük ve çetin seyahat için Leylâ ile müzakereye girişmiş.. hattâ, takib edeceği yolun haritasını da çizerek ona vermişti.

Leylânın bu şerait altında Dersim dağlarını bir baştan bir başa geçmesi mümkün değildi. Onun için Kâzım bey onlara (Kemah) üzerinden (Eğin) e, Oradan da, Arabkir, Harput, Ergani, Diyarbakır tarikhile (Mardin) e inmelerini tavsiye etmişti. Orada, alay kumandanını görecekler.. Zeki beyin akrabaları olduklarını söyleyecekler, onun tayin edeceği yollardan kestirme olarak Durak kasabasına ineceklerdi.

Miralay Kâzım bey Leylâya karşı o derece şefkat ve alâka göstermişti ki; her telgraf merkezinden geçtikçe, Hakkı çavuşun imzasıyla kendisine telgraf verilmesini rica etmişti.

Leylâ ile Hakkı çavuş, miralay Kâzım beyin programını aynen tatbik etmişler; Erzincandan Durak kasabasına ancak yirmi sekiz günde gelebilmişlerdi.

Leylâ, bu uzun yolculuğun meşakkatlerine, hayrete şayan bir surette mukavemet göstermişti.

İki defa, eşkıya çetelerine rastgelmişler, müsademeye girişmişlerdi. Hakkı çavuş, maharetle idare ettiği tüfek ateşi sayesinde eşkıyaları oyalamıştı. Kuvvetli atının üstünde, dağları ve dereleri yel gibi geçen Leylâyı, böylece iki büyük tehlikeden kurtarmıştı.

Fakat en büyük müşkülâta, kasabaya girdikleri zaman tesadüf etmişlerdi. Bölük merkezini öğrenebilmek için epeyce sıkıntı çekmişler; bir hayli mütecessis halk tarafından merkeze kadar takib edilmişlerdi.

Leylânın anlatıldığı bu macera saatlerce devam etmişti. O kadar dalmışlardı ki, zamanın geçtiğini bile farkedememişlerdi.

Ortalık, iyice kararıştı. Ancak o zaman vaziyeti idrak edebilen Zeki beyin kafasında, birdenbire bir sual canlanmıştı:

— Leylâ, nerede yatacak?..

Evet.. Leylâ, nerede yatacağı. Ev-

"Sen bu geceyi tanıdıkların birinin evinde geçirirsin Leylâ!"

velâ; resmî ve askerî bir müessesede kadın yatmasına nizam müsaid değildi... Sonra, zamanın taassubu da buna mâniydi. Birbirlerine karşı bu kadar büyük fedakârlıklar gösterecek derecede sevişmelerine rağmen, aralarında henüz meşru bir rabita mevcut değildi. Böyle bir rabita mevcut olmadığı halde, geceyi beraberce nasıl geçirebilirlerdi?..

Zeki bey, bu mahzurları birer birer Leylâyı anlattıktan sonra:

— Şimdi.. ancak şöyle yapabiliriz, sevgilim... Sen, bu geceyi tanıdıklarından bir ailenin nezdinde geçirirsin. Yarın, ilk iş olarak bir imam ve bir de ev tedarik ederiz. Nikâhımızı kıydırır, evimize geçeriz.

İhtiyar ettiği fedakârlıkları hiçe sayan, ve sevgilisinin yüzünü görünmez bunların hepsini unutan Leylâ; bu mecburiyet karşısında çok acı bir ızdırab hissetmişti. Fakat, başka türlü hareket imkânı olmadığını anlayınca:

— Zarar yok. Buna da tahammül ederim, Zeki... demişti.

Zeki bey derhal Faris Çelebiye haber göndermiş.. vaziyeti kısaca ona anlattıktan sonra, kendisinden yardım istemişti.

Ortalık karardıktan sonra, Leylâ, Faris Çelebinin evine nakledilmişti.

Zeki bey de, Hakkı çavuşu, Ali çavuşun yanına yerleştirmiş.. sınırların yay gibi geren heyecanını teskin etmek için kendisi de, odasına çekilmişti.

★

KORKUNÇ VOLKAN

Zeki bey, o geceyi, çarpışan hislerin dalgaları arasında, âdeta hummalı bir hasta gibi geçirmişti. Felâketlerin en düşkün devresinde, birdenbire saadete kavuşan insanlar gibi, daima kalbinde ince bir endişe acısı duya duya sabahı etmişti.

(Arkası var)

Bursaya ilk giren kahramanları dinleyin

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

geliyordu. Fırka kumandanı, albay Hacı Arif; sabırsızlanıyor, yerinde duramıyor, hep kol başlarında, ateş hattında geziniyordu. Düşmandan bu havadisi gelince derhal (atbaşına!) emrini verdi. Fırka yürüyüşü geçmiş bulunuyordu.

Öncülük sırası bizim alayda idi. Uç bölüğü nöbeti olan ikinci bölük kumandanı yüzbaşı Abidin hemen ileriye atılmış, Nefi kumandasında kuvvetli bir uç çıkarmıştı. Kazancı bayırını vaktile düşman, çok kuvvetli tahkim etmiş, muntazam boy siperleri, örtülü ağır makineli tüfek ve top mevzileri yapmıştı. Önümüzden hiç durmadan cebrî yürüyüşlerle kaçan düşmanın yorgun, bitkin kit'aları çok güvencikleri tahkimat içine kendilerini atmışlar ve gâflet uykusuna dalmışlar... İşte bu sırada uç müfrezesi telörgüyü keserek bu tahkimat içerisine giriyor, atıkları aydınlatıcı fişeklerle nöbetçilerin dahi uyumakta olduğunu görüyorlar. Biraz sonra uyanıp ta Türkleri karşılarında bulan düşman askerleri:

— Basıldık! feryadını kopararak sağa, sola koşmağa, çarpınmağa başlıyorlar. Bizim süvari de derhal çekiliyor. Düşman ordugâhında ise bir vaveylâdır kopuyor. Düşman makineli tüfekleri, topları faaliyete geçiyor. Ne olduğu, nereye atıldığı belli olmayan ateş baş gösteriyor ve sabaha kadar devam ediyor.

Sabahleyin yaptığımız şiddetli bir taarruzla Kazancı bayırını ele geçirdiğimiz vakit yüzlerce düşmanın akşamki müsademede birbirlerini öldürmüş olduğunu görüyoruz.

Esirlerden bir nefer çıldırması gibi öteye beriye koşuyor, önüne gelen Türk neferinin ayağını öpüyordu. Sonra ayağa kalkarak resmi selâm icra ediyor:

— Sen Mustafa Kemal Paşa! diye yendiden eğilip ayak öpüyordu.

Sigarasından bir nefes çeken muhatapımız gözlerini yumdu. O günleri tekrar yaşar gibi gözleri daldı, sonra yeniden anlatmağa başladı:

— Kazancı bayırından düşmanı attıktan sonra Bursa istikametine yürüyoruz. Düşmanla temasımız gayet sıkı... Arkadaşlar arasında Bursaya ilk girmek şerefini almak için büyük bir heyecan var. Sıra, nöbet mevzuu bahsolmaksızın herkes ileri atılmak istiyor. Düşmanın, Bursa şarkındaki «İşklar» tepelerine yerleştirdiği top mermileri etrafımızda infilâk ediyor. Fakat kalblerimizdeki aşk ve heyecan o kadar kuvvetli ki hiç kimse gözünü bile kırpmıyor. Nihayet şeref piyangosu birinci mülâzım Rüşdüye isabet ediyor: Bölüğüle beraber Bursa istikametine yürümek emrini alıyor. Biz de «Hacıyvad» çiftliğine yakın kestaneliklere giriyoruz. Buradan «Hamidler» köyüne, oradan da Bursaya doğru istikamet alıyoruz. Zaten arkamızdan Kocaeli grupları yetişmiş bulunuyor.

Gemlik taraflarında bulunan düşmanın 11 inci fırkası sıkıştırılmış olduğundan o da Mudanya istikametine emin bularak oraya teveccüh etmişti. Mudanya yolunu bizim fırka tehdiye başladığından bir düşman süvari kit'ası üzerimize saldırmak istiyor. Makineli tüfek ateşimizle fena halde bozularak selâmeti kaçmakta buluyor. Bunun üzerine düşmanın on birinci fırkası, «Filâdar» mevkiine çekildi. Bu suretle Bursadaki düşman kuvveti irtibatsız ve imdadsız olarak çevrilmiş bulunuyordu ve panik te başlamıştı. Emir ve kumanda kaybolmuş, herkes kaçacak yer arıyordu. Arka arkaya düşman efradı pusumuza düşüyor, akın akın teslim oluyorlardı. 10 Eylül 922 günü akşam üzeri tahminen saat 17 raddelerinde 38 inci süvari alayından birinci mülâzım Rüşdü Bursaya girmiş bulunuyordu.

Asker gözüle 16 yıl önce bugün neler oldu?

(Baş tarafı 9 uncu sayfada)

rülen keşif kollarımız akşam üzeri düşmanında ric'at hazırlıklarını gördüklerini bildirdiler. Tahkim ettiği mevzii terketmesine rağmen cenahlarını Marmara ve Keşiş gibi aşılması güç iki kuvvetli manie istinad ettiren bu düşmanın cenahlarından dolaşarak önüne düşmanın cenahlarını tevki ve bir muharebe ile imha burada imkânsızdı. Bilmecuriye hemen bütün cebheden takib için kıtaatın hazırlanmaları ve takib edecekleri istikametler emredildi. 10 Eylül sabahı şafakla takib başladı. Süvari fırkamız saat 9 da Bursa şark mahrecinde düşmana yetişmişti. Düşman burada bir alay piyade ve iki batarya ile bir dümdar muharebesi yapmak niyetinde idi. Süvari fırkası bir manin karşısında durup kalamazdı. Gerilerine düşecek vechile bir medhal açmak lâzımdı. Binaenaleyh Bursadaki düşmanın mevcudiyetine ve faaliyetine rağmen süvari fırkası hemen düşmanın gerilerine düşecek ve (Bursa - Mudanya) şosesini kesecek surette (Samanlı - Ömerbey) üzerinde Nilüfer vadisine doğru sevk edildi.

Kolordu karargâhı öğleyin Kestel cenubundaki yüksek bir tepeden vaziyeti şöyle görüyor ve gelen raporlara göre şöylece haritaya tesbit ediliyordu:

«Sağ cenahtaki Kocaeli grupu iki kol (Gemlik - Umurbey - Tepederbend) istikametine ve (Adliye - Muradoba) istikametine düşmana taarruz ediyor, on sekizinci fırka Dışkaya dağında tutunmak isteyen düşmana hücum için hazırlanıyor. Düşman Gemlikte ve cenub sırtlarında. Dışkaya dağında halen tutunmağa çalışıyor. Topcusile on sekizinci fırkayı ateş altında bulunduruyor. Bir alay piyadesi ağırhıklarla beraber İğdir ile Kazıklı arasında garba doğru yürümeye, kaçmağa çalışıyor.

Dimboz - Kestel - Bursa yolile ilerleyen 61 inci alayımız İğdir - Kazıklı arasındaki düşman piyade alayının yolunu kesmek üzere Susurluk üzerinden Kazıklıya tevcih ediliyor. Ve burada bu iki kuvvet arasında yeni bir muharebe başlıyor.

(Aksu - Kestel) şosesile Bursa istikametine ilerleyen birinci fırkamız pişdarile Kestane karakolu hizasında Bursaya doğru ilerliyor. Süvari fırkamız verilen emir vechile Ömerbeyköy, Panayırköy civarında, düşmanın otomobil kollarını tevki etmiş ve Bursadaki kolordusundan Gemlikteki fırkasına otomobile emir götüren bir erkânıharb zabitanı yakalamış, ondan düşman hakkında bizce pek ehemmiyetli malûmat alınmış bulunuyordu.

Şimdi kolordunun önünde iki mühim hedef belirmişti. Biri düşman tarafından yakılmadan kurtarılması lâzım gelen Yeşil Bursamız, diğeri ve askerlikce daha mühimmi ve ehemmiyetlisi ve imha edilmesi lâzım gelen, Gemlik ile Deliçay bataklığı arasındaki bir düşman kuvveti vardı. Binaenaleyh kıtaatı ona göre sevk etmek lâzımdı.Sağ cenahta yani bataklık ile Gemlik arasında taarruzu şiddetlendirerek düşmanı itelemek; onu kaçtırmaktan başka bir netice veremezdi. Evvel beevvel düşmanın gerilerine düşmek ve onun yolunu kapamak lâzımdı. Halen kolordunun vaziyeti buna müsaid idi. Süvari fırkamız bu düşmanla Bursadaki dümdar kuvvetleri arasına girmiş ve bunlarla irtibatlarını kesmişti. Birinci piyade fırkamız da bu düşman sağ cenahtaki hizasını geçmiş, Bursaya doğru yaklaşmıştı.

Düşmanın firarına mani olmak maksadile süvari fırkası Bursadaki düşmana ehemmiyet verilmeyerek Mudanya istikametine tevcih edildi. Ve birinci fırkaya da Bursa istikametine düşman dümdarlarını tard vazifesi verildi.

Düşmanın işkılarda yerleştirdiği bataryalarının şiddetli ateşi piyadelerimizin ilerlemesini tehir etmişti. Ancak akşam üzeri birinci fırkanın bir kısım kıtaatı Bursanın cenub aksamını ve şimendifer istasyonu işgale muvaffak olmuştu. Bu itibarile 10 Eylül akşamı Bursa düşmandan tahlis edilmiş oluyordu. Süvari fırkamız bu gece Bursa - Mudanya yolunu işgal ederek bu yol üzerinden geçmek isteyen on beş zabıt ve dört yüz nefer kadar düşmanı kılıçtan geçirmişti. Gece Bursa civarında geçirildi. Ve alessabah on bir Eylül 338 de kolordu karargâhı Bursada belediye dairesine gelmişti.

Şehirde âşâyışsizlik vardı. Hemen bir hükümet tesis etmek ve inzibat için kuv-

vetler tefrik etmek lâzımdı. Belediye dairesine egrafi belde toplandı. Bu toplanan meclisin intihabile Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümeti namına icrayı umur etmek üzere (Numan) bey ve hürriyet ve adalet üzerine müesses hükümet makinesimiz faaliyete geldi. Sokaklarda Yunanlılarla Türke düşmanlık etmiş olanlar hakkındaki halkın galeyânı bu suretle bastırıldı. Ve firarî Rumların emval ve emlâkini tasnif ve tesbit ve muhafaza etmek üzere komisyonlar teşkil edildi. Şehrin âşâyışı için kolordu emrindeki Büyük Millet Meclisi muhafız taburu tahsis edildi. Bu esnada Bursaya birçok gönüllü teşkilât dahil olmuştu. Bunların da inzibatsızlığına mani olmak üzere Bursada bir de merkez kumandanlığı teşkilâtı yapıldı.

Vaktâ Bursa şehri işgal edilmişti. Fakat harekâta asıl hedefimizi teşkil eden düşmanı yakalamak ve imha etmek gâyesi henüz istihsal edilmemişti. Düşmanın Marmara ile bataklık arasındaki aksamı bu sabah dahi henüz Filâdarın şarkı cenubi sırtlarında idi. Kocaeli grupu ve on sekizinci fırka bu düşmanla sıkı temasta idi. Yalnız düşmanın Mudanya istikametine bir ric'at yolu ihata çemberini sıkıştırmak için henüz kuvvetli kapnamamıştı. Bu maksadla ufak süvarî fırkası bir sabah erkenden Tepederbendi işgal etmiş, ve Gemlik istikametinden sahil boyunca Mudanyaya doğru gelmek istiyen düşman kıtaatının ve perakendelerinin şiddetli bir topçu ateşile Mudanyaya ilerlemesini menetmişti. Yalnız süvari fırkasına Bursadan ve Mudanyadan kaçan diğer düşman aksamını tevki vazifesini vermek lâzımdı.

Bunun yerine zevale kadar Bursa şimalinde toplanan birinci fırka Mudanya istikametine sevk edildi ve süvari fırkamıza da Uluâbâd istikametine düşmanın takibi emri verildi. 11 Eylül akşam üzeri vaziyet şöyle olmuştu:

Düşman Filâdar şark ve cenub sırtlarında, Maskarahasan - Aksungur - Göynükler muntakasında taşkın bir vaziyette şarkından, cenubundan ve garbinden kıtaatımız tarafından sıkıştırılmış ve muharebeye icbar edilmişti. Binaenaleyh bu sırtlarda bugün ve bu gece düşman son bir ümidle çarpışıyor ve çirpimiyordu.

12 Eylül günü sabahı kolordunun yaptığı taarruz, düşmanın dört aylık 11 inci fırkasının esaretile nihayet buldu. Bunlardan başka Mudanyada düşmandan milyonlarca lirahk muharebe vesaiti: (cebhane, erzak, her türlü vesaiti nakliye, otomobil, kamyon, araba, mekkârî, dört top, yüzlerce makineli tüfek ve binlerce silâh) ganaim etmişti.

Bu vesaiti orduya, esirleri de Bursaya hediye ettik. Fakat bununla kolordunun vazifesi bitmiş olmuyordu. Henüz memleket düşmandan temizlenmemişti. Bandırma istikametine kaçan düşman kuvvetlerini de yakalamak veya imha etmek lâzımdı. Binaenaleyh bu düşmanı takib için kolordu 13 Eylülde mezkûr istikamete harekete geçti ve 17 Eylül günü Bandırma yapılan son bir taarruzla düşman Bursa vilâyetinden ve tekmlî sevgili memleketimizden tardedilmişti.

«Bursa salnamesinden»

Bursanın dağ yollarında düşman avlıyan bir akıncının hikâyesi (Baştarafı 9 uncu sayfada)

leri çözdük, attık. Balıkpazarı semti yanıyor. Hemen oraya koşarak, halkı topladık, yağının sırayetine mâni olduk.

Sonra fırkama iltihak ettim, orada gördüm ki künyemin üzerine «şehid» işaretini çekmişler. Annem birkaç kere ruhumu mevlûd okutmuş.

Ali derin bir nefes aldıktan sonra ilâve ediyor:

— Benim şehid haberim gelince anacığım la kız kardeşimi Cumalı fabrikatözü Yusuf Ziya himayesine almış, bin müşkülâta doyummuş, bu iyiliği hayatımda hiçbir zaman unutmuyacağım.

Ertuğrul Sadi Tek Tiyatrosu

Bu gece

(Büyükdere) de

Yarın gece Suadiye

(Şenyol) da

KARMA KARIŞIK

Niğde tahrirat kaleminde başlayıp İstanbulda darağacı altında biten memuriyet hayatı: 91

Devlet kapısında elli yıl

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı ve eski meb'us Ebubekir Hâzım

Bir gün Dedeoğaç iskelesine çıkan İngiltere vis konsolosu bavullarını muayenesiz geçirmek istemiş, bu yüzden gümrük memuru ve jandarma ile çekişmişti. Bu arada jandarmanın istemiyerek savurduğu bir yumrukla gözlüğü parçalanmıştı

Müsteşar beyin arzusu vechile:

«Hazım beyin Dedeoğaç mutasarrıflığında bulunduğu esnada hale ve adalete pek muvafık bir surette halledilmiş olan münakalâtı bahriye ve dizbar ko meselelerinin eski şekline ırcat münakalât üzerine gene ağır bir (vapur ajanları vergisi) tarh ve bütün mavnacılarımızın vaktile 8-9 sene devam etmiş olduğu vechile fakrû sefaletle mahkûm edilmelerini intac edeceği için asla caiz olmadığından eylevm cari olan usulün tamamen muhafazası elzemdir.»

Şeklinde yazdığım müsveddeye müsteşar bey bir kelime bile ilâve etmiyerek beyaza çekirtmiş ve dahiliye nazırı Talât bey imza etmişti.

— 53 —

AVUSTURYA SEFARETİNİN İSTEDİĞİ TARZİYE

Dedeoğaç bidayet mahkemesi reisi (ikinci meşrutiyetin Malatya meb'usu) Hayri efendinin Avusturya, Almanya konsoloshanesi tercümanı Efremidiyi tahkir ettiği iddiasıyla taleb olunan tarzîyenin verdirileceğini, meselenin nasıl vukua geldiğini tahkik etmeksizin Edirne vali vekili Müşür Arif paşa, Edirnedeki konsolosa vâdetmiş bulunur.

Fakat Hayri efendi tarzîye vermekten kat'î surette imtina eder. Evvelce de izah olunduğu vechile mesele uzar, sefir, hariciye nezaretini, nezaret de Arif paşayı tazyike başlar.

Arif paşa, İstanbulda kıdemli ve pek nüfuzlu bir sefir olan Baron Kalis ile, söz dinlemek şarından bulunmayan afif ve hayli mütaassıb bir hoca olan mahkeme reisi arasında kalır. Bir tarafa vâdetmekte isticlal ettiği, diğer tarafa söz geçirmek imkânını bulamadığı için sıkıldıkca şikârlar.

Nihayet, ben Dedeoğaç mutasarrıflığına tayin olununca önce bana hiç açmadığı bu meselenin hâline mutlaka bir çare bulmaklığı pek ziyade rica etti.

Paşaya: — Meselenin nerede, nasıl cereyan ettiğini bilmediğim için bir vâdde bulunamam. Fakat düşünülür, ihtimamla aranırsa bir çaresi bulunmaz mesele nadir hatta enderdir. Her halde çalışırım, dedim.

Arif paşanın, Fransızların dedikleri gibi çekiş ve örs arasındaki sıkıntılı vaziyetten mümkün olduğu kadar çabuk kurtulması için en önce tedkike koyulduğum işlerden biri bu tarzîye meselesi oldu.

Avusturya - Almanya konsolos vekili Mösyö Sühr ile tanışmışım.

Tarzîye istenilen hâdiseyi hem bundan, hem de Hayri efendiden dinledikten sonra, Hayri efendi tarzîye vermiye zorlamanın doğru olmayacağını anladım.

Vak'a şudur:

Mösyö Sührün bacanağı ve Avusturya konsoloshanesi dahilindeki Osmanlı ve Osmanlı hükümetile menfaatli müşterek bütün inhisarı idaresinin müdürü ve bu konsülâtonun tercümanı Efremidi Avusturya tebasından birine aid muhakemeye tercüman sıfatı ile gitmiş. Fakat, o muhakeme henüz başlamamış, diğer bir muhakemeye bakılıyormuş, Salona, Efremidi, şapkasını çıkarmadan girmiş, dinleyiciler arasına oturmuş. Mahkeme reisi şapkasını çıkarmasını ihtar etmiş.

Avusturyalının muhakemesine başlanca Efremidi heyeti hâkiminin arkasındaki tercüman sandalyesini ön tarafa çekerek heyeti hâkimeye müvafık bir mevkide oturmuş. Reis, biraz geriye oturmasını söylemiş. Fakat bu ihtarlar, sert bir tavir ve yüksek bir sesle olmuş. İşte, Hayri efendinin tarzîye vermesini mücbir sayılan muamelesi

Hayri efendi ise kendisini, harfiyen şöyle müdafaa ediyordu:

— Çok şükür vüs'at sadaya malikim. Ben Ayasofya camiinde vâzederken Sultanahmed meydanında işitirdim!

Mösyö Sühr ile yanyana komşu olduğumuz için, hemen hemen hergün birbirimizi görüyorduk.

Kendisini bizim eve davet ettim. Dedim: ki:

— Sizi ne kadar çok sevdiğimi bilirsiniz. Bu tarzîye talebinin bacanağın Efremidi için pek fena bir netice vereceğini size hâlisane haber vermeyi dostluk lâzimesi gördüm. Evvelâ, bu adam Yunan tâbiyeti iddiasında bulunarak vermek istemediği halde, sonra Osmanlı teb'asından biri sıfatile istida vererek mavnalar yaptırmıştır. Nizamen, reji memurları benim gibi devlet memuru sayılır. Hattâ bütün rejisine aid yolsuz bir muamele görülürse, muhakemesi benim riyasetim altındaki idare meclisinde icra edilir. Bizim bir memurumuz demek olan bir adamın, girerken ve oturduğu yerde şapkasını çıkarmıyarak mahkememize bir hürmetsizlikte bulunması ve bu çirkin hareketini haklı olarak ihtar etmiş bulunan mahkeme reisini bir ecnebi konsülâtosuna tarzîye verdirmek için Avusturya sefirini vilâyetimizin valisine taslit ettirmesi doğru mudur? Alelhusus menfaati icabına göre gâh Osmanlı, gâh Yunan tabiiyetini kullanması gibi pek çirkin bir hareketi, maahaza kendisinin saygısızlığı ile meydana çıkacağı için, her şeyden evvel reji müdürlüğünü kaybeder. Binaenaleyh, şu netice şimdiden düşünülerek ona göre hareket

edilmesi muvafık olur mütealesında yım.

Bu sözleri renkten renge girerek dinleyen Mösyö Sühr:

— Zatiâlinize büyük hürmet ve itimadım vardır. Nasıl münasib görürseniz öyle yapalım, dedi.

Cevab verdim:

— Cereyan eden ahvale nazaran, mahkeme reisinin değil, Efremidi efendinin mahkemeye giderek reise tarzîye vermesi iktiza ederse de biz öyle yapmıyalım. Bu meseleyi, ikisini barıştıracak halledelim.

(Arkası var)

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda: (Sarı), Alemdarda: (Sırrı Asım), Beyazıdda: (Belkis), Sa-matyada: (Teofilos), Eminönünde: (A-minasya), Eyübe: (Arif Beşir), Fenerde: (Vitali), Şehreminde: (Nazım), Şehzadebaşında: (Üniversite), Karagümrükte: (Kemal), Küçükpazarda: (Yorgi), Bakırköyünde: (Merkez).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Üsküdar: (Selimiye), Sarıyerde: (Osman), Kadıköyünde: (Saadet, Osman Hulûsi), Büyükdada: (Halk), Heybelide: (Halk).

Toptan hal fiyatları

10/9/938 satışları

Cinsi	en aşağı	en yukarı
	Emsali Kr. S.	Kr. S.
Banya	Kilo 9	13
Sakızkağı	» 5	6
Dolmalık biber	» 3	4
Sivri biber	» 2 50	3
Kır domatesi	» 2 50	4
Sıvık domatesi	» 4	5
Çalı fasulye	» 8	12
Ayşekadın fasulye	» 8	9
Kırmızı barbunya	» 9	11
Asmakabağı	aded 4	13
Patlıcan baş	» 1 25	1 50
» orta	» 75	1
» ufak	» 25	50
Bostan patlıcanı	» 1 25	1 75
Hıyar	» 50	1 25
Mısır	» 75	1 25
Maydanoz	demet 50	75
Çekirdeksiz üzüm	kilo 7	12
Çavuş üzümü	» 8	18
Rezaki üzümü	» 7	10
Siyah üzüm	» 6	12
Amasya elması	» 18	30
İnebolu elması	» 5	15
Bardak eriği	» 5	12
Şeftali	» 5	15
Üvez	» 5	8
Ayva	» 6	15
Taze incir	» 4	8
Kestane	» 8	12
Ceviz	» 16	22
Ecenebi limon	» aded 200	400
Karpuz Yenidünya baş	aded 10	13
» orta	» 7	9
» ufak	» 1 50	4
» Alaca baş	» 10	11
» orta	» 6	8
» ufak	» 2 50	4
Kavun kırkağaç baş	» 13	16
» orta	» 8	11
» ufak	» 3	5

12 yaşında bir çocuk arkadaşını yaraladı

Boyabaddan yazılıyor: Kemalgede mahallesinde Ömerbey oğullarından Şerafeddin oğlu 12 yaşlarında Kemal, aynı mahallede Ağaoglu Ahmedin oğlu 11 yaşlarında kunduracı çırağı Nuriyi bıçakla arkasından yaralamıştır. Hâdiseye müddeiumumi el koymuş, suçlu

Tayyare piyangosu

25 inci tertibin "5,, inci keşidesi bugün başladı kazanan numaraları aşağıdaki sütunlarda bulacaksınız

10,000 lira kazanan

21873

3000 lira kazananlar

26246 37796

1000 lira kazananlar

26246 25167

500 lira kazananlar

8600 27943 6892 17913 21870 24269
10912 28889 22643

200 lira kazananlar

29971 26371 4983 16043 34758 6635
27593 19401 21211 14689 17004 7949
11057 343 31530 35894 31020 17962
5756 2263 27241 11477 1851 33446
19705 5098 10227 5428 16342 17795
5074 22857 23334 36172

100 lira kazananlar

15659 14934 35956 5547 19069 36258
34752 1621 14079 2692 32701 39603
2593 28534 1302 2181 8814 10589
16175 8387 34684 30840 2440 19138
2727 4820 2900 9776 19642 15672
38862 10249 11210 13051 31330 20714
391 39471 24867 3307 27255 37636
25925 15400 12471 1881 30746 29458
16954 25437

50 lira kazananlar

13274 24881 37347 20794 14587 19157
13582 26552 16464 32667 23409 17654
21431 4464 1008 21246 32041 5125
6964 39586 36243 6958 7566 8978
11438 10957 36219 19160 8379 6685
11971 5172 3463 21857 32571 19418
36507 30456 28728 4103 6605 336
26532 30504 30244 2571 21912 16688
18362 30611 34181 9415 30670 20664
12021 9430 35608 1268 36961 22739
29601 22192 30904 34071 21152 19372
15456 32416 1326 18351 5517 8477
1910 12062 8306 24188 12491 8354
28557 22175 38589 21075 32871 27333
17486 12742 18381 35296 3322 809
28351 4540 22736 830 38061 27556
29541 29339 3013 30325 35545 4683
39417 14610 14242 22659 33139 22128

Nafia Vekili bugün şehrimize geldi

Nafia Vekili Ali Çetinkaya, bu sabah Ankaradan şehrimize gelmiş, Haydarpaşa istasyonunda nafia erkânı ve dostları tarafından karşılanmıştır.

Nafia Vekili şehrimizde bir müddet kalacak ve Tramvay şirketinin satın alınması, Sirkeci ve Eminönü meydanlarının açılma işleri ve diğer hususlar hakkında tedkiklerde bulunacaktır.

Burdur mebusu Mustafa Şeref vafat etti

Ankara, 11 (Hususi) — Burdur mebusu ve Meclis bütçe encümeni reisi, Ankara Hukuk Fakültesi profesörlerinden Mustafa Şeref Özkan, dün öğleden sonra gözlerini hayata kapamıştır.

Mustafa Şeref öğleden sonra Kamutayda bir müddet oturmuş ve arkadaşlarıyla görüştüktan sonra kütüphaneye çıkarak meşgul olmuş ve saat 16,50 de evine gitmek üzere Kamutaydan ayrılmıştır. Merhumun cenazesi Nümüne hastanesine kaldırılmıştır.

DOYÇE ORIENT BANK

Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiye şubeleri:

Galata - İstanbul - İzmir
Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

★ Her türlü banka işi ★

24936 20336 23521 13714 30424 29784
34165 4741 38655 29156 20851 18558
17706 30301 27823 26529 15230 31488
6042 33324 25110 33482

30 lira kazananlar

14564 31918 5211 24562 25021 11070
28340 35971 3812 16278 10547 10018
18683 16270 26364 13475 10004 13281
27381 37640 7876 2525 39185
31559 17922 30971 3196 8041 16594
1124 8202 39303 11052 20310 39920
19569 22126 33028 4406 9709 26900
1352 13090 9381 32428 22238 36711
22908 22489 24005 28054 17050 10680
27050 18714 24583 33864 1705 6011
17752 12316 844 11443 31880 33080
514 2080 36167 28834 25644 27581
36470 8545 15556 17026 28329 11945
20946 10822 21112 20162 1892 6600
16389 17557 17846 7308 30809 12321
10621 10252 23323 38599 12103 21311
11611 6208 12265 14401 17863 12001
9738 17232 4493 30643 3760 9725
5322 2058 24402 17131 21052 36600
15835 7526 18238 23408 38610 22700
19405 19156 28274 33627 23926 10380
3353 37921 21716 25665 11685 16870
5100 25350 24255 9556 27907 37800
33271 12519 11902 12039 10865 37021
2044 21190 33996 10136 5372 91200
17915 19952 33989 10965 2082 10614
36609 19980 17502 18043 39652 21899
7010 13894 36944 39319 38793 17040
24331 23823 3318 12322 6589 36910
532 37605 9790 26845 33766 31770
19604 34484 35782 31000
20330 25440 32125 9910 3785

Alman milli takımının maçları

18 Eylülde Polonya ile karşılaşacak olan Alman milli takımı kadrosu bildirilmiştir. Takımda ancak iki Viyanalı vardır. Bunlar Hahnemann ve Pesser'dir. Hücum hattının sol tarafında beraber oynayacaklardır.

Bundan başka 25 Eylülde Bükreşte Romanya ile, sekiz gün sonra da Sofyada Bulgaristanla, Krallın taç giyme seremonisi devriyesi münasebetile birer maç yapılacak.

Tüy siklet Avrupa şampiyonluğu

Lieje'de yapılan boks maçında Belçikalı Dolhen İsviçreli Dubois'ı bir hayli hırpaladıktan sonra birinci ravuntla abandon ettiyerek tüy siklet Avrupa şampiyonluğunu almıştır.

Ankara borsası

Açılış-kapanış fiyatları 10-9-938

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	6,06	6,06
Nev-York	125,5875	125,5875
Paris	3,39875	3,39875
Milano	6,6060	6,6060
Cenevre	28,4350	28,4350
Amsterdam	67,9385	67,9385
Berlin	50,3425	50,3425
Brüksel	21,1825	21,1825
Atina	1,11	1,11
Sofya	1,495	1,495
Prag	4,2875	4,2875
Madrid	6,06	6,06
Vargova	23,3975	23,3975
Budapeşte	24,7350	24,7350
Bükreş	0,9050	0,9050
Belgrad	2,8175	2,8175
Yokohama	35,3775	35,3775
Stokholm	31,2450	31,2450
Moskova	23,4250	23,4250

ESHAM

	Açılış	Kapanış
Anadolu şm. % 60 peşin	24 60	24 60
A. Şm. % 60 vadeli	—	—
Bomonti - Nektar	6 90	6 90
Asian çimento	8 20	8 20
Merkez Bankası	103 80	103 80
Bankası	10	10
Telefon	8 50	—
İtihat ve Değir.	11 50	11 50
Şark Değirmeni	1 05	—
Terkos	6 10	6 10

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	—	—
» » III »	—	—
» » I vadeli	—	—

İstanbul Belediyesi İlanları

Konservatuvar kayıd ve kaydı yenileme muamelesine başlanmıştır. 1 birinci-teşrinde bu muameleye nihayet verileceğinden alâkadarların Pazartesi ve Perşembe günleri saat ikidn beşe kadar idareye müracaatları. (6321)

Orta ve lise tahsili görmüş ve askerliğini ifa etmiş olup itfaiye âmir muavinliğine talib olanların 1/Teşrinievvel/938 de tedrisata başlayacak olan İtfaiye okulunun âmir sınıfına iştirak ettirilmek üzere nihayet 25/Eylül/938 gününe kadar vesikaları ile birlikte İtfaiye Müdürlüğüne müracaatları lâzımdır. Genç emekli sübayların tercih alınacakları ilân olunur. (B.) (6255)

DENİZBANK

Akay İşletmesinden:

- 1 - Yürükali iskelesine 12 Eylül'den itibaren vapur uğramyacaktır.
- 2 - Pazar günlerine mahsus tarifede 233 No. lu seferler lâvvedilecektir.

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

Eşyanın cinsi	Mikdarı	Tasınlanan tutarı Lira Kr.	İlk teminatı Lira Kr.	Eksiltmenin Tarihi	Günü	Saati
Büyük liman mevki- inde ahşap Mh. kulü- besi yaptırılması.	248 95	19 00	15/9/938	Perşembe	14	
Büyük limandaki Mh. kulübesine mutfak yaptırılması.	240 07	18 00				14,30
Galata Balıkpazar- daki kârgir Mh. kulü- besinin satışı.	60 00	05 00				15 de

- 1 - Yukarıda yazılı inşaat ve satışın gösterilen gün ve saatlerinde pazarlık-
ları yapılacaktır.
- 2 - Fennî şartnameleri komisyondadır. Görülebilir.
- 3 - İsteklilerin gün ve saatlerinde ilk teminat makbuzları ve kanunî vesika-
larla birlikte Galata Eski İthalât Gümrüğündeki komisyona gelmeleri. «6279»

İstanbul Defterdarlığından:

Cins ve mevkii	Senelik muhammen kira bedeli Lira	Kira müddeti
Beyoğlunda Tozkoparanda Meşrutiyet caddesinde kâin 104 No. lu Akşam Kız San'at okulu bakkaliyesi	150	Bir yıl
Sultanselimde Cumhuriyet Kız orta oku- lu bakkaliyesi	180	
Haydarpaşada Haydarpaşa lisesi berber- lik salonu	240	Üç

Yukarıda yazılı mekteb bakkaliyeleri berber salonu hizalarındaki kira ve müddetler üzerinden senelik kiralari peşin verilmek şartile ve açık artırma usulile ayrı ayrı kiraya verilecektir. Bu hususta izahat almak ve diğer şartları öğrenmek isteyenlerin hergün Millî Emlâk İdaresine ve müzayedeye iştirak edeceklerin de hüsnüahlâk ve seciye sahibi olduklarına, mahkûmiyet ve sarf hastalıkları bulunmadığına dair, zabita, adliye ve sıhhiyeden alacakları resimli vesikalarla yüzde 7,5 pey akçeleriyle beraber 22/9/938 Perşembe günü saat on dörtte Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanan komisyona müracaatları. (M.) (6193)

Üsküdar 3 üncü Ortaokul Satınalma Komisyonundan:

Beherinin tahmin bedeli	Aded	Lira	Teminat bedeli
Dersane sırası	15	12	
Camlı ders âletleri dolabı	1	70	L. K.
Dikiş âletleri dolabı	1	40	68 25
Kürsü	7	15	
Muallimler odası için dolab	1	60	

Okulumuzun ihtiyacı olan yukarıda cins ve muhammen bedelile teminatı yazılı işler 12/9/938 Pazartesi günü saat 11 de İstanbul Kültür Direktörlüğü binası içinde toplanan okul komisyonuna pazarlıkla ihalesi yapılacaktır. Bu işe girecekler bu gibi işler yaptıklarına dair resmî dairelerden verilmiş vesika, Ticaret Odası veya ruhsat ünvan tezkeresi ve teminat makbuzile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri.

SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi : 1888

İdare Merkezi : İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri:

İSTANBUL (Galata ve Yenicaııı)
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri:

SELÂNİK - ATINA

Her nevi banka muameleleri
Kıralık kasalar servisi

EGE TIYATROSU

Nuri Genç ve arkadaşları.
Bu akşam
Yenişehirde

Cehennem

Sabriye Tokses

Bir Tehlike Sizi Tehdid Ediyor!

Evinizin her köşesinde ve bilhassa döşemelerinde, fareler ve böceklerin buldukları yerleri ve saçıkları mikropları muntazamen «LYSOL» ile temizleyip tahrip etmezseniz; nezle, grip ve sair hastalıkların sirayetinde meydan vermiş olursunuz. Mikropları öldürme hassa ve tesirile bütün dünyada tanınmış olan «LYSOL» 45 senedenberi bütün hastanelerde eşya ve döşemelerin seri dezenfekteleri için kullanılmaktadır. Taktiklerine dikkat ve kutularının sarı-kırmızı orijinal ambalajında ısrar ediniz.

LYSOL

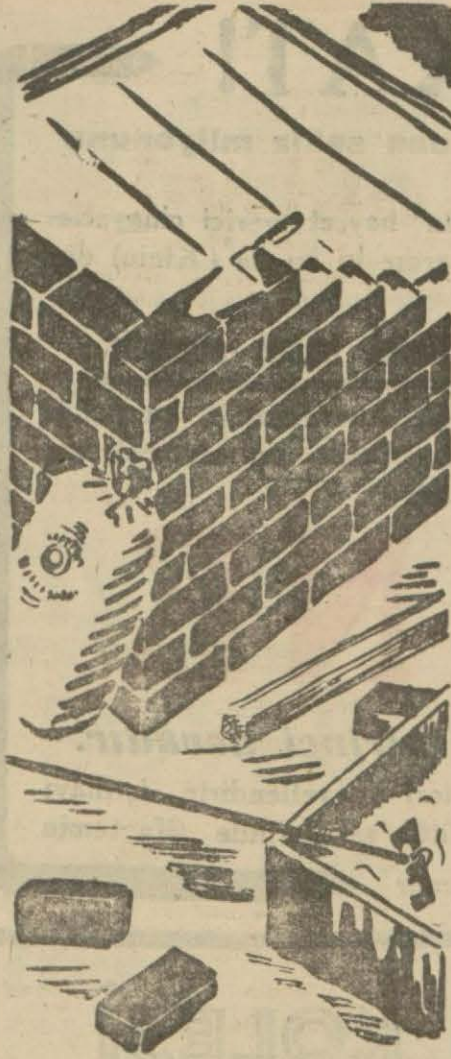
SCHULKE & MAYR A. G. - Hamburg
MÜMASİLLİ: S. JAKOEL Mahdumu - İstanbul

İstanbul Şehir Tiyatrosu

Bu akşam

İzmir Fuarında

TOSUN

Hiçbir başlangıç kolay olmamıştır
Lakin servetiniz için sağlam bir temel, bir bankaya yatırulan paradır.

HOLLANDSCHE BANK
VAN NEDERLAND

1938 senesi için

Çocuk arabalarının
Son partisi gelmiştirBAKER Mağazalarında
Reklam fiyatına satılmaktadır
35 Türk lirası

Dr. İhsan Sami

İSTAFİLOKOK AŞISI

İstafilokoklardan mütevellid (ergenlik, kan çabani, koltuk altı çabani, arpacık) ve bütün cild hastalıklarına karşı pek tesirli bir aşıdır.
Divanyolu No. 113

Son Posta

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi
Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

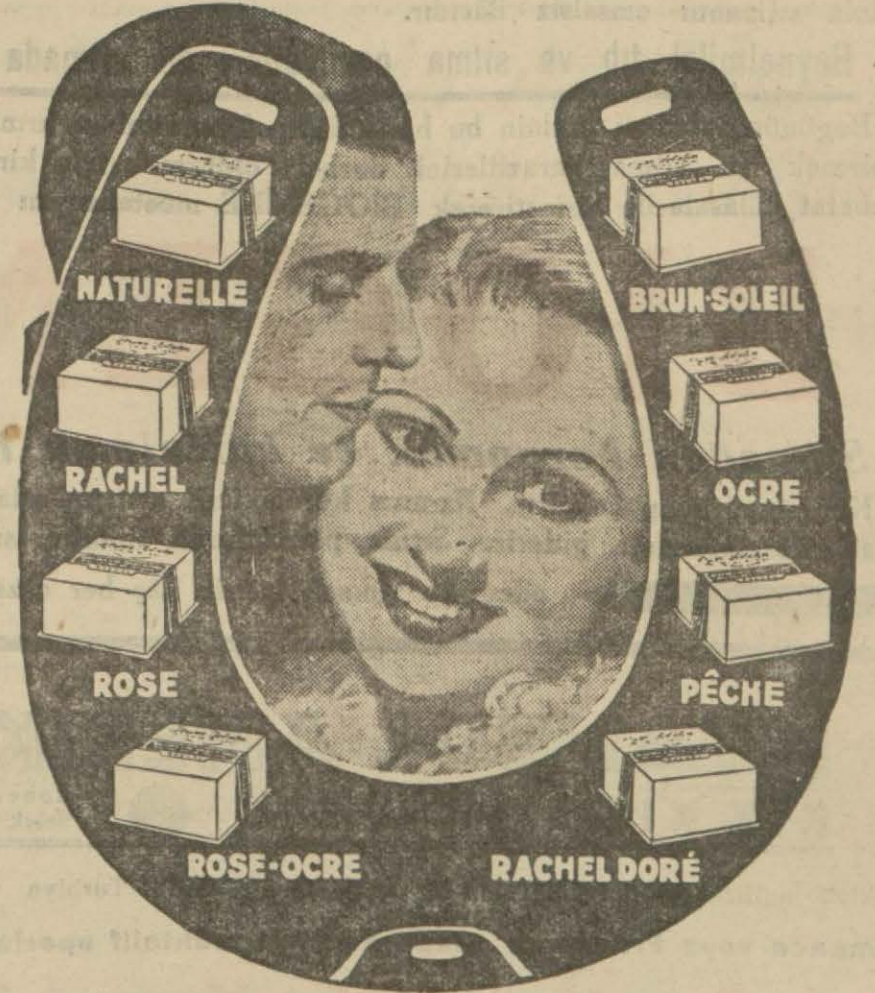
ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez.
İlanlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevap için mektublara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Hangi Renk Sizi Mesud Eder?

10 KADINDA 9 U
FENA RENKTE BİR
PUDRA KULLANIR.

Fena renkte bir pudra, yüzünüze korkunç bir makyaj manzarasını verir ve sizi olduğu nuzdan daha fazla yaşlı gösterir. Teninize uygun renkte bir pudra intihab etmenin yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafında bir renk ve diğer tarafında başka renk pudra tecrübe etmek tir. Bu tecrübeyi hemen bugün, size parasız olarak verilecek yeni ve cazib renklerdeki Tokalon pudrasını yapınız. Bu yeni «Cild renkleri» (Kromoskop) tâbir edilen en son ve modern bir makine vasıtasile karıştırılmıştır. Sihranız bir göz, tam ve kusursuz bir incelikte renkleri intihab eder.

Tene gayet uygun bu yeni pudra sayesinde artık makyajlı bir yüz görünmeyecektir. Tokalon pudrası, imtiyazlı bir usul dairesinde «Krema köpüğü» ile

PARASIZ

Bu sihrimiz yeni
"pudra renkleri"
tecrübe edilebilir.

karıştırılmıştır. Bu sayede pudranın saatlerce sabit kalmasını temin ettiği gibi pudranın cildin yağlı tabii ifrazatını masasetmesine ve bu suretle cildin kurumasına ve sertleşmesine ve binnetice buruşuklukların zuhuruna da mâni olur. Her vakit krema köpüğüle karıştırılmış meşhur Tokalon pudrasını kullanınız ve birkaç gün zarfında teninizde yapacağı cazib tekemmülü görünüş, daima kutuların üzerindeki Tokalon ismine dikkat ediniz. Teninize uygun renk intihabında tereddüd ettiğinizde lütfen İstanbulda 622 No. posta kutusu adresine (Tokalon pudrası 6) rumuzile vâki olacak talebde size memnuniyetle muhtelif renklerdeki nümunelik altı ufak paket pudra göndereceğiz.

Şirketi Hayriyeden:

Anadoluhisarı Panayırı münasebetile bugünkü Pazar günü ihtiyaca göre tarife haricinde zühurat postaları kaldırılacağı ilân olunur.

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan:

Memurlar için 95 ve müstahdem için de 84 aded yağmurluk muşamba açılı eksiltme ile alınacaktır.

A - Tahmin bedeli memur muşambasının beheri 26 lira ve müstahdem muşambasının beheri 14 lira 50 kuruştur.

B - Şartnameler merkezimiz levasızından parasız alınır.

C - Eksiltme 27 Eylül 938 Salı günü saat 14 de Galatada Karamustafapaşa sokağında mezkûr merkez satın alma komisyonunda yapılacaktır.

D - Muvakkat teminat parası 276 lira 60 kuruştur.

E - Eksiltmeye gireceklerin 1938 senesi Ticaret Odası vesikalarını göstermek mecburiyetindedirler. Aksi takdirde eksiltmeye giremezler. «6304»

Pertevniyal Lisesi Satınalma Komisyonundan:

Cinsi	Mikdarı	Tahmini bedeli	Teminatı
Ders sırası	100	12	93 lira
S. Yazı tahtası	4	9.50	

Lisemize lüzumu olan yukarıda cins ve mikdarı ile tahmin bedel ve ilk teminatı yazılı eşya 12/9/938 Pazartesi günü saat 11 de İstanbul Kültür Direktörlüğü binası içinde toplanan okul komisyonu tarafından kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Bu işe girecekler bu gibi iş yaptıklarına dair resmî daireden alınmış vesaikle ticaret odasının 938 yılı belgesi ve teminat makbuzunu havi kapalı zarflarla 2490 sayılı kanun ahkâmı dairesinde eksiltme saatinden bir saat evvel komisyon başkanlığına tevdi ederler.

Teminat liseler muhasebeciliği veznesine yatırılacağı, şartname, okuldan görülüp öğrenilir. «5900»

Haydarpaşa Lisesi Direktörlüğünden:

Okulumuzda leylî ve neharî talebe kaydına devam edilmektedir. Leylî talebenin kaydı mektebin açılacağı 3 Birinciteğrin 1938 tarihine kadar devam edecektir. «6055»

YURDDAŞ, DİKKAT!

Senede yedi yüz milyon insanı hasta eden ve bunlardan sekiz milyonunu öldüren en müdhş âfet sıtmadır.

VATANDAŞ! Hiç ehemmiyet vermediğimiz sivri sineklerin bu akla hayret verici cinayetlerinden korunmak ve kurtulmak için hepimizin bildiği bir tek deva vardır ki bu da (Kinin) dir Kinin sıtmanın emsalsiz ilâcıdır.

Beynelmilî tıp ve sıtma cemiyetleri de sıtmada yalnız kinini kabul etmiştir.

Bugünün tababeti kininin bu harikulâde kuvvetini arttırmak, halsizliği, kuvvetsizliği, kansızlığı önlemek ve sıtma parazitlerini derhal öldürmek için kinini Arsenik, Çelik ve bir çok acı nebatat hülâsalarile birleştirerek BİOGENİNE müstahzarını hazırlamıştır.

BIOGENİNE

Sıtmadan korunmak ve kurtulmak için en birinci devadır.

Kanı temizleyip çoğaltır. Kırmızı kürecikleri arttırır, adale ve sinirleri kuvvetlendirir, iştihayı açar, dermansızlığı giderir. Sıtma parazitlerini öldürür, sıtmanın bütün şekillerinde şifa temin eden bu yüksek tesirli ilâç her eczanede bulunur

İSTANBUL AMERİKAN KOLEJİ

KIZ KISMI: Amerikan Kız Koleji
Arnavutköy, Tel. 36.160

Robert Koleji
Beşik, Tel. 36...3 :ERKEK KISMI

Mekteb İngilizceyi en iyi öğreten bir müessesedir. Millî Terbiye ve Kültüre son derece ehemmiyet verir.

Almanca veya Fransızca Lisan dersleri muhtelif sporlar. İngilizce için İhzarî sınıflar.

Orta Kısım - Lise Kısım - Ticaret dersleri

MÜHENDİS KISMI: Amelî ve nazari usullerle elektrik, makine ve Nafia mühendisi yetiştirir.

Dersler 21 Eylül Çarşamba sabahı başlayacaktır. Leyli talebenin 20 Eylül

Salı akşamı mektebde bulunması lâzımdır. Tecdidî kayıd Erkek kısmında 17 Eylül Cumartesi ve 19 Eylül Pazartesi günleri, Kız kısmında 20 Eylül Salı gündür. Yeni talebenin kayıd muamelesi hergün yapılmaktadır.

Fazla malûmat için mektubla veya bizzat müracaat edilebilir.

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

- 1 - İlk, Orta ve Lise kısımlarına yatılı veya yatısız kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.
- 2 - İstiyenlere mektebin kayıd şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası: Telefon: 22534

KREM PERTEV

RADIO
EDISSON

Müessesesi

Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 34

İlan Tarifemiz

Tek sütun santim

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca mikdarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpliş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlançılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Negriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ

En müessir diş macunudur

Diş
Doktoru
Diyor ki:

Yemek kırıntıları diş aralarında çığneme sathlarındaki çukurlarda kalırsa ekşir ve hasil olan asit maddeleri bozar, dişlerin çürümmesine yol açar. Hele bu asitler bütün gece ağızda bırakıldığı takdirde muzır mikroplar milyonlarca artar ve dişler sür'atle bozulur, beyazlığını, sağlamlığını tamamen kaybeder. Ağızınızın sıhhat ve güzelliğini muhafaza etmek için!

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

Dişlerinizi RADYOLIN ile fırçalayınız!

KANZUK

MEYVA TUZU

En hoş ve taze meyvaların usarelerinden istihsal edilmiş tabii bir meyva tuzudur.

Emsalsiz bir fen harikası olduğundan tamamen taklid edilemez
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu - İstanbul

TÜRKİYE

Kızılay Cemiyetinden:

Cemiyetimizce aşağıda yazılı beş kalem eşya satın alınacaktır. Taliblerin hizalarında yazılı tarihlere kadar İstanbulda Yenipostane civarında Kızılay hanındaki Satış Deposu Direktörlüğüne kapalı zarfla tekliflerini yapmaları ve fazla izahat almak ve şartname ile nümuneleri görmek üzere mezkûr Direktörlüğe müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Miktarı

5000 m ²	Podösüet	15.9.938	Saat 11 e kadar
4000 m ²	Parlak kayışlık deri	15.9.938	" 11 e "
9000 m ²	Parlak zırh derisi	15.9.938	" 11 e "
17500 m	Çadır bezi	15.9.938	" 15 e "
400 ki.	Urgan	15.9.938	" 16 ya "

DAIMON FENERLER

Meraklılarına Müjde:

200 ilâ 600 metre ışık veren
1938 Modeli

DAIMON

Fenerleri gelmiştir.

iyi ışık almak için yalnız

DAIMON Pilleri
ile

DAIMON ampullarını

kullanınız ve her yerde DAIMON
markasına dikkat ediniz.

DÜĞÜN YAPACAKLARA

Sandalyalar, Karyolalar, Portmantolar

Vesaire mobilyalar

FABRİKA FIATINA SATILIYOR

Asrî Mobilya Mağazası: Ahmed Fezzi

en meşhur traş bıçağı markasıdır